YENİ

ÇAĞ

AYLIK TEORİK DERGİ

1

NİSAN
1980

Lenin'in 110. Doğum Yıldönümü

AYLIK DERGİ • YIL : 1 • SAYI : 1 • NİSAN 1980 • 60 LİRA

İÇİNDEKİLER

Komünistler, bir çift sözüm var size:
ister devlet başında olun, ister zindanda,
ister sıra neferi, ister parti kâtibi,
Lenin girebilmeli, her zaman, her mekânda
işinize, evinize, bütün ömrünüze
kendi işi, öz evi, kendi ömrüymüş gibi

NAZIM HİKMET

Sahibi: URAL ATEŞER • Yazı İşleri Müdürü: C. Ali ADIR • Yönetim Yeri: Nuruosmaniye Cad. Özaydın İşhanı, No: 59-61/2 Cağaloğlu-İSTANBUL • Yazışma ve Havale Adresi: ÜRÜN, PK. 41, Sirkeci - İSTANBUL • Türkiye Dağıtımı: TEMEL DAĞITIM, Yerebatan Caddesi, Taşsavaklar Sokak, Bayoğlu Han, No: 5/2 Cağaloğlu - İSTANBUL • Dizgi - Baskı: BAŞARAN MATBAASI • Kapak Filmleri: TAB GRAFİK • Kapak Baskı: TAB OFSET • **Yurtiçi Abone Koşulları:** Altıaylık 300, Biryıllık 600 Lira • **Yurtdışı Abone Koşulları:** F. Almanya - 40 DM, Hollanda - 40 Fl, Belçika - 700 Fr, İngiltere - 10 £, Fransa - 100 Fr. İsviçre - 40 Fr, İsveç - 100 Kron, ABD - 25 $.

ÇAĞ, ülkemizde basın-yayın özgürlüğünün ciddi tehditler altında bulunduğu bir dönemde yayına başlıyor. Düşünce ve ifade özgürlüğünü sınırlayan yasaların yanısıra, olağandışı yetkilerle donanmış tek tek kişilerin idari kararlarla özgürlükleri ortadan kaldırabildiği böylesi bir dönemde, işçi ve demokrasi hareketinin basın-yayın faaliyetlerini sürdürebilme güçlükleri ortadadır. Ama böylesi bir dönemde işçi ve demokrasi hareketinin sesini, sözünü yığınlara götürme görevinin önemi, yakıcılığı da ortadadır. İşte böylesi bir göreve katkıda bulunmak için yayına başlayan **ÇAĞ**, özellikle işçi ve demokrasi hareketinin belli başlı teorik ve ideolojik sorunlarına açıklık getirmeye çalışacaktır.

ÇAĞ'ın bu sayısında :

- V. İ. Lenin'in 110. doğum yıldönümü üstüne SBKP MK'nın aldığı kararın çok az kısaltılmış bir çevirisi yer alıyor. İnsanlığın yaşamında yeni bir çağa adımı veren Lenin'in çalışmalarının öğrenilip yaşama geçirilmesi tüm dünya halkları için olduğu gibi halkımız için de büyük önem taşıyor. Buna katkıda bulunacağı kanısıyla SBKP MK'nın konuya ilişkin kararını yayınlamayı ödev bildik.
- H. Engin'in "Herşeyi Yığınlar, Yığın Savaşımları Belirleyecektir" yazısını veriyoruz. Demirel hükümeti'nin ekonomik, idari, askersel alanlarda aldığı önlemlerle, emperyalizmle bağıtladığı yeni kölelik anlaşmalarıyla ülkemizde reel olarak artan faşizm tehlikesini irdeleyen yazar, bu tehlikeye karşı savaşın olanaklarını, biçimlerini ele alıp, yürütüleceği doğrultuları gösteriyor.
- Bir diğer belge, Aralık 1979'da Macaristan'da toplanan "Sosyalist ve Sosyal Demokrat Partilerle İlişkilerin Güncel Sorunları" üstüne bilimsel konferansta TKP temsilcisinin yaptığı konuşmadır. Ülkemiz sol kesimlerinde ne olup olmadığı sıkça tartışılan CHP konusunda duru, ayrımlı bir yaklaşım sağlanması açısından bu konuşmanın yeni perspektifler getirdiği, açıklık ve netlik sağladığı kanısındayız.
- L. Doğu'nun "sol" oportünist **İşçinin Sesi** grupçuğunun ulusal sorun konusundaki çıkmazını ele alan bir yazısı yer alıyor. **ÇAĞ**, işçi ve demokrasi hareketinin sağlıklı bir biçimde gelişmesinin sağ ve "sol" oportünizme karşı ardıcıl ideolojik savaşımla sıkı sıkıya bağlı olduğu düşüncesiyle, önümüzdeki sayılarında da revizyonist ve oportünist görüşleri eleştiren yazılar yayımlayacaktır.
- L. İ. Brejnev'in **Pravda** muhabirinin sorularına verdiği yanıtları tam metin olarak sunuyoruz. Tüm dünyada geniş yankılar uyandıran L. İ. Brejnev'in bu yanıtları günümüz dünyasındaki gelişmelerin bir genel tablosunu çıkartıyor ve dünya ilerleme güçlerinin 1980'li yıllardaki savaşım doğrultularını belirliyor.
- A. Barış'ın "Afganistan Halkıyla Dayanışma ve Antisovyetik Kampanyaya Karşı Savaş" başlıklı yazısı yer alıyor. A. Barış'ın yazısı, emperyalist propaganda merkezlerinin gerçekleri çarpıtma ve böylece antikomünizmi ve antisovyetizmi körükleme çabalarının son zamanlardaki odağını oluşturan Afganistan devrimini, devrim sonrası kuruculuk çalışmalarını ve Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a sağladığı enternasyonalist yardımı çeşitli boyutlarıyla ele alıp ortaya koyuyor.
- 1979 Temmuzunun sonlarında Irak Komünist Partisi MK'nın tamüyeli toplantısında alınan kararı çok az kısaltılmış bir biçimde aktarıyoruz. Irak Komünist Partisi'nin ülkedeki gelişmeleri ele aldığı ve ulusal demokratik cephenin genel çerçevesini saptadığı bu tamüyeli toplantı kararı, ülkemiz ilericileri açısından da büyük önem taşıyor.
- İran Devrimi'nin birinci yılında TUDEH'in politikasını, İran Devrimi'nin dayandığı güçleri, kazanımlarını, şu anda vardığı noktayı ve karşı karşıya bulunduğu sorunları ele alan bir derlemeyi sunuyoruz.

ÇAĞ

Vladimir İliç Lenin'in 110. Doğum Yıldönümü Üstüne

• Nisan 1980, V. I. Lenin'in 110. doğum yıldönümüdür. SBKP Merkez Komitesi'nin Lenin'in doğum yıldönümüne ilişkin olarak aldığı ve 16 Aralık 1979 günlü **Pravda**'da yayımlanan kararının çok az kısaltılmış bir çevirisini sunuyoruz.

Vladimir İliç Lenin'in 110. doğum yıldönümü yaklaşıyor. Bilimsel dev düşünür ve gerçek halk önderi, ateşli devrimci, Komünist Partisi'nin ve dünyada ilk sosyalist devletin kurucusu Lenin, pırıl pırıl olan tüm kahraman yaşamını yüce davaya, proletaryanın ve tüm ezilen yığınların toplumsal kurtuluşu savaşımına, emekçi insanların mutluluğu için savaşıma verdi. Marks ve Engels'in gerçek ve direşken devamcısı olarak uluslararası sınıf savaşımı arenasına çıkan Lenin, onların devrimci öğretisini her yönlü geliştirdi. O, eşsiz bir bilimsel öngörü yeteneğine, olay ve olguların özüne derinlemesine inme yeteneğine sahipti, yeni tarihsel koşulların çözümlemesine diyalektik materyalist yöntemi yaratıcı biçimde uygulayarak Marksizm'in tüm bileşen bölümlerinin önemli yönlerini ilkesel bakımdan zenginleştirdi, onun gelişmesinde yeni bir çağ açtı.

Emperyalizm, sosyalist devrim ve proletarya diktatörlüğü, parti, demokrasi ve sosyalizm savaşımında proletaryanın sınıfsal bağlaşıkları, toplumsal ve ulusal kurtuluş savaşımı arasındaki kopmaz bağ ve aynı zamanda değişik toplumsal düzene bağlı ülkelerin barış içinde yanyana yaşaması ilkeleriyle ilgili Leninci öğreti tüm ülkelerin devrimcilerinin elinde çok değerli ideolojik-teorik ve metodolojik silahtır. Lenin'in sosyalist anavatanı savunmayla ilgili düşüncelerinin de büyük önemi vardır. Lenin'in teorik yaratıcılığının doruğunu, sosyalizm ve komünizmin kuruluşuyla ilgili yarattığı bilim oluşturuyor.

Dünya proletaryasının dev teorisyeni, en büyük strateji ve taktik ustası Lenin, devrimci savaşımı ve komünizm kuruculuğunu yönetme sanatını en yetkin biçimde biliyordu.

Lenin'e, Bolşevik Partisi'ne tarihte ilk ulusal sosyalist devrimi hazırlamak ve yönetmek, bilimsel sosyalizm teorisini halk yığınlarının geniş, zengin pratiğiyle birleştirmek gibi çok büyük bir görev düştü.

Milyonlarca ezilen ve sömürülen için, tüm emekçiler için Leninizm, dünyanın sosyalist temeller üzerinde yenilenmesinin simgesi, çağımızın devrim bayrağı oldu. Yirminci yüzyılın tüm en önemli olayları Lenin'in adıyla, onun öğretisiyle bağlıdır. Lenin'in getirdiği yeniliklerin dışında bir Marksizm yoktur ve olamaz. **Leninizm, çağımızın Marksizmi'dir, uluslararası işçi sınıfının genel, bütünsel, sürekli gelişen öğretisidir.**

Leninizm'in kalıcı önemi şu gerçekte yatıyor: O, işçi sınıfının, tüm emekçilerin çıkarlarını, dünyada toplumsal ilerlemenin istemlerini tam ve derinlemesine yansıtıyor, çağımızın en yakıcı, en güncel sorunlarına doğru yanıt verilmesine yardımcı oluyor, ivedi sorunları yaratıcı biçimde ve cesurca çözmeyi, toplumsal gelişme perspektifini bilimsel kavramayı öğretiyor. Lenin'in zengin ideolojik kalıtı, onun öğretisinin devrimci-eleştirici ruhu, Marksizm'in temel ilkelerini oportünist değiştirmeler karşısında ardıcıl ve kararlı biçimde savunması ve onun tüm yaşamı, günümüzde uluslararası Komünist, işçi sınıfı ve ulusal kurtuluş hareketleri için devrimci düşüncenin ve devrimci eylemin tükenmez kaynağını oluşturuyor.

Lenin'in tarihe en büyük hizmeti, bilimsel teori ile devrimci pratik arasındaki kopmaz bağın canlı simgesi, sosyalist devrimin ve yeni toplumu kurmanın esinleyicisi ve önderi olan yeni tip proletarya partisini kurmak olmuştur.

Komünist Partisi'nin yönetiminde Lenin'in çizdiği yoldan yürüyen Sovyet halkı, ülkede sosyalist sanayileşmeyi, tarımın kollektifleşmesini başarıyla gerçekleştirdi, kültür devrimi yaptı, tüm dünyaya ulusal sorunu en doğru ve en hakça biçimde çözme örneği verdi. Ülkemiz kısa sürede güçlü bir sosyalist devlet oldu. Sovyet insanları Oktobr Devrimi'nin kazanımlarını iç karşıdevrimcilere ve dış soyguncular karşı savundular. Sovyet halkının Büyük Anayurt Savaşı yıllarında faşizm üzerinde elde ettiği utku, tüm insanlığın yazgısı üzerinde büyük bir devrimcileştirici etki yaptı.

SBKP ve Sovyet halkının Lenince ilkeleri yaşama geçirme çalışmalarının evrensel-tarihsel sonucu, yeni toplum düzeninin yaratıcı gücünün, onun gerçek insancıl özünün sürekli olarak daha tam ortaya çıktığı gelişmiş sosyalist toplumun kurulması olmuştur.

Parti ile halk arasındaki kopmaz birlik, Komünistlerin, Lenin'in deyimiyle, en geniş emekçi yığınlarına yakınlaşması, belirli ölçüde onlarla kaynaşması, gerilim dolu devrimci çalışmalar

en önemli ivedi ödevlerin çözümünü yoğunlaştırarak onların enerjisini, kahramanlıklarını ve atılımlarını yükseltmek, tüm utkularımızın temel kaynağını oluşturuyor. Parti kapitalist düşman çemberi içinde bir tek ülkede sosyalizmi kurarken ve onu savunurken böyle hareket etti. O, dünyada ilk gelişmiş sosyalist toplumu kurarken de böyle hareket etti. Gelecekte de böyle hareket edecektir.

Tarihin akışı, çağdaş dünyanın görünümünü kökten değiştiren derin dönüşümler Leninci ülkülerin doğruluğuna ve yenilmez gücüne tanıklık ediyor.

Leninizm bayrağı altında birçok Avrupa, Asya ve Latin Amerika ülkesinde sosyalist devrim utkuya ulaştı. Marksizm-Leninizm ve sosyalist enternasyonalizm temelinde birleşen dünya sosyalist topluluğu, toplumsal ilerlemenin öncüsüdür. O, en dinamik ekonomik ve politik güçtür, barışın ve halkların güvenliğinin dayanağıdır. Yaşam, sosyalizmin kurulup gelişmesinin genel yasallıkları temelinde, çeşitli ülkelerde sosyalizm kuruculuğunun değişik biçim ve yöntemler göstereceğine ilişkin Lenin'in öngörüsünü doğruladı. Sosyalist ülkeler topluluğunu oluşturan her ülkenin serpilip gelişmesi, bunların ideolojik-politik birliğinin güçlenmesiyle, politikada, ekonomide, toplumsal yaşamda uyumluluğun artmasıyla, tüm alanlarda verimli, eşit haklı işbirliğinin gelişmesiyle sıkı sıkıya bağlıdır. Böylesi bir işbirliğinin örneği de, Leninci enternasyonalist dayanışma ilkeleri temeline dayanılarak kurulan Varşova Antlaşması ve Ekonomik Yardımlaşma Konseyi örgütleri çerçevesinde kardeş ülkelerin birlikte hareket etmesidir.

Uluslararası Komünist Hareket, çağımızın en etkin politik gücü oldu. Bu hareketin başında Lenin bulunuyordu. Onun işlediği ideolojik-teorik, politik ve örgütsel ilkeler, bugün de işçi sınıfının devrimci partilerinin eylemlerinin temelini oluşturuyor, onların savaşımlarına ve utkuya ulaşmalarına yardım ediyor.

SBKP, Lenin'in proletarya enternasyonalizmi bayrağını yükseklerde dalgalandırıyor, Uluslararası Komünist ve İşçi Sınıfı Hareketinin bütünlüğü için, tüm antiemperyalist ve barışsever güçlerin eylem birliği için çalışıyor.

Burjuva toplumunda yaşamın tüm alanlarını kapsayan kapitalizmin genel bunalımının derinleştiği koşullarda, işçi sınıfının, emekçilerin emperyalist tekellerin egemenliğine karşı savaşımı giderek sertleşiyor. Üretimin toplumsal karakteri ile üretime özel iyelik biçiminde el konulması arasındaki uzlaşmaz çelişki, sert toplumsal çatışmalar, işsizlik ve enflasyonun sürekli artması, politik ve tinsel bunalımın derinleşmesi, ekonominin militaristleştirilmesi, tehlikeli silahlanma yarışı: bütün bunlar, Lenin'in emperyalizmi geleceği olmayan, kapitalist toplumun son aşaması olarak değerlendirmesinin doğruluğunu açıkça gösteriyor.

Ulusal kurtuluş hareketleri, Lenin'in ülkülerinin, Büyük Oktobr'ın, dünya sosyalizminin gelişmesinin esinleyici örneğinin etkisi altında, büyük başarılar elde ettiler. Gerikalmışlığa son vermeye, ekonomik bağımsızlığı elde etmeye ve hakça bir toplum düzeni kurmaya çalışan birçok genç devlet, Marksizm-Leninizm'e, reel sosyalizmin deneyimlerine başvuruyor.

SBKP ve kardeş partiler, toplumsal yaşam sürecini derinlemesne çözümleyerek Marksizm-Leninizm'i yaratıcı bir biçimde geliştiriyorlar. Son yıllarda Marksizm-Leninizm hazinesine, gelişmiş sosyalizmle ilgili öğreti de girdi. Bu, yeni toplumsal-ekonomik formasyonun oluşmasına ilişkin yasallıkları, komünizm kuruculuğunun yolları üstüne görüşlerimizi daha da zenginleştirdi ve açıklığa kavuşturdu. Gelişmiş sosyalizmi kurma sürecinde işçi sınıfı partisinin tüm halkın öncüsü, partisi olması, proletarya diktatörlüğü devletinin tüm halkın devletine dönüşmesi, yeni tarihsel bir insanlık topluluğu olan Sovyet halkının meydana gelmesi yönündeki çıkarımların büyük teorik ve politik önemi vardır. SBKP'nin 23., 24. ve 25. Kongreleri'nin kararları, Parti'nin program belgeleri, L. İ. Brejnev yoldaşın ve öteki Parti yöneticilerinin yapıtları devrimci teoriye büyük katkıdır.

Parti, Marksist-Leninist çözümleme temelinde gelişmiş sosyalizmin gereksinimlerine uygun olan, ana amacı halkın maddesel ve kültürel yaşam düzeyini sürekli yükseltme olan ekonomik stratejisini saptamıştır. Parti, bilimsel-teknik devrimin kazanımlarının sosyalist ekonomi sisteminin üstünlükleriyle birleştirilmesi zorunluğunu belirtmiş, komünizmin maddesel ve teknik temelinin kurulması yolunu, etkin ekonomik yöntemlere geçme, üretimin etkinliğini artırma ve çalışmanın niteliğini yükseltme yollarını göstermiştir.

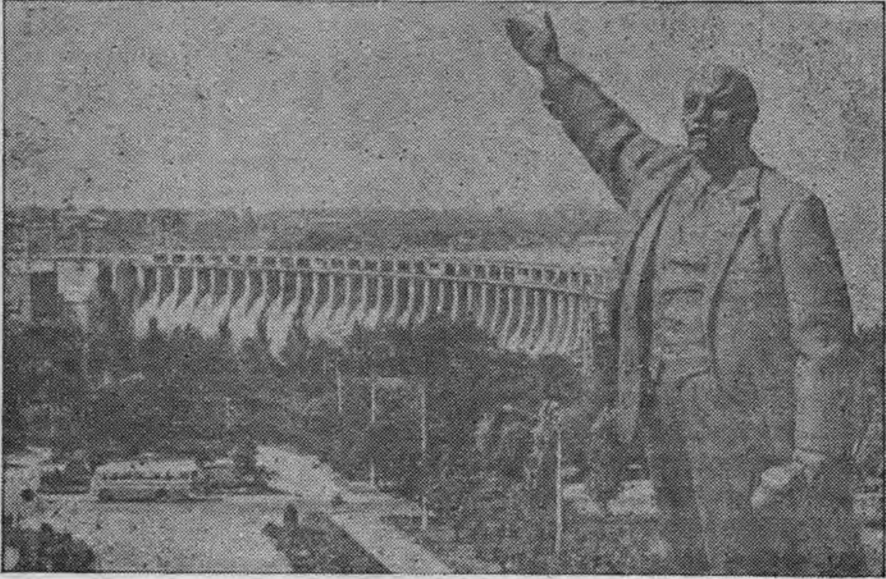
Lenin'in kooperatif planının ilkelerini yaratıcı bir biçimde geliştiren SBKP, sosyalist köy ekonomisinde üretim güçlerinin hızla gelişmesi ve üretim ilişkilerinin ardıcıl yetkinleştirilmesi temelinde tarım üretiminin sürekli artışını sağlayan, köy ekonomisinde uzmanlaşma ve konsantrasyonun gelişmesini, bitki ve hayvan çeşitliliğini artırmayı öngören bir doğrultu izlemekte ve ardıcıl olarak bunu gerçekleştirmektedir.

Ekonomik stratejiyle bağlı olarak, işçi sınıfının öncülüğünde Sovyet toplumunun tektürleşmesini daha da hızlandırmaya, kent ile köy arasındaki, kafa ile kol emeği arasındaki farkı giderek ortadan kaldırmaya, ülkedeki tüm ulus ve milliyetlerin birbirine daha da yakınlaşmasını, kardeşçe dostluğun ve birliğin güçlenmesini sağlamaya yönelik toplumsal politikanın günümüzdeki amaç ve ödevleri saptanmıştır.

Sosyalist demokrasinin daha da geliştirilmesi ve derinleştirilmesi, Sovyet devletinin, gelişmiş sosyalizmin tüm politik sisteminin yetkinleştirilmesi programı başarılı bir biçimde yaşama

geçirilmektedir. Sovyet Sosyalist Cumhuriyetleri Birliği'nin yeni Anayasası, yani dünyada ilk tüm halkın devletinin Temel Yasası, yaratıcı Marksizm-Leninizm'in, Lenin'in halk egemenliği idelerinin geliştirmesinin ve somut uygulamasının eşi görülmemiş bir belgesidir.

Düşmanlarımızın, sosyalizmi insan hak ve özgürlüklerini kısıtlayan, girişimciliği boğan bir toplummuş gibi gösterme yeltenişlerinden daha saçma bir şey yoktur. En geniş yığınların durmadan artan politik ve emek etkinliği, onların tüm toplum ve devlet işlerinin tartışılmasına ve kararların alınmasına doğrudan katılması, Lenin'in «sosyalizm canlı, yaratıcı ve doğrudan halk yığınlarının öz yapıtıdır» görüşünün doğruluğunu kanıtlamaktadır.

Zaporozki-Ukrayna'daki "Lenin Hidroelektrik Santralı"

Parti'nin ve halkın tüm faaliyeti gelişmiş sosyalist toplumun daha da güçlendirilmesine, komünizmin maddesel-teknik temelinin kurulmasına, toplumsal ilişkilerin yetkinleştirilmesine, yurttaşların komünist ülküler ruhunda eğitilmesine yöneliktir. Parti'nin çok yönlü örgütsel ve politik çalışmalarının, işçi sınıfının, kolhozcu köylülüğün ve halk aydınlarının özverili emeğinin sonucu olarak, yurdumuzda, son 15 yıl içinde komünizm kuruculuğunun her alanında önemli ilerlemeler kaydedilmiştir. Ekonominin, bilim ve kültürün gelişmesinde üstün başarılar elde edilmiştir. Dünyanın en büyük yakıt-enerji kompleksi kurulmuştur. Endüstri üretimi önemli ölçüde artmış, köy ekonomisinin maddesel-teknik temeli genişlemiştir. Ülkemizin savunma gücü artmıştır. Toplumsal kalkınma programı başarıyla yerine getirilmekte, Sovyet insanlarının genlik düzeyi durmadan yükselmektedir. Kişi başına düşen

reel gelir ortalama iki kat artmış, nüfusun yaklaşık üçte ikisi yeni konutlara taşınmış ve konut koşulları iyileştirilmiştir.

Lenin'in öğütlerine her zaman bağlı kalan SBKP, elde edileni eleştirici açıdan değerlendirmekte, ortaya çıkan yeni sorunların çözümü için çaba harcamakta, eksikleri cesaretle açığa vurup giderilmesi için çalışmakta, gelişmiş sosyalizmin tüm olanaklarından en etkin ve azami ölçüde yararlanılması, halkın emeğiyle yaratılan her değere karşı dikkatle, özenle davranılması için Komünistleri, tüm emekçileri seferber etmektedir.

SBKP Merkez Komitesi'nin Kasım 1979 Plenumu kararlarında, L. İ. Brejnev yoldaşın Plenum'da yaptığı konuşmada Sovyet ekonomisinin bundan sonraki gelişmesinin ana sorunları, üretimde etkinliği, çalışmalarda kaliteyi önemli ölçüde artırmanın, halkın genliğini yükseltmenin yolları belirlenmiştir.

Parti'nin dikkat merkezinde temel, kilit sorunlar bulunuyor: Yakıt-hammadde bazının, enerji mühendisliğinin, metalurjinin, makine yapımının ve kimya sanayiinin geliştirilmesi, ulaşımda ve temel kuruculuk alanında çalışmaların özlü bir şekilde ve ivedilikle iyileştirilmesi, tarımın yüksek düzeyde gelişmiş bir ekonomi koluna dönüştürülmesi, gıda ve geniş tüketim malları üretiminin artırılması. Ekonomiyi planlama ve yönetme işlerinin, tüm ekonomi mekanizmasının iyileştirilmesi için geniş çapta çalışmalara geçildi. Parti, tüm parti, devlet ve yığın örgütlerinden, ekonomi organlarından disiplin ve düzenin daha da güçlendirilmesini, her gün titiz bir örgütsel ve eğitsel çalışma yürütülmesini, yapılacak işler karşısında girişimci ve sorumluca tutum alınmasını, alınan kararların sıkı sıkıya uygulanmasını istiyor.

Parti, tüm çalışmalarında, ülkenin geniş bilimsel potansiyeline dayanıyor, halkın eğitim düzeyinin ve toplumun tinsel zenginliğinin artırılıp yükselmesine, Leninci partililik ve halkçılık ilkeleri temelinde gelişen çokuluslu sosyalist kültür değerlerinin çoğalmasına sürekli özen gösteriyor. SBKP, emekçilerin komünist bilincinin gelişmesine, ideolojik ve politik çalışmaların iyileşmesine, propagandanın bilimsellik, kolayca benimsenme ve etkinlik düzeyinin yükseltilmesine ve onun yaşamla bağlarının güçlenmesine birincil önemi veriyor. Parti, toplumun tüm üyelerini Marksizm-Leninizm, Sovyet yurtseverliği, proletarya enternasyonalizmi, emeğe ve toplumsal iyeliğe karşı komünistçe tutum ve burjuva ideolojisine karşı uzlaşmazlık ruhuyla eğitiyor.

Leninci parti yaşamı normları ve parti yönetimi ilkeleri şaşmadan uygulanıyor, parti içi demokrasi, eleştiri ve özeleştiri ardıcıl bir biçimde geliştiriliyor, her SBKP üyesinden beklenenler artıyor. Yaratıcı çalışmanın görevleri karmaşıklaştıkça, boyutları büyüdükçe, bilinçli, tarihsel yaratıcılığa ise giderek daha geniş halk yığınları katıldıkça, toplumun yönetici ve yönlendirici gücü olan Komünist Partisi'nin rolü daha da artıyor. SBKP, onun Merkez

Komitesi, Leninci savaşım ve çalışma geleneklerini, devrimci gelenekleri gözbebeği gibi koruyor, çoğaltıyor.

Sovyetler Birliği Komünist Partisi'nin bütün uluslararası çalışmalarının özünü, büyük Lenin'in ülkülerine bağlılık oluşturuyor. Lenin'in ileri sürdüğü ve bilimsel olarak temellendirdiği proleter, sosyalist enternasyonalizm ve barış içinde yanyana yaşama ilkeleri, Sovyetler Birliği'nin dış politikasında uygulanıyor. SBKP ve Sovyet devleti, sosyalist ülkelerin birlik ve beraberliğinin güçlenmesi, emperyalizme, yenisömürgeciliğe ve ırkçılığa karşı savaşan halklara yardım edilmesi ve desteklenmesi için, barışın ve uluslararası güvenliğin pekişmesi, silahlanma yarışının durdurulması ve silahsızlanma için elden geleni yaptılar, yapıyorlar.

SBKP, Barış Programı ile ortaya çıktı ve onun gerçekleşmesi için ardıcıl olarak savaşıyor. Sosyalist ülkelerle kapitalist devletler arasında karşılıklı yarara dayalı işbirliğinin gelişmesi, Avrupa Güvenlik ve İşbirliği Konferansı'nın başarıyla yapılması, uluslararası gerginliğin azaltılması sürecinin derinleşmesine yolaçtı. Sovyetler Birliği ile ABD arasında imzalanan SALT-2 Anlaşması'nın yürürlüğe girmesi, dünyadaki politik durumun önemli ölçüde sağlamlaşmasına katkıda bulunabilir. Varşova Antlaşması üyesi devletlerin yapıcı önerileri, Sovyetler Birliği'nin yeni barışçı girişimleri, Avrupa'da silahlarda ve silahlı güçlerde indirim yapılması ve barış ve güvenliğin gerçekten güçlenmesi için reel perspektifler açıyor.

SSCB, sosyalist ülkeler, yeryüzünün tüm barışsever güçleri, uluslararası ilişkilerde yumuşamanın başta gelen eğilim olarak kalması, politik yumuşamanın askersel yumuşamayla tamamlanması için ardıcıl savaşım veriyorlar.

Dünyada oluşan olumlu değişimler, emperyalist gericiliğin amansız direnciyle karşılaşıyor. Militarist ve gerici çevreler, yumuşamaya karşı çıkışlarını yoğunlaştırıyor, güçler dengesini kendinden yana değiştirmeye çabalıyor, silahlanma yarışını artırıyor, öteki ülkelerin içişlerine karışmayı, halkların kurtuluş hareketlerini boğmayı deniyorlar.

Barış ve sosyalizm düşmanı olan, büyük devlet ve hegemonyacılık politikası izleyen Çin yöneticileri, açıkça emperyalizmin yardakçıları olarak eylem yürütüyorlar. Bu politikanın gerici niteliğini açığa vuran, Maoculuğun ideoloji ve pratiğiyle bilimsel sosyalizm arasındaki bağdaşmazlığı gösteren SBKP, aynı zamanda SSCB ile ÇHC arasında gerçek bir komşuluktan ve karşılıklı yarara dayalı işbirliğinden yanadır ve iki devlet arasında ilişkilerin normalleşmesi için ardıcıl bir tutum izliyor.

Marksist-Leninist ilkelerin çekici gücü, reel sosyalizmin artan saygınlığı ve etkisi, sınıf düşmanını en sert bir biçimde karşıkoymaya zorluyor. Burjuvazi ve ideologları, her soydan ve boydan oportünistler, revizyonistler komünizme karşı savaşıma hız veri-

yorlar, Marksizm-Leninizmi değiştirmeye, onun devrimci özünü boşaltmaya, bilimsel sosyalizm teorisiyle sosyalist ülkelerin pratiği arasında "çelişkiler" bulmaya yelteniyorlar. Bunlar Marksist-Leninist bilimin evrensel-tarihsel önemini, sosyalizmin başarılarını azımsamaya, sosyalist yaşam tarzını gözden düşürmeye çalışıyorlar. Emperyalizmin ve yardakçılarının bu entrikalarına Komünistler, uluslararası alanda sıralarını güçlendirerek, burjuva ideolojisine, revizyonizme, dogmatizme, milliyetçiliğe karşı, Marksizm-Leninizm'in arılığı ve yaratıcılığının geliştirilmesi için ardıcıl savaşarak yanıt veriyorlar.

Sovyet insanları V. İ. Lenin'in 110. doğum yıldönümünü yüksek politik ve emek başarıları ortamında karşılıyorlar. Moskova ve Leningrad üretim öncülerinin girişimiyle, beş yıllık kişisel ödevlerin 22 Nisan 1980'e kadar yerine getirilmesi için bütün ülkede yurtseverce bir hareket başladı.

Sadık Leninci L. İ. Brejnev yoldaşın başında bulunduğu Parti Merkez Komitesi ve MK Politik Bürosu'nun çevresinde sımsıkı kenetlenen Sovyet halkı, SBKP'nin iç ve dış politikasının ana doğrultusunu içten onaylıyor ve oybirliği ile destekliyor. Ülkemiz sınanmış öncüsünün yönetiminde Leninci yoldan komünizme doğru güvenle ilerliyor.

Lenin'in Ulyanovski'deki müze-evi. Lenin, 1878-1887 yılları arasında bu evde yaşadı.

SBKP Merkez Komitesi, V. İ. Lenin'in 110. doğum yıldönümünün büyük bir halk bayramı olarak kutlanmasını kararlaştırdı. Moskova'da, Birlik Cumhuriyetleri'nde, bölge, yöre, il, kent, semt merkezlerinde, emekçi kollektiflerinde, ordu birliklerinde törenli toplantılar yapılmasını kararlaştırdı.

Bu jübile yıldönümünün hazırlanması için Birlik Cumhuriyetleri Parti Merkez Komiteleri'ne, bölge, yöre, il, kent ve semt örgütlerine, temel parti örgütlerine, SSCB silahlı güçleri politik organlarına aktif politik ve örgütsel çalışma yürütmeleri önerisinde bulunuldu. Tüm güçlerin, Parti'nin 25. Kongresi ve SBKP MK'nin Kasım (1979) Plenumu kararlarının, komünizm kuruculuğunun güncel ödevlerinin yerine getirilmesi, ülkenin ekonomik ve savunma gücünün elden geldiğince artırılması için seferber edilmesi önerildi. Gelişmemizin ivedi sorunlarının Leninci biçimde, cesaretle ve ilkesel olarak ortaya konulması ve çözülmesi, varolan eksikliklerin ortadan kaldırılmasına geniş emekçi yığınlarının katılımının sağlanması istendi.

Bu şanlı yıldönümüne hazırlanma dönemi ve bunun kutlanması, halkın emek ve toplumsal etkinliğini giderek artırmaya, çabaları 1980 yılı planının yerine getirilmesi, onbirinci beşyıllığa başlangıç için iyi bir temel hazırlamaya çok yönlü katkıda bulunmak için seferber etmeye yardımcı olmalıdır. Parti, devlet ve ekonomi organlarının, sendika ve komsomol örgütlerinin dikkat merkezinde; halk ekonomisinin tüm kollarında etkinliğin artırılması ve çalışmaların kalitesinin yükseltilmesi, emek verimliliğinin artırılması, üretimin yoğunlaştırılması ve bilimsel-teknik ilerlemenin hızlandırılması, ekonomik planlama ve yönetiminin yetkinleştirilmesi, örgütlülük ve disiplinin, verilen göreve karşı kişisel sorumluluğun güçlendirilmesi sorunları durmalıdır. 1980 yılı Mart-Nisan aylarında, "Leninciye, komüniste yaraşır bir biçimde yaşıyalım, çalışalım, savaşalım!" gündemli açık parti toplantıları yapılması, bu toplantılarda, SBKP MK'nin 1979 Kasım Plenumu kararları, bu buyrultu ve L. İ. Brejnev yoldaşın yol gösterici önerilerinin ışığı altında parti örgütlerinin ödevlerinin tartışılması önerilir.

V. İ. Lenin'in 110. doğum yıldönümünün Lenin'e yaraşır bir biçimde karşılanması ve 10. beşyıllık planın başarıyla tamamlanması için yığınsal sosyalist emek yarışmaları yaygınlaştırılmalıdır. Üretimde öncü olan ve beşyıllık plan ödevlerini kutlamadan önce yerine getiren emek kollektiflerini ve kişileri ödüllendirmek amacıyla Leninci şeref diploması hazırlanmalıdır.

Devlet bilim ve teknik komitesi, Sovyetler Birliği Sendikaları Merkez Konseyi, bakanlıklar ve kurumlar, yarışmalarda üstün gelenler için ödül olarak SSCB halk ekonomisinin başarıları sergisini ve Lenin'in kaldığı yerleri ziyaretler düzenlemelidirler.

Parti'nin ve Komsomol'un politik öğrenim sistemlerinde, ekonomik öğrenim sisteminde, okullarda, tüm ideolojik eğitim çalışmalarında Marks, Engels ve Lenin'in yapıtlarının, SBKP'nin tarihsel deneyiminin somut ekonomik ve politik ödevlerin çözümüyle sıkı bir biçimde bağlı olarak incelenmesi ve öğrenilmesine büyük önem verilmelidir. Lenin'in fikirlerinin uluslararası önemi, güncelliği, her bakımdan üstün gelen gücü bütün yönleriyle açıklanmalıdır. Lenin'in öğütlerinin gerçekleşmesi ve Marksist-Leninist

öğretinin yaratıcı gelişmesi için Parti'nin yürüttüğü devrimci-yenileyici çalışmalar geniş olarak gösterilmeli, gelişmiş sosyalist toplumun kazanımları, başarıları, SBKP'nin iç ve dış politikası geniş olarak propaganda edilmelidir. Sosyalist topluluk halklarının tarihsel kazanımları ve sosyalizmin kapitalizm üzerindeki köklü üstünlükleri inandırıcı bir biçimde açıklanmalıdır.

İdeolojik ve eğitsel çalışmalar, SBKP Merkez Komitesi'nin "İdeolojik, politik-eğitsel çalışmaların daha öte iyileştirilmesi"ne ilişkin kararına göre yetkinleştirilmelidir. Emekçilerin V. İ. Lenin'in yaşamı ve eylemi, Komünist Partisi'nin ve Sovyet halkının devrimci, savaşkan ve emeksever gelenekleri örnek tutularak eğitilmelerine olağanüstü bir önem verilmelidir. Birlik Cumhuriyetleri Komünist Partileri'nin Merkez Komiteleri, SBKP Moskova Kent Komitesi, Parti'nin yöre ve bölge komiteleri ve **Znanie** (Bilgi) Kurumu Genel Yönetim Kurulu tarafından Moskova'da, Birlik Cumhuriyetleri'nin başkentlerinde, yörelerde ve bölge merkezlerinde konferanslar, seminerler örgütlenmeli, "Lenin'in davası yaşıyor ve üstün geliyor" konulu toplumsal-politik toplantılar yapılmalı, konferanslar verilmelidir.

Parti, sendika ve komsomol örgütleriyle kültür kurumları, devrimin emektarları savaş ve emek kahramanlarıyla karşılaşmalar düzenlemeli; Lenin'in yaşadığı yerlere geziler, tiyatro festivalleri, sinema ve televizyonda film gösterileri, konserler, resim sergileri, V. İ. Lenin'e ve Komünist Partisi'ne adanan okur toplantıları düzenlemelidirler. Devlet ve halk müzelerinde, Lenin odalarındaki sergiler yenilenmeli, V. İ. Lenin'in yaşamını ve eylemini dile getiren kitap ve fotoğraf sergileri düzenlenmeli, kitaplıklar, kültür-eğitim kurumları, ajitasyon örgütlerince sanat yarışmaları açılmalıdır.

SBKP MK'ne bağlı Toplumsal Bilimler Akademisi, Marksizm-Leninizm Enstitüsü, SSCB Bilimler Akademisi'yle birlikte, 1980 yılının Nisan ayında Moskova'da "Marksizm-Leninizm ve Çağımız" konulu bilimsel bir konferans düzenlemelidirler.

Gazete ve dergilerin Yazı Kurulları, TASS ajansı, SSCB Devlet Televizyon ve Radyo Yayınları Komitesi, V. İ. Lenin'in doğum yıldönümü hazırlıkları ve kutlamalarını geniş çapta yansıtmalıdırlar. SBKP MK, Komünistleri ve Komsomol üyelerini, tüm Sovyet insanlarını Vladimir İliç Lenin'in 110. doğum yıldönümünü komünizm için savaşımda yeni başarılarla karşılamaya, beşyıllığın sonuncu yılını atılımla dolu Lenince emek yılına dönüştürmeye çağırıyor.

Yaşasın devrimci savaşımın, komünizm kuruculuğu ve barışın bayrağı olan Leninizm!

Yüce Lenin'in adı ve davası yüzyıllarca yaşasın!

Yaşasın, komünizmin kurucusu yüce Sovyet halkı!

Yaşasın Lenince SBKP!

Sovyetler Birliği Komünist Partisi Merkez Komitesi

Herşeyi Yığınlar, Yığın Savaşımları Belirleyecektir

H. ENGİN

Ülkemiz ve halkımız olağanüstü ve acılı günler yaşıyor. Bir yandan emperyalizm, içerden işbirlikçi tekelci burjuvazi vuruyor. Burjuvazinin saldırısı, ekonomik, politik ve ideolojik çok yönlü artmış durumda.

Dışa bağımlı, çarpık kapitalizm iflas etmiştir. Artık burjuvazi bu gerçeği gizleyemiyor. "Nurlu ufuklar" masalı bitti. Şimdi batıyoruz diyorlar. Demirel «başarılı olmak zorundayız, buna mecburuz» diyor. Haklıdır. Başarılı olmak zorundadırlar. O kadar ki, günler bile burjuvazi için önemlidir. AP hükümeti önüne "yüz gün" koydu. Kuşkusuz yüz günde çok şey yapılabileceğini kimse ummuyor. Ama tüm mesele "çok şeyin" ne olduğudur. Bugün artık bellidir. Demokratik özgürlükleri yok etmek için "çok şey" yapmak. Ne olursa olsun bundan çıkarılması gereken anlam, burjuvazinin hesabını aylarla değil, günlerle yaptığıdır.

Günlerin hesabı esas olarak devrimcileri, demokratları, tüm ilericileri ilgilendiriyor. Demokrasi savaşımında eğer hergün ileriye bir adım atılamıyorsa bu, burjuvazinin iki adım ileri atması anlamına gelir.

Politik ortamın değerlendirilmesinde tartışmalı yan sanırız ki pek kalmamıştır. Sisli gibi görünen yanlar da netleşmiştir. Fili tanımlamada farklılıklar dün özür kaldırabilirdi. Bugün ise görünen köy kılavuz istemiyor. Saat henüz 12'yi vurmadı. Ama 12'ye 5 var. İyi değerlendirilebilirse çok şeyin değişebileceği bir zaman aralığıdır bu. İşte amacımız geleceği belirleyebilecek derecede önemli olan bu zaman dilimini böylesine yoğun ve önemli kılan etmenlerin üzerinde durmaktır. Görev ise bellidir. Tüm demokrasi güçlerinin birliğini sağlamakta geç kalmamak.

Dışa bağımlı, çarpık kapitalizm iflas derecesinde ağır bir ekonomik bunalım içindedir. Kapitalizmin dışa bağımlılığı bunalımın kaynaklarından biridir. Bunu derken, ana kaynağın kapitalizm

olduğunu da söylemiş oluruz. Ama özgül yan, bir yandan dışa bağımlı oluş, diğer yandan ise kapitalizmin çarpık gelişimidir.

Sanayi adına ne varsa hemen hepsi dış girdilere bağlıdır. Fabrikaların bacalarının tütmesi dışarıya oluk oluk döviz akıtmakla olanaklıdır. Döviz yoksa petrol yok, elektrik yok, ara malları yok, gübre yok, ilaç yok, yedek parça yok, kısacası kapitalist ekonomi için yaşam yok. Bu yapıdaki bir sanayinin gelişmesi demek, daha fazla dış girdi demektir. Daha fazla dış girdi, daha fazla döviz demektir. Bu kısır döngü ülkemizin ve halkımızın ağır biçimde sömürülmesi, yabancı tekellere zenginliklerimizin akması biçiminde sürüp gelmiştir. Ama bugün daha ileri gidemiyor.

Çarpıklık yalnızca sanayinin dışa bağımlı, tüketime dönük, montajcı karakterinden kaynaklanmıyor. Ekonominin bütünü çarpıktır. Tarım hâlâ ekonomimizde önemli ağırlıkta bir yer tutuyor. Buna karşın tarımın gereksinimleri karşılanmıyor. Sanayi tarıma hiçbir biçimde destek olamıyor. Kuşkusuz tarımda kapitalizm son yıllarda gelişmiştir. Ama bu sancılı bir gelişimdir, yavaştır. Böyle olunca tarım da sanayi için gerekli girdileri veremiyor. Tarımdan sanayiye kaynak aktarılamıyor.

Sanayiye hizmet etmeyen dallarda, özellikle ticaret ve hizmetler sektöründe dikkat çeken şişkinlikler vardır. Sermaye, denetim altına alınamaz biçimde spekülatif alanlara akıyor.

Bu kısa tablo bize şunu söylüyor: Bunalım iki noktadan kaynaklanıyor. Birincisi dışardan ihraç edilenidir. Dışa bağımlılık nedeniyle kapitalizmin dünya çapındaki genel bunalımı ülkemize yansımıştır. İkincisi ise, ülkemiz kapitalist ekonomisinin iç çelişkilerinin doğurduğu bunalımdır. Her iki etmen birbirini etkilemekte, derinleştirmekte ve karşımıza olağanüstü boyutlara varan bir bunalım çıkarmaktadır.

Böylesi bir yapıda, kendi ayakları üzerinde duramayan kapitalist ekonomide dışa bağımlılığın artması, tekelleşmenin hızlanması bunalımı derinleştirmiştir. Ekonominin büyümesi tümüyle durmuştur.

ATEŞLE OYNAMAK

Durum böyleyken AP hükümetinin aldığı önlemler esas olarak açık iki karakter gösteriyor. Dışa bağımlılığı artırmak tekelleri güçlendirmek; ve gerekli kaynağı çalışan halkın sırtından çıkarmak. Yani bunalımın nedenleri, bunalımdan çıkışın yolu olarak ele alınıyor. Bir bakıma çivi çiviyi söker mantığı izleniyor. İşte bu ateşle oynamaktır. Burjuvazi de neyle oynadığını biliyor. Bu nedenle Demirel, «başarılı olmak zorundayız» diyor.

IMF'nin dayatmaları, CHP ağırlıklı hükümetin buna boyuneğerek attığı adımlar ve ensonu AP hükümetinin bu yoldaki daha kesin ve daha tam adımları tek bir hedefe yöneliyor: Kapitalizmi

ayakları üzerinde durabilir hale getirmek, onu güçlendirmek. Gerekli sermaye birikimi, ekonomik önlemler paketiyle açıkça belli olduğu gibi, işçi ve emekçi sınıflardan, küçük üretici orta katmanlar ve tekelci olmayan sermayedarların sırtından çıkarılacaktır. Elbette bunun bir faturası vardır. Burjuvazi yığınların patlamasını önleyebilmek için "baskı paketi" hazırlamıştır. Bu "paket", "anarşiyle mücadele" adı altında daha Ecevit hükümeti zamanında yürürlüğe konmuştur.

Ülkemizde yarı askersel bir yönetim vardır. Demokratik özgürlükler hemen hemen tümüyle yok edilmiştir, ediliyor. Son çıkan antidemokratik yasaların uygulanmasıyla bir polis rejimi tam anlamıyla oturmuş olacaktır.

Alınan önlemlere dikkat edilirse, burjuvazinin uzun erimli hesaplar yaptığı apaçık görülür. Ülkemiz emperyalizm için hem ekonomik, hem politik, hem de askersel bakımdan son derece önemlidir. Ortadoğu'da emperyalizmin saldırganlık stratejisinde Türkiye kilit önemindedir. Böyle bir ülke emperyalizmin hiç kuşku duymayacağı ölçüde sağlam kalesi olmak zorundadır. Yalnızca işbirlikçi erklerin varlığı, artık yeterli bir güvence değildir. Çünkü ekonomik bunalıma koşut derin bir politik bunalım gelişiyor. Uzun süreli hükümet krizleri doğuyor.

Öte yandan başta işçi sınıfımız olmak üzere emekçi sınıflar ve tüm çalışanlar politik güçler dengesinde önemli bir ağırlık oluşturuyorlar. Demokrasi güçleri genişliyor. Sosyalizm her alanda yaygınlaşıyor. Halkımız uyanıyor. İşçi sınıfımızın politik öncüsü her gelişime damgasını basıyor.

Afganistan Devrimi'nde açıkça görüldüğü gibi, emperyalizm artık her istediği yerde devrimci ve ilerici güçleri boğacak komplolar düzenleyemiyor. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist dünya sisteminin gücü bunu engelliyor.

İşte bütün bu nedenlerle alınan önlemler en az 3-5 yılı kapsayacak vadelidir, köklüdür. Ne olacaktır bu süre içinde? Kapitalizmin güçlenmesinin boyutu ne olacaktır, ne anlama gelecektir?

Alınan önlemler bize şunu apaçık gösteriyor: Hedef tekelci kapitalizmi güçlendirerek devlet-tekel kapitalizmini bir sistem olarak oturtmaktır.

"Sistem" sözcüğü yanlış anlaşılmamalıdır. Kapitalist sistemden ayrı bir ekonomik sistem değildir devlet-tekel kapitalizmi. Kapitalizmin gelişiminin vardığı bir biçimdir. Bu biçimin ögeleri gelişme içinde oluşur. Başlangıcında bir eğilimdir. Kapitalizm geliştikçe tekelleşme büyür. Ekonomi giderek devlet tekellerinin ve özel tekellerin tam denetimine girer. Hem politik üstyapıda, hem de ekonomide tekellerin egemenliği kurulmuş olur. İşte bu anlamda bir "sistem" olarak devlet-tekel kapitalizmi yerleşmiştir.

Devletin ve özel tekellerin birleşmesi bu nedenle basit bir destekleme anlamına gelmez. Bu destek her zaman vardır. Ama kimi

dönemlerde, devlet işletmeciliği ile tekeller rakip durumdadırlar. Genelinde devlet tekellere destek verdiği halde bu böyledir. Tekeller belli bir güce gelene dek bu çelişki kendini fazlaca hissettirmez.

Alınan önlemlerle bu rekabet alanları tekellerin lehine kaldırılıyor. KİT'lerden kârlı olanlar (örneğin sigara fabrikaları gibi) özel sektöre devredilmek isteniyor. Öte yandan devlet işletmeciliği tam bir kapitalist işletmecilik anlayışıyla yeniden düzenlenmek isteniyor. Böylece artacak ulusal gelir, devlet eliyle yeniden bölüştürülerek tekellere akıtılacaktır. Aynı şey devalüasyon, fiyat artışları ve vergiyle yinelenecektir. Devlet, tekellerin fiyatlarını serbest bırakmıştır.

Diğer yandan bu hedefe varmadaki engeller de temizleniyor. Devlet aygıtında demokratik unsurlar hızla eleniyor. Yerlerine tekellerin ajanları konuluyor. Bu kişiler tekellerin doğrudan hizmetinde olan kişilerdir. Turgut Özal'ın "ekonomiye yön veren adam" olarak tanıtılması boşuna değildir. Bu gelişme devlet aygıtının "her alanını" içine alıyor.

Bu gelişme elbette çokuluslu tekellere kapının sonuna kadar açılması anlamına geliyor. Çokuluslu tekeller ancak böylesine güvenceli ekonomik ve politik yapı gördüklerinde akacaklardır. Böylece kapitalist entegrasyon gerçekleşmiş olacaktır.

Bu hedefe varana kadar demokrasi "askıya" alınacaktır. Bu, aşırı gerici, baskıcı, yarı askersel bir yönetim ya da, daha güçlü bir olasılıkla, açık faşist bir diktatörlüktür.

İşte faşizm tehlikesinin kökü budur. Onu ciddi bir tehlike haline getiren de budur. Kapitalizmin gelişimini düşük görenler, ya da abartanlar emperyalizmin, işbirlikçi tekelci burjuvazinin ekonomik, politik ve askersei stratejisini bir bütün olarak değerlendiremeyenler, faşizm tehlikesini ciddi kılan bu temeli göremiyorlar. Bunun pratik sonucu ise önemli oluyor. Bu global stratejiyi göremeyenler demokrasi güçlerinin bu koşullarda çıkış yapmalarının, direnmelerinin faşizmi getireceğini sanarak pasifizme kapılıyorlar. Oysa anlatmaya çalıştık ki, ekonomik alanda köklü adım atmak zorunda olan burjuvazi politik alanda da, hatta öncelikle bu alanda adım atmak zorundadır.

Diğer bir yanlış ise emperyalizmin sözkonusu ettiğimiz çokyönlü stratejisini hiç hesaba katmayarak, yalnızca iç faktörleri hesaba katarak sonuç çıkaranlarınkidir. Bunlar kapitalizmin gelişimini abartanlardır. "Ya faşizm, ya devrim" ikilemine saplanıp kalanlardan, silahlı eylem "çağrısı" yapanlara dek görüşleri kapsar bu yanılgı.

FAŞİZM REEL BİR TEHLİKEDİR

Buraya dek çizilen tablo faşizmin ciddi bir tehlike olduğunu anlatır bize. Ama bütün bu nesnel etmenler, eğer başkaca koşul-

ları varsa, devrimci, demokrat, tüm ilerici güçlerin utkusu için de rol oynayabilir.

Nasıl bir rol oynayabileceği ise somut durumda politik güçler dengesine bağlıdır. Bu denge kimden yanadır? Devrimci, demokrat, tüm ilerici güçlerden mi yoksa gerici-faşist güçlerden mi?

Bunu anlamak, doğru saptamak kolay değildir. Bunu ancak bilimi kendine kılavuz edinen, yığınların derinliklerine inmiş olan, sınıf savaşımlarının başında yürüyen, böylece nabzı sürekli elde tutabilen kollektif bir beyin, örgütlü hareket en doğru biçimde saptayabilir. Gerçekten de, işçi sınıfımızın politik öncüsü her somut durumda yaptığı uyarılarla bunu kanıtlamıştır. Bu gerçek bugün daha açık kavranıyor.

Bir yandan faşizm tehlikesinin yeterince ciddiye alınmamasından pasif tutumların yeğlendiği, öte yandan zamansız "devrimci durum" ilanlarının yapıldığı dönemlerde bu yanlışlar konusunda uyarı yaptı. Bir devrimci durumdan sözetmek için henüz erkendir, dedi. Dış etmen, emperyalizmin rolü unutulmamalıdır; özellikle emperyalizmden kaynaklanan faşizm tehlikesi ciddidir, dedi. Ama, aynı zamanda, devrimci sürecin derinleştiğine de işaret etti. Bunalımın devrimci sonuçlar doğurması için savaşmak gereğini ortaya koydu. Eylem ve cephe birliğinin yaşamsal önemini tekrar tekrar belirtti. Şimdi ise faşizmin reel bir tehlike durumuna geldiğini söylüyor.

Gerçekten de politik güçler dengesi gitgide gerici güçlerden yana kaydı. Bugün oldukça ileri adımlar attılar.

Seçimlerden önce politik güçler dengesinde bu ölçüde açık bir farktan sözedilemezdi. İlerici güçler konumlarını koruyorlardı. Ancak burjuva reformizminin rolü, boş umutların yıkılışı, buna eşlik eden faşist terör, demokrasi güçlerinin dağınıklığı politik gelişmeyi olumsuz yönde etkiledi.

Son seçimler bunun göstergesi oldu. Gerici güçler başarı kazandı. Seçimler bu olumsuz gelişmeyi yalnızca yansıtmakla kalmadı, aynı zamanda onu hızlandırdı da. AP hükümetiyle emperyalizmle yeni anlaşmalara gidildi, bağımlılık daha da perçinlendi. Tekellerin saldırısı hızlandı, demokratik özgürlükler önemli ölçüde yokedildi. Polis rejimi kurulmaya başlandı. Sıkıyönetim sertleşti.

Taktikler olası olan duruma değil, varolan duruma göre kurulur. Başka deyişle, politika olasılıklar üzerine değil, olanaklar üzerine oturur. Çünkü taktik, somut duruma en uygun savaşım araç ve biçimlerini seçmek demektir. Bu ise güçleri "potansiyel" olarak değil, o anda, o somut durumda gerçek olarak ele almayı getirir. Kuşkusuz ki, taktik savaşımın hedefi bugünkü olanakları genişleterek, gücü artırarak "olası" olan hedefi "olanak" haline getirmektir.

İşçi sınıfımızın politik öncüsü faşizm tehlikesini geriletebil-

mek için ulusal çapta genel direnişin, genel grevin zorunlu olduğunu belirtiyor. Ama bu hedefi herşeyi bir çırpıda çözecek bir sihirli değnek olarak görmüyor. Öyle değildir.

Birincisi, bu savaşım bugün için erki hedeflemiyor. İkincisi bugün her bir konum için savaşımımız, mevzi direnişimiz genel direnişin olanaklarını hazırlayacaktır. Yani onun hazırlığı görevi duruyor önde. Bu hazırlık alttan ve üsttendir.

HERŞEYİ YIĞINLAR, YIĞIN SAVAŞIMLARI BELİRLEYECEKTİR

Eldeki olanakları görmeyip, o silahları kullanmayı düşünmeyip kolay yollar aramak genellikle bunalımlı ve baskılı dönemlerde düşülen bir küçükburjuva hastalığıdır. Çoğu kez şöyle düşünüldüğü olur: "Yığınlar bekliyor, bir çözüm arıyorlar, onlara birşeyler söylemeliyiz". Yığınların zaman zaman çözümsüz bekleyişlere düştükleri olur. Ama bu, hiçbir zaman sihirli değnek aradıkları anlamına gelmez. Tersine onlar uzun süren, kahırlı, sabırlı savaşımlara yatkındırlar. Fakat eğer kendi deneyimleriyle doğruluğuna karar vermemişlerse kolay yollara iltifat etmezler.

Savaşan halk, savaşan yığınlar çözümü bulurlar. Bu kendiliğindencilik değildir. Devrimcilerin beklemekten başka yapacakları birşey yoktur anlamına gelmez. Tam tersine, çok şey yaparak yığınları "savaşıma çekmek" onların görevidir. Örgütlü, bilinçli bir savaşıma çekilen yığınlar çözümü yaratacak, yani bugün olanaklı görülmeyen hedefleri olanaklı kılacaktır. Tarihe damgasını basan "Sovyet" modelini kim bulup çıkardı? Savaşan yığınlar değil mi?

Devrimci durum öncesinde yığınlar içinde günlük devrimci eylemin önemini kavramayan, bunun yarınki utkuyu hazırlamada sonuç belirleyici rolünü göremeyen kişi devrimci değildir. Bugün dünden bin kat daha fazla bir enerji ve istekle yığınların içine dalmak gerek. Yığınlarla bütünleşmek gerek. Ama bu, yığınlar içinde kaybolmak da değildir. Yol gösterici ilke YIĞINLARLA BİRLİKTE, YIĞINLARIN ÖNÜNDE SAVAŞTIR.

Ne sihirli savaşım silahları aramak, ne de öznel etmenin rolünü abartmak doğru değildir. Öznel etmenin devrimci sürece müdahale kapasitesinin bizzat sürecin bir parçası olduğu olgusu unutulmamalıdır. Öznel etmenin olanakları nesnel koşullarca belirlenir. Ama bu olanakların doğru değerlendirilmesi devrimci süreci, nesnel koşulları etkiler.

Olanakları genişletecek, değiştirecek güç yığınlardır. Yığınların eylemi söz konusu olduğunda dikkatle ele alınması gerekli olan politik güçler dengesidir.

Politik güçler dengesi birçok etmene bağlı olarak değişebilir.

Bir hükümet krizi, bir hükümet değişikliği, hatta bir politik karar, toplumsal bir olay bu dengeyi etkiler. Ama politik güçler dengesindeki önemli, ciddi değişme yığınların politik eğilimlerinin değişmesiyle gerçekleşebilir. Bu değişme için ille de tüm yığınların bir değişme içine girmesi gerekmez. Yığının belli kesimlerindeki belirli değişmeler de bu sonuçta etkili olur.

Politik güçler dengesindeki ani değişmeler genellikle orta katmanların şu ya da bu kesiminin yön değiştirmesiyle gerçekleşir. Bu nedenle de bu kesimler "yön seçemeyen güçler" olarak da adlandırılır.

Son seçim sonuçları da bu dediğimizi doğruluyor. Yığınlar sağa kaymış değildir. Ama orta katmanların bir bölümü kaymıştır. Dün gerici partilerden kopan, ya da nötralize olan, yani tarafsızlaşan kimi kesimler yeniden bu partilere (özellikle AP'ye) dönmüştür. Öte yandan dün CHP'yi destekleyen kimi kesimler ise ondan uzaklaşmış, önemli ölçüde gerici partilere yönelmemiş, ama nötralize olmuşlardır. İşte politik güçler dengesinin gerici güçlerden yana ağırlık kazanması böylece ortaya çıkmıştır.

Bu değişmede tüm yığınları çekmek kadar, sözkonusu bu kesimlere yönelik politika, taktikler de son derecede önemlidir. Burjuvazi de bunu biliyor. Onun da taktiği bugün öncelikle orta katmanları nötralize etme, giderek yarı askersel yönetime kitle tabanı kazandırma amacına yöneliktir. Amacına varmak için terörü etkin bir silah olarak kullanıyor. Onları korkuyla sindirmeye çalışıyor. Öyle ki, özellikle kent orta katmanlarını evlerine hapsetmeye uğraşıyor. İç savaş tehlikesi demagojisine başvuruyor. Yoğun bir antikomünizm, antisovyetizm yapıyor. Maceracı unsurların karakol basmak, sıradan polisleri öldürmek, hatta banka camlarını kurşunlamak, bombalamak gibi amaçsız eylemleri burjuvaziye geniş malzeme sağlıyor. Bir yandan bu gerekçelerle özgürlükler kısıtlanıyor. Öte yandan sözkonusu kesimler gericilik yönünde etkileniyor. Bunca ilericinin öldürülmesine, bunca özgürlüklerin yok edilmesine ses çıkarmayan kimi öğretim üyelerinin gericiliğin istediği doğrultuda ses çıkarmaları dikkat çekicidir.

Son kepenk kapatma eylemi, ya da zorlaması da aynı yönde ele alınmalıdır. Esnaf ve zanaatkarların kendi gönüllü eylemleri biçiminde olmayan kepenk kapatmalar olumsuz sonuçlar doğurmuştur. Bu alanda yükselen potansiyele zarar vermiştir.

Devrimciler, işçi sınıfının eylemlerini yükseltmeye, tüm diğer çıkışları bununla bağlamaya, her tür serüvenciliği dışlamaya, proleter kesimlerin eylemi olmasa da her eylemin proleter damga taşımasına, örgütlü ve yığınsal olmasına özel bir önem vermek zorundadırlar. Yanlış eylem biçimlerinin sonuçlarının bugün dünden çok daha ağır olacağı unutulmamalıdır. Yığınlardaki potansiyel yükseliyor. Belirli kesimlerde özgül nedenlerle bu yükselme

hızlı oluyor. Yer yer bu nedenle patlamalar, sert savaşımlar doğuyor. Bu tür yığın çıkışları, potansiyelin erken dağılmasıyla, kadroların kırılmasıyla sonuçlanmamalıdır. Burjuvazi mevzi patlamalardan korkmuyor, tersine kışkırtmayla bunu sağlamaya çalışıyor. Bu eylemlerin genel savaşım düzeyinden kopmamasına dikkat zorunludur. Eylemi başarı noktasında sona erdirmek, yeni ve ileri çıkışlar için böylece potansiyeli daha da artırmak, olanakları elde tutmak gerek. Yığınların geri kesimlerini hareketlendirmek, fazla öne çıkanları tutmak, yığın savaşımlarını ulusal çapta, genel çapta yükseltmek taktiğiyle yürümek gerekiyor.

Unutmamalıyız ki baskı, terör herşeyi belirlemez. Yığınları eyleme çekici milyonlarca malzeme birikiyor. Alınan ekonomik önlemler ağır sonuçlarını önümüzdeki aylarda gösterecektir. Orta katmanlar hızlı bir çöküşe uğrayacaklardır. Esnaf ve zanaatkarlar ağır biçimde ezileceklerdir. Özellikle köylüleri, ekim ve hasat mevsimi olağanüstü güçlükler bekliyor. Orta ve hatta zengin köylüler bile bu aylarda ekonomik çöküntüyü bütün çıplaklığıyla hissedeceklerdir.

Üstte demokratik güçlerin birliğini sağlamak yolunda gecikilmeksizin adım atılmalıdır. Sınıf ve kitle sendikacılığı temelinde sendikal birliği sağlamak, artan ve artacak olan grevlerle olanakları genişleyen, tekellerin sendikal özgürlüklere, ücretlere karşı savaşımına DİSK ve Türk-İş arasında, ya da tek tek sendikalar arasında eylem birliğiyle çıkmak gerekiyor.

Altta, yığınlar içinde eylem birliği adımlarını atarken, öte yandan gerçekleri geniş ölçüde açıklama kampanyası hızlanmalıdır. Yığınların her bir çıkışı, protestosu genel antiemperyalist, antitekel, antifaşist, antişovenist savaşıma bağlanmalıdır. Binlerce istem, ana istemlerle, ana belgilerle birleştirilmeli, örülmelidir.

Amerika'yla bağlanan kölelik anlaşmalarıyla savaş!

DGM'lere, zorbalık yasalarına karşı demokratik haklar için savaş!

Ücretlere saldırıya, işsizliğe, pahalılığa karşı savaş!

Amerikan ölüm füzelerine karşı savaş!

"Sosyalist ve Sosyal Demokrat Partilerle İlişkilerin Güncel Sorunları" Üstüne Teorik Bilimsel Konferans

(11-13 Aralık 1979, Macaristan-Tihani)

Macaristan'da 11-13 Aralık günlerinde, "Sosyalist ve sosyal demokrat partilerle ilişkilerin güncel sorunları" konulu bir konferans yapıldı. Konferansa Avrupa'dan aralarında TKP'nin de bulunduğu 28 komünist partisi ve Küba Komünist Partisi'nin temsilcileri katıldı.

Konferansta işçi hareketi içinde sosyal reformist, komünist olmayan, çoğu kez antikomünist bir akım olan sosyal demokrasinin değişik ülkelerdeki partileri, ortak ve farklı yönleriyle incelendi. Bu partilerin sosyal taban ve bileşimleri, ideolojileri, iç politikaları, komünist partilerine karşı karşı tutumları, iç ayrışmaları somut olarak ele alındı. Sosyalist enternasyonalin rolü ve işlevi, özellikle gelişmekte olan ülkelerde artan etkinliği üstünde duruldu.

Avrupa'da gelişmiş kapitalist ülkeler dışında Sosyalist Enternasyonal'e üye olan, ya da ilişki sürdüren partilerin —adları öyle bile olsa— gerçekte işçi hareketinin sosyal demokrat, ya da sosyalist partileri olmadığı, kardeş parti temsilcilerince belirtildi. Bu olgu, sosyal demokrat partilerin yanısıra, daha çok sayıda populist ve burjuva reformist partilerin Sosyalist Enternasyonal'e üye olduğu, ilişki kurduğu Latin Amerika için de geçerli.

Kardeş komünist partilerinin temsilcileri, sosyal demokrat partilerle eylem birliğinin, olumlu ve olumsuz deneyimlerini, bundan çıkardıkları dersleri aktardılar. Çıkan engellerin aşılma yolları ve yöntemleri üstünde duruldu. Sosyal reformizmle uzlaşmaz ideolojik savaşın, komünist partisini çok yönlü güçlendirmenin, başarılı bir eylem birliği politikasının ayrılmaz parçası olduğu gerçeği bir kez daha doğrulandı.

Barış ve yumuşamanın sürdürülmesi silahsızlanma yönündeki savaşımda, güncel olarak Batı Avrupa'ya Amerikan atom roketlerinin yerleştirilmesine karşı kampanyada sosyal demokrat partilerle eylem birliği sorunu bu görüş değiştokuşunun başlıca ağırlık noktasını oluşturdu. Kardeş partilerin temsilcileri, bu kampanyaya ülkelerinde hangi güçlerin ne biçimde katıldı-

ğını, sosyal demokrat partilerin aldıkları değişik tutumları örneklerle açıkladılar. Bu konuda, komünistlerle sosyal demokratların eylem birliğini güçlendirmek olanaklı ve zorunlu bir sorun olarak gündemde duruyor. Halkların en dirimsel çıkarları için işçi sınıfının eylem birliği, barış hareketine en geniş güçleri katmakta güçlü bir çekim merkezi oluşturuyor.

Konferansta, TKP temsilcisinin yaptığı konuşmayı, aşağıda sunuyoruz.

*
**

Değerli yoldaşlar,

Türkiye'de işçi sınıfı, politik bakımdan —birçok gelişmiş kapitalist ülkelerden ayrımlı olarak— büyük çoğunluğuyla bir komünist ve bir sosyal demokrat partide örgütlenmiş değildir. İllegal koşullarda Türkiye Komünist Partisi, işçi sınıfının en bilinçli kesimlerini, giderek artan bir ölçüde, kendi çatısında örgütlüyor. Bunun yanısıra işçi sınıfının şu ya da bu kesimlerini etkileyen, legal çalışan TİP ve TSİP vardır. Bunlardan başka sol belgilerle ortaya çıkan her soydan ve boydan birçok parti ve grup da bulunuyor. Burjuva reformcu görüşler emekçilerin, bu arada işçilerin önemli bir kesiminin üstünde etkinliğini henüz yitirmiş değildir. Cumhuriyet Halk Partisi, sosyal reformizmi işçi sınıfına sızdırmak istiyor. Bu süreçte Sosyalist Enternasyonal'in sağcı yöneticilerinin yöntemleri küçümsenmeyecek bir rol oynuyor.

Cumhuriyet Halk Partisi'nin Karakterinin ve Politikasının Ana Çizgileri

CHP'nin 1977 yılından bu yana sosyalist enternasyonale üye olması, bu partiyi Batı Avrupa sosyal Demokrat partileriyle eş tutmaya yol açmamalıdır. Türkiye'nin en eski burjuva partisi olan CHP, burjuvazinin etkili çevreleriyle sürekli bağ içinde gelişegelmiştir. CHP, kurulduğundan bu yana çok sınıf ve katmanlı bir burjuva partisi olagelmiştir. Bugün de tekelci burjuvazinin belirli temsilcilerinden tekelci olmayan burjuvaziye, orta katmanlardan bir kısım emekçilere kadar değişik güçlerce oluşturuluyor.

1960'ların ortalarında, bu partinin ideolojisinin daha çok ulusal reformcu olan çizgilerine, Ecevit'in yönetimindeki "ortanın solu" hareketiyle bazı sosyal reformcu ögeler eklendi.

Görüldüğü gibi, CHP'nin reformist politikası, işçi hareketi içinde bir oportünist akım olarak ortaya çıkmamıştır. Ama sosyal demokratizm, bu burjuva partisi yöneticilerince, onlarla bağlı sendika liderleri aracılığıyla işçi hareketine sızdırılmak isteniyor. Bu anlamda CHP içinde bir sosyal demokrat eğilimden söz ediyoruz.

1979 Kasımına değin, iki yıla yakın hükümet süresince CHP ağırlıklı hükümetin dış politikası, emperyalizme ve NATO'ya bağımlılık konumlarından ayrılmadı. Hükümete gelmeden önce

NATO'dan çıkmayı da içeren sol kanadın tutumu etkinlik kazanmadı.

Öte yandan CHP'nin dış politikasında başka burjuva partilerinden ayrılan kimi özellikler vardır. CHP yöneticileri, bu politikayı "çok yönlü" dış politika olarak adlandırıyor. Bu politikanın özellikleri, NATO'ya bağlılık koşullarında emperyalist merkezler arasında, özellikle ABD ile Batı Avrupa arasındaki çelişkilerden yararlanmak, Batı Avrupa'daki emperyalist ülkelerle, özellikle Federal Almanya ile ilişkileri geliştirmek ve sosyalist ülkelerle ilişkileri belli bir dereceye kadar ABD'ye karşı "denge unsuru" olarak geliştirmektir. Bu politika, Sovyetler Birliği ile bir Politik Belge'nin imzalanması, «Sovyetler Birliği'nden Türkiye'de tehlike gelmediği» yolundaki resmi açıklamalar, NATO'nun uzun süreli silahlanma harcamalarına yönelik belirli bir eleştiri, Filistin Kurtuluş Örgütü'nün Türkiye'de bir temsilcilik bürosunun açılması gibi kimi olumlu yönlerde yansıdı. Hükümetinin geri çekilmesinden bir süre önce CHP Genel Başkanı, yaptığı bir açıklamada, Sovyetler Birliği'nin yeni barış girişimini, «SSCB'nin barış politikasının yeni bir kanıtı» ve «politik yumuşamadan askersel yumuşamaya dönüşmeye bir katkı» olarak değerlendirdi. Yeni atom roketlerinin Türkiye'ye yerleştirilmesine karşıçıktı; ama onların Batı Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı tavır almadı.

TKP, barış içinde yanyana yaşama, yumuşama politikası, Sovyetler Birliği ve öteki sosyalist ülkelerle ilişkilerin geliştirilmesi yönünde küçük de olsa her adımı destekliyor. Bu olumlu yönlerden CHP'yle ve her şeyden önce onun tabanıyla bu amaçlar çerçevesinde eylem birliğini sağlamak için yararlanıyor. CHP üyelerinin ve CHP'nin belirli kesimlerinin, yeni nükleer roketlerin Batı Avrupa'ya yerleştirilmesine karşı ülkenin dört bir yanında örgütlenen yığın eylemlerine katılması bu eylem birliğinin olanaklarını gösteriyor.

Bunun yanısıra Türkiye Komünist Partisi, CHP'nin emperyalizm yanlısı raylara oturan dış politikasının yukarda sayılan yönlerinin de yetersizliğini ve sınırlılığını eleştiriyor. Kendi ardıcıl antiemperyalist politikasını, ardıcıl barış politikasını bunun karşısına koyuyor. "Çok yönlü" dış politikasıyla, CHP yönetimi, ülkede derinleşen bunalım koşullarında emperyalist ülkelerden belirli ekonomik ve askersel ödünler koparmak amacını güdüyor. Bu politikanın altında, ayrıca bölgede Türkiye'nin belirli hegemonyacı amaçlarını gerçekleştirmek için görece bir hareket özgürlüğü sağlamak isteği de yatıyor. Bu, yine CHP'nin hükümette olduğu 1974 yılında Kıbrıs'a asker çıkartılmasında ve adanın bir kesimine hâlâ elkonmasında ve Türkiye'de savaş endüstrisi kurma yolundaki hırslı planlarla kendini gösteriyor.

Öte yandan uluslararası güçler dengesinin sosyalizmden yana daha da değişmesi, CHP'nin temsil ettiği sınıf ve katmanların

—değişik oranlarda olsa da— emperyalizmle belirli çelişkilerinin olması, CHP'nin ya da belli kesimlerinin barış ve yumuşama sorunları çerçevesinde eylem birliğine çekilmesini bundan böyle de olanaklı yapıyor.

İç politikada CHP programının özünü oluşturan "üçüncü yol" politikası, CHP'nin hükümette ağırlıkta olduğu kısa dönemde iflas etti. Uzlaşmaz sınıfların çıkarlarını "hakça düzen" belgisiyle uzlaştırmaya yönelik demagoji, emperyalist Uluslararası Para Fonu'nun (IMF), yerli tekellerin dayatmaları karşısında emekçilerin çıkarlarını ayaklar altına almaktan başka sonuç vermedi. CHP ağırlıklı hükümet derin bunalıma hiç bir çözüm getiremedi. "Sosyal devlet" ve "özyönetim" belgileriyle işçilerin karşısına çıkan hükümet, 12 Mart gerici askersel rejim döneminden bu yana en fazla grev erteleyen hükümet oldu. "Sosyal anlaşma" adı altında sendikaları, patron örgütlerini ve hükümeti "uzlaştırma" çabası, pratikte CHP'nin etkilediği sendikaların bile direnciyle karşılaştı ve iflas etti. Emperyalizme bağımlılık ve Türkiye'nin içinde bulunduğu derin bunalım koşulları, bu politikaya devlet sektöründe bile çok dar sınırlar çekiyor.

Kendine daha önce en fazla oy sağlayan, "demokratik hak ve özgürlükleri geliştirme" sözü yerine, CHP yönetimi, gericiliğin ve militarist çevrelerin baskılarına boyuneğdi ve kendi eliyle demokratik hak ve özgürlükleri kısıtlayan önlemler aldı, sıkıyönetime gitti. "Hem aşırı sağa, hem de aşırı sola karşı olma" savı altında, artan faşist terör karşısında geriledi ve demokratik örgütleri kapatmaya gitti. İşbaşına gelmeden önce demokrasi savaşında "paralel hareketi" olanaklı gören konumlardan, üyelerinin faşizm tehlikesine karşı, demokratik hakları korurmak ve geliştirmek savaşında Komünist ve sosyalistlerle eylem birliğini yasaklama konumlarına geçti.

CHP'nin bu sağcı gelişmesinde ve kendi programının gerisine düşmesinde sağ yönetimin kendi sınıfsal konumları nedeniyle yığınları harekete geçirmekten duyduğu korkunun da önemli bir rolü oldu.

CHP'nin politikasının iflası, bu partinin son seçimlerde uğradığı büyük oy kaybında yansıdı. Bu süreç CHP içinde tartışmaları artırıyor ve sıralarının ayrışmasına yol açıyor.

İşçi Sınıfının ve Sol Güçlerin Eylem Birliği Üstüne

Türkiye'de işçi sınıfının eylem birliği sorunu, CHP'yle tüm olarak eylem birliği anlamına gelmez. Bu çerçevede, ancak CHP'ye bağlı olan işçi yığınlarıyla tabandan eylem birliği söz konusudur. Hem CHP yanlısı yönetimlerin olduğu sendikalarda, hem de ekonomik, toplumsal ve demokratik amaçlar için yürütülen yığın savaşlarında bu yolda olumlu adımlar atılmıştır. Emperyalizme, te-

kellere karşı bu yığın savaşları içinde, Komünistler, CHP'nin burjuva reformist politikasının içyüzünü işçi yığınlarına açıklıyor, antikomünizme, oportünizme karşı savaşıyor, onları bu etkinlikten kurtarmak için çalışıyor.

CHP'nin belli kesimleriyle, özellikle sol kanadıyla eylem birliği ise özünde orta katmanlarla ve öteki tekelci olmayan güçlerle bağlaşıklık sorunuyla bağlıdır. TKP bu bağlaşıklığı, Kürt demokratlarıyla bağlaşıklık gibi ulusal demokratik cepheyi oluşturma stratejisi çerçevesinde ele alıyor.

Bunun yanısıra TKP, baskıcı bir rejim kurmak isteyen, şimdiki Demirel hükümetinin gerici çabalarına karşı, faşizm tehlikesine karşı, demokratik hakları koruma savaşına —en geniş demokratik güçlerle eylem birliği çerçevesinde— tüm CHP'yi çekmeye çalışıyor.

İşçi sınıfının eylem birliği çerçevesinde ise TKP, sosyalizm amacını benimseyen TİP ve TSİP'le politik düzeyde eylem birliğini savunuyor. TİP ve TSİP, gitgelli ve daha süren bir gelişme içinde, birçok sorunda bilimsel sosyalizmden esinlenen görüşlere yöneldiler. Bu partilerde Komünistler'le eylem birliği eğiliminin ortaya çıkması, TKP'nin ardıcıl eylem birliği politikasıyla sağlandı. TKP, Komünistler ve sosyalistler arasındaki eylem birliğini baltalayan sağ ve "sol" oportünist tutumlara karşı, ilkesel planda ideolojik savaşı başarılı bir eylem birliği politikasının ayrılmaz parçası sayıyor.

Kuşkusuz bu partilerle eylem birliğinin önünde, aşılması gereken belirli zorluklar vardır. TKP'nin illegal koşullarda savaşmak zorunda olması, Komünistler'le eylem birliğine karşı ön yargılar, bunlardan bazılarıdır. TKP ile bu partiler arasında görüş ayrılıklarının olması, ortak eylemlere engel değildir. Tersine, eylem birliği süreci içinde bu görüş ayrılıklarını bugünden yarına olmasa da giderme olanakları vardır.

Kuşkusuz TKP ile bu partilerin ortak savaşı, işçi sınıfının birliği sorununu çözmüş olmayacaktır. Üstelik gelişmiş kapitalist ülkelerden farklı olarak işçi sınıfının önemli bir kesimi hâlâ burjuva partilerinin etkisi altındadır. Ama Komünistler'le sosyalistlerin eylem birliği, bu etkinliği geriletmek ve daha geniş işçi yığınlarını savaşa katmak için daha elverişli koşullar oluşturacaktır. Komünistler'le sosyalistlerin işbirliği, daha geniş sol güçlerin birliği için bir çekim merkezi oluşturacaktır. CHP sol kanadını ve Kürt demokratlarını ulusal demokratik cephe çerçevesine çekmeyi kolaylaştıracaktır.

Eylem Birliğinin Güncel Örnekleri

Geçtiğimiz altı ayda, Komünistler'le sosyalistler arasında öteki demokratik güçlerin de katıldığı ortak eylemler için örnekler

artmıştır. NATO'ya ve silahlanma yarışına karşı ortak bir yürüyüş gerçekleştirildi. Son yıllarda ikibinden fazla insanın kurban gittiği faşist terörün tırmanmasına karşı, bu terörün başlıca örgütleyicisi faşist MHP'nin kapatılması için bir kampanya sırasında, yer yer tabandan eylem birlikleri yapıldı. 14 Ekim Senato üçte bir yenileme seçimleri sırasında yeni adımlar atıldı. TKP bu seçimlerden önce sosyalist partilere, Kürt demokratlarına, CHP'nin sol kanadına ve öteki demokratik adaylara bir seçim bloku ve bu gerçekleşmeyince de seçim kampanyasında ortak çıkışlar önerdi. İstanbul'da ve başka yerlerde Komünistler'le sosyalistlerin bir kesiminin, Kürt demokratlarının ve ilerici adayların katıldığı ortak seçim miting ve toplantıları yapıldı. Seçimlerden sonra değişik gençlik örgütleri, demokratik istemler için eylemlere çağıran ortak bir çıkış yaptılar. Böylece Komünist, sosyalist ve Kürt demokrat gençliğin eylem birliği yönünde olumlu adımlar atıldı. Birçok kentlerde Komünistler ve sosyalistler, Büyük Oktobr Sosyalist Devrimi'nin 62. yıldönümünü ortak toplantılarla kutladılar. Bu işbirliği, Batı Avrupa'ya nükleer roketlerin yerleştirilmesine karşı Barış Derneği'nin girişimiyle örgütlenen üç haftalık kampanyada daha belirgin olarak yansıdı. Bu kampanyanın değişik yığın eylemlerini Komünistler, sosyalistler ve öteki barış güçleri ortaklaşa düzenlediler. Çok sayıda CHP üyesi ve yer yer bu partinin belirli kesimleri de bu kampanyaya katıldı. Türkiye Komünist Partisi, Yunanistan Komünist Partisi ve Kıbrıs Emekçi Halkın İlerici Partisi-AKEL'in halklarımıza ortak çağrısı, bu kampanya için çok olumlu bir etki yaptı.

TKP, işçi sınıfının eylem birliğine ve ulusal demokratik cephenin oluşturulmasına yönelik politikasını bundan böyle de ardıcıl olarak izleyecektir. Partimiz, Marksizm-Leninizm ilkelerinden ve uluslararası komünist hareketin zengin deneyiminden yürüyor. Bu konferans da, kardeş partiler arasındaki geniş bir görüş değiştokuşu ile bu deneyimlere kollektif bir katkı yapmıştır. TKP, kardeş komünist partilerinin şu ya da bu biçimde kollektif toplantı ve konferanslarını çok yararlı görüyor ve zorunlu sayıyor. Bizim deneylerimiz de, ancak Komünist Partisi kendi ideolojik ve örgütsel bağımsızlığını titizlikle korursa, oportünizme karşı uzlaşmaz bir savaş yürütürse ve yorulmak bilmeden kendi politik etkinliğini artırmak ve sıralarının birliğini güçlendirmek için savaşırsa, eylem birliğini her düzeyde gerçekleştirmekte başarı sağlandığını gösteriyor. TKP, bundan böyle de bu yoldan yürüyecektir.

Değerli yoldaşlar, son olarak, Türkiye Komünist Partisi adına, Macaristan Sosyalist İşçi Partisi Merkez Komitesi'ne, bu konferansa Partimizi çağırdığı için, gösterdiği büyük konukseverlik için candan teşekkür ederim.

Ulusal Sorun ve Sol Oportünist Grup

L. DOĞU

Gericiliğin konumunu sağlamlaştırma ve saldırılarını yoğunlaştırma çabalarına karşı, demokrasiden ve özgürlükten yana tüm güçlerin eylem ve cephe birliği ivedi bir zorunluktur. Bugün yaşamsal olan ve sorumluluktan sıyrılmayı düşünmeyen herkesin üzerinde birleştiği gerçek budur. Nitekim, bu yönde kimi somut adımların atılması bu gerçeğin yansımasıdır.

İşbirlikçi tekellerin yoğunlaşan saldırıları karşısında ortak güçlerin eylem birliğinin zorunluluğu, kimi görevleri ertelememizi gerektirmiyor. Eylem birliği ve cephe gerçeği ideolojik savaşımı zorunlu kılıyor. Oportünizme karşı savaşım olmadan günün görevlerini yerine getirmek olanaklı değildir.

Oportünizm, somut koşulların yüklediği görevler yerine kendi isteği yönünde hareket eder. Kendi eğilimini somut gerçeğin yerine koyar. Böylelikle, somut koşulların yüklediği güncel görevleri atlar. Bugün sol oportünist, küçükburjuva milliyetçi, parti düşmanı bir akım olarak ortaya çıkan "İşçinin Sesi" bu gerçeğin tipik bir örneğidir.

Sol oportünist, küçükburjuva milliyetçi akımın en belirgin özelliklerinden ikisi : 1) Politik durum değerlendirmesinde iradecilik; ve 2) sınıfsal bağlaşığı, politik bağlaşığın karşısına dikmek, bugünkü ilerici politik güçleri karşıya alarak, ideolojik savaşımı, politik savaşımın hedeflerinden koparmak; böylelikle, ortak güçlerin eylem birliğini atlamaktır.

Yazıda, câş * grubunun Kürt sorunu konusundaki demagojileri üzerinde duracağız. Diğer konular yazımızın dışında kalacaktır. Kaldı ki, bir yazıda tüm bunları ele almak olanaklı değildir.

Ulusların Kendi Geleceklerini Belirleme Hakkı ve Program

Ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkı, Lenin-

* Câş, "hain" anlamına gelen Kürtçe bir sözcüktür.

ci bir ilkedir. Lenin, ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkının demokratik bir istem olduğunu söyler. Bu, toplumun demokratlaştırılması sorunudur. Ekonomik ve politik alanda demokratikleşme olmadan ulusların kendi geleceklerini özgür iradeleriyle belirlemeleri olanaklı değildir. Bu açıdan sorun, demokratik devrim sorunudur.

Ezen ulus burjuvazisi, sömürü düzenini sürdürebilmek için ezilen ulusu baskı altında tutar. Ezilen ulusun her demokratik istemi ezen ulusun baskısıyla karşılaşır. Ezilen ulusun yaşamında baskı ve terör günlük yaşamın bir parçası olur. Böylesi bir ilişkinin son bulması, ezilen ulusun ulusal demokratik haklarına kavuşması ileri demokratik bir düzenle olanaklıdır. Ekonomik ve politik alanda demokratikleşme olmadan, tüm bunları sağlayacak demokratik bir erk olmadan, ezilen ulusun özgürlüğünden söz edilemez.

Ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkı, her ulusun kendini yönetmek, geleceği konusunda karar sahibi olmak hakkıdır. Kendi geleceği konusunda karar sahibi olması, ayrılma hakkını içerir. Nasıl ki, evlilikte boşanma hakkı mutlak boşanma anlamına gelmiyorsa, evlilik kurumunu bozmayı hedeflemiyorsa, ayrılma hakkı da, mutlak ayrılma anlamına gelmez. Evlilikte esas olan yaşamın birlikte sürmesidir. Ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkının ayrılma hakkını içermesi de böyledir. İstenilen, ulusların birlikteliğidir. Birlik, onurlu ve gönüllü birliktir; özgür ve eşit haklara sahip halkların gönüllü birliğidir.

Lenin, ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkını, ayrılma hakkı olmaksızın düşünmenin olanaksızlığını belirtir. Böylesi bir durumun antidemokratik olduğunu ve ulusun iradesine gem vurmak olduğunu söyler. Yine Lenin, ayrılma hakkının mutlak ayrılma anlamına gelmediğine, istenilenin birlikte kalmak olduğuna dikkat çeker. Bunun nedeni şudur: Daha büyük bir devletin olanaklarıyla küçük bir devletin olanakları arasındaki fark açıktır. Ezilen ulusun geri teknolojisiyle ezen ulusun ileri teknolojisi arasındaki ayrım da tartışma götürmez. Daha iyi bir yaşam kurma savaşımında büyük bir devletin olanaklarının yeri ortadadır. Biz bunun için, her zaman büyük bir devleti küçük bir devlete tercih ederiz.

Ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkı, işçi sınıfının birliğini zorunlu kılar. İşçi sınıfının ulusal ayrım öne çıkarılarak bölünmesi, birliğinin bozulması tehlikesi vardır. Bu açıdan, işçi sınıfının birliği ulusal sorunun çözümünde yaşamsaldır. Burjuva milliyetçiliğinin yaygarasına karşı işçi sınıfının kendi birliğini koruması, bu birliğin halkların özgürlüğünün güvencesi olduğunun unutulmaması gerekir. Lenin ulusların kendi geleceklerini belirleme hakkını savunurken, işçi sınıfının birliğinin —ayrı ulustan işçilerin sınıf birliğinin— yaşamsal olduğunu ve bu birli-

ğin özgürlüğün güvencesi olduğunu vurgular. Bu, bir devletin sınırları içinde işçi sınıfının —hangi ulustan olursa olsun— partisinin tek olacağı anlamına gelir.

Özetlersek : 1) Ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkı demokratik bir istemdir. Toplumun demokratikleşmesi sorunudur. Sosyalizme açılan ileri demokratik devrim sorunudur.

2) Ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkı, ayrılma hakkını içerir. Ayrılma hakkı mutlak ayrılma anlamında değildir. İstenilen birliktir; özgür halkların gönüllü birliğidir.

3) Ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkı, işçi sınıfının birliğini zorunlu kılar. İşçilerin, ulusal baskının yarattığı olumsuz etkiden dolayı sınıf birliklerinin bozulmasına fırsat verilmemelidir. Hangi ulustan olursa olsun işçilerin tek bir bayrak altında toplanmasını sağlamak, işçi sınıfının birliğini korumak, ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkının da güvencesidir.

Ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkının özü budur. Biz şimdi Parti Programı'nı bu anlayışla irdelemeye çalışalım.

Sol oportünist Câş grubunun ilk saldırısı Parti Programı'na geldi. Elbette bu nedensiz değildi. Başta Barzani milliyetçileri olmak üzere, oportünistler ve tüm Parti düşmanlarının denedikleri yol buydu. «Parti Programı Kürtleri ulus olarak görmüyor; Kürtleri, Lazlarla, Çerkezlerle aynı kefeye koyuyor» demogojisi, bu ters akımların ortak saldırı noktalarıdır. Sol oportünist Câş grubundan aynı seviyesiz demagoji gelince şaşırmadık. Herşeye karşın, konuyu yeniden ele almayı da gerekli bulduk.

Şimdi Programa bakalım: 1) Program, ulusal sorunu ileri demokrasi —toplumun demokratikleşmesi— bölümünde ele alıyor. Sosyalizme yönelen ileri demokratik düzen aşamasında sorunu işliyor. Yani Program, ulusal sorunu demokratikleşme sorunu olarak görüyor. Konya Konferans belgelerinde ve diğer yayınlarda bu açıkça görülüyor.

Konya Konferans belgelerinin "Kürt Sorunu ve TKP Üstüne Konuşma" bölümünde, «TKP, Kürt Sorununu sosyalizme yönelik ileri demokratik aşamanın önemli bir parçası sayıyor» deniliyor. **ÜRÜN** dergisinin 36. sayısında da —ki bu yazı, dizi olarak 39. ve 43. sayılarda da devam etti— «Bu anlamda ulusal sorun, toplumsal gelişmenin önündeki engellerin temizlenmesi, ileri demokratik bir düzenin kurulması ve sosyalizme yönelme savaşımıyla içiçedir» deniliyor. Yine, **Devrimci Alternatif**'de *, «Kürt sorunu, özgürlük ve ilerleme savaşımının ana sorunlarından biridir. Kürt sorununu savaş programına almamış bir hareketin başarısından

---

* Önder Sağlam, **Devrimci Alternatif**, Ürün Yayınları, Kasım 1979.

söz edilemez» deniliyor. Program, belgeler ve yayın, Parti'nin ulusal sorunu demokratik devrim sorunu olarak ele aldığını açıkça ortaya koyuyor.

2) Program, ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkını savunduğunu açıkça ifade ediyor. Ve Parti'nin «bu Leninci ilkeye bağlı» olduğunu vurguluyor. Ulusların kendi geleceklerini belirleme hakkı, ayrılma hakkını içerir. Sorunun Leninci anlamı budur. Program'ın nasıl kavranması gerektiği Parti politikasından, yayınından anlaşılır. Parti Merkez organı **Atılım**'ın, Aralık 1979 tarihli sayısında şöyle deniyor: «Kürt halkının kendi geleceğini özgürce belirleme hakkı, ayrılma hakkı dahil...» ("Gönüllü Birlik" yazısından). Saldırı hedefi olan yayınlardan **ÜRÜN**'ün 36. Sayısında: «Bir ulusun kendi yazgısını özgürce belirlemesi, ayrılma, bağımsız devlet kurma hakkı anlamına gelir»; **Devrimci Alternatif**'de, «İşçi sınıfı hareketi (...) Kürt halkının kendi geleceğini özgürce belirleme hakkını ayrılma hakkı anlamında yorumlamaktadır.» deniyor. Program'daki ulusların kendi geleceklerini belirleme hakkı ifadesi ayrılma hakkını içeriyor. Program bu kadarla kalmıyor. Çözüm yolunu da öneriyor. Kürt ve Türk halkının birlikte yaşamasını savunuyor. Somut koşulların iki halkın birlikte kalmasına uygun olduğunu söylüyor. Ayrılma hakkını savunmak, iki halkın birlikte kalmasına işaret etmek, bunu propaganda etmek birbiriyle çelişmez. Tersine birbirini tamamlar. Bizim savunduğumuz iki halkın **onurlu** ve **gönüllü** birliğidir. Bunu her zaman propaganda edeceğiz ve bu yönde savaşacağız.

3) Program, işçi sınıfının birliğine özel önem veriyor. Program işçi sınıfının birliğini vurguluyor. Konya Konferans belgelerinde, «TKP Türkiye proletaryasının, Türk, Kürt ve tüm azınlıklardan proleterlerin öncü savaşkan koludur. Çalışma alanı tüm Türkiye topraklarıdır. Partiye girmekte hiçbir ulusal ayrıcalık gözetilmemektedir» deniyor. Diğer yayınlarda da bu anlayışı açık görebiliriz. En önemlisi, Kürdistan'da yükselen Leninci ses, Parti'nin bu konudaki politikasının açık kanıtıdır. Bugün Kürdistan'ın dört bir yanında —tüm zorluklara karşın— Leninci bir hareket gelişiyor. Türk ve Kürt proleterlerinin birliğini taştan örüyor. Kürdistan'da yükselen bu Leninci ses yüz akımızdır.

İşçi sınıfının birliği, Kürt ulusal hareketinin varlığını gözardı etmemiz anlamına gelmiyor. İşçi sınıfının birliği, işçi sınıfının partisinin tek olacağı anlamındadır. İşçilerin sınıf örgütlerinde —sendikalarda— ulusal ayırım gözetilmeden bir çatı altında toplanmaları, sınıf çıkarlarını önde tutmaları demektir.

Bunun yanında, Kürt halkı üzerindeki baskıya karşı çıkan, ulusal onura sahip çıkan, özgürlükten ve demokrasiden yana —işçi sınıfı dışındaki— değişik kesimleri temsil eden Kürt örgütleri de olacaktır. Nitekim, bugün böylesi bir durum vardır.

İşçi sınıfının Leninci öncüsünün, Kürt ulusal hareketini, on-

daki sınıfsal ayrışmayı yakından izlediği görülüyor. Kürt devrimci-demokrat kesimiyle bağlaşıklık, gericilikle bağlantılı olan Barzani milliyetçiliğine karşı savaşıyor. Kürdistan'da etkinliği artıyor.

Parti, ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkını —ayrılma hakkı dahil— savunuyor. Soruna soyut yaklaşmıyor. Özgürlüğe giden yolu da gösteriyor. Bu, Türk ve Kürt halklarının ortak savaşımıyla sağlanacak, iki halkın yeni bir yaşam kurmada birliğidir. Parti, Türk, Kürt ve tüm azınlıklardan işçilerin, Leninci öncünün bayrağı altında birliğini savunuyor. Parti, Kürt devrimci-demokrat hareketiyle bağlaşıklık ve gericilikle bağlantılı, Kürt halkını kırıma götüren bağnaz Barzani milliyetçiliğine karşı savaş politikası izliyor.

4) Program, ulusal sorunu, Kürt sorunuyla sınırlamıyor. Diğer azınlıkları gözardı etmiyor. Soruna ulusal baskı ve ayrıcalığı kaldırma, toplumun demokratikleştirilmesi perspektifiyle yaklaşıyor. Bu Leninci anlayışın ta kendisidir. Bu konudaki demagoji ne olursa olsun, programın bu bölümü, ulusal soruna tutarlı yaklaşımı güçlendiriyor.

Sözün kısası, Parti, Programı ve politikasıyla soruna doğru yaklaşıyor. Ulusların kendi geleceklerini özgürce belirleme hakkı, işçi sınıfının birliği ve Kürt ulusal hareketine bakışıyla Parti doğru yoldadır. Ulusal sorunda Leninci perspektif budur. Soruna böylesine toplu bir bakış olmadan doğru yaklaşım sağlanamaz; gerçek çözüm yolu gösterilemez. Barzani milliyetçiliği başta olmak üzere, tüm ters unsurların ve en sonda küçükburjuva milliyetçi Câş grubunun açık çözüm yolu önerememelerinin nedeni budur.

Oportünist Câş Grubu

Câş grubu Kürt sorunu konusunda yeni birşey söylemiyor. İhanet grubu, daha önce söylenmiş, bugün artık etkisini yitirmeye başlayan eskimiş malzemeyi kullanıyor. İhanet grubunun ana mantığı karaçalma, TKP düşmanlığıdır. Barzani milliyetçilerinin yolladıkları mektupları yayımlamaları, düşmanca saldırıları bundandır. Bu Câş grubunun cehaletini ortaya koyuyor.

Küçükburjuva milliyetçi akım, "ulusal" sözcüğü konusunda demagoji yapıyor. Ulusal demokratik cepheye ve ulusal bağımsızlıktan yana olduğumuzu, ulusal onuru koruyacağımızı söylememize saldırıyor; ulusçuluğun burjuva ideolojisi olduğunu söyleyerek, bunları, Kürt sorununa milliyetçi bir yaklaşım içinde olduğumuza kanıt gösteriyor. Böylelikle "ulusal" sözcüğüyle, ulusçuluk arasında bağ kuruyorlar. Ulusçuluk —milliyetçilik— burjuva ideolojisidir. Bu Câş grubunun buluşu değil, olsa olsa ukalalığıdır. Ama ulusçulukla, ulusal bağımsızlık, ulusal onur, ulusal demokratik cephe arasındaki bağ nedir? Onu çözmek gerçekten zor. Emperya-

daki bilgilerle varıyor. «Kürdistan Türkiye'nin iç sömürgesidir.» * diyor. Yeni birşey söylemiş olmuyor. Başkalarının söylediklerini onlar tekrarlıyor. Amaçları, etkisizleşen karşı propagandayı diriltmek, bulanıklık yaratmaktır.

Sömürge sorunu emperyalist sistem sorunudur. Bugün, emperyalizm dışında sömürgeciliği düşünmek olanaksızdır. Sömürgeler, emperyalist tekellerin sermaye dışsatımı ve ucuz emekgücü alanlarıdır. Emperyalist tekeller sermaye dışsatımı ve ucuz emekgücü aracılığıyla yeraltı ve yerüstü zenginliklerini talan ederler. Emperyalist tekeller girdikleri bu alanları elde tutmak için özel ordu beslerler ve buraları özel statülerle yönetirler.

Sömürge deyince ayrı ekonomik birim akla gelir. Sınırlı da olsa, emperyalist tekellere bağlı da olsa, görece bir iç pazar olmadan sömürge düşünülemez.

Türkiye emperyalist bir ülke, sermaye dışsatımı yapan tekellerin ülkesi değildir. Tersine, emperyalist tekellerin vurgun alanıdır. Yeraltı ve yerüstü kaynakları emperyalist tekeller tarafından sömürülmektedir.

Emekgücü satınalımı Türkiye'nin her tarafında aynıdır. Kürdistan'da farklı emekgücü satınalımı yoktur.

Türkiye Kürdistan'ı ayrı ekonomik birim olarak ortaya çıkmıyor. Bağımlı da olsa, görece bir iç pazara sahip değildir.

Türkiye'nin "sömürgesi" olan Kürdistan'ın, İran, Irak ve Suriye için statüsü nedir? Daha dün denecek kadar yakın bir zaman önce bağımsızlıklarına kavuşan Irak ve Suriye için Kürdistan'ın statüsü nedir?

Kürdistan'ın sömürge olması, Kürt sorununa nasıl bir perspektif getirir? Kürt ve Türk proleterlerinin ayrı ayrı örgütlerde yer almasını gerektirir mi? Kürt halkının ayrı savaşmasını ve koşullar ne olursa olsun bağımsız devlet olmasını gündeme getirir mi? "Kürdistan sömürgedir" derken ne söylenmek isteniyor?

Câş grubu, Kürt sorununda "sömürgecilik" tezinin en önemli noktalardan biri olduğunu söylüyor. Eğer Câş grubu demagoji yapmıyorsa yukardaki soruların yanıtını da vermelidir. Biz, "sömürgeciliğin" zorlama bir tez olduğunu söylüyoruz. Aynı zamanda açık yanıt da veriyoruz. Ayrıca, Câş grubunun sandığı gibi, "sömürgecilik" ana tartışma konularından biri değildir. O, sınıf savaşımının dışında olanlar için geçerlidir. Bugün ana tartışma konusu, ortak savaşım konusudur; tüm ilerici güçlerin eylem birliğidir; ve eylem birliği konusunda Kürt ilerici çevreleriyle ilk önemli adımlar atılıyor. Adı geçen kesim Kürdistan'ı "sömürge" olarak değerlendiriyor. Baylar, eğer sizin buyurduğunuz gibi olsaydı, böylesi bir diyalog başlamazdı.

---

* İç sömürge, sömürgeci devletle sömürgenin topraklarının birleşik olmasından doğan bir ifadedir. Sömürgeyle iç sömürge aynı şeydir.

Kılavuzu Karga

Câş grubu kopardığı tüm gürültüye karşın somut birşey söylemiyor. Söyledikleri, somut veriler yerine TKP düşmanlığına dayanıyor. Bu grup Kürt ulusal hareketinin dünü ve bugünü konusunda bilgi sahibi değildir. Onun için de Barzani milliyetçilerinden topladığı derme-çatma malzemeyle saldırıyor.

Câş grubu malzemeyi İngiltere'den, Barzani milliyetçiliğinin batının emperyalist çevreleriyle ilişki sağlayan adamı İsmet Şerif Vanlı'dan sağlıyor. İsmet Şerif Vanlı, Avrupa Kürdistan Gençlik Örgütü'nün —o zaman Barzani'ye bağlıydı— eski başkanlarındandır. İsveç'te uzun süre kalmış, Barzani milliyetçiliğinin önemli adamlarındandır. 1975'lerde Kürt demokrat çevreleri (Irak kesimi) tarafından ajan-provakatör diye vurulmuş, ölümden kılpayı kurtulmuştur. Bu olaydan sonra İngiltere'ye yerleşmiştir.

İhanet grubu böylesi bir kaynaktan sağladığı bilgilerle yola çıkıyor. Ayrılma hakkı, azınlıklar, "ulusal" sözcüğü ve sömürgecilik konularındaki demagoji bu kaynağa dayanıyor. Türkiye'de okurlar bu konuların özellikle Barzani milliyetçiliği tarafından karşı propaganda malzemesi yapıldığını iyi biliyor. Câş grubu bu küflenmiş malzemeyi bulunmaz bir nimet olarak alıyor ve saldırıya geçiyor. "Diyarbakır'dan bir grup devrimci" imzasıyla "ihanetin sesi"nin yayımladığı mektuplar Barzani milliyetçilerine aittir. Adı geçen mektup sahipleri, Lice mitinginde köyleri dolaşıp, «Mitinge gitmeyin. Bunlar faşizme geçit yok diyorlar. Neden komünizme geçit yok demiyorlar. Bunlar komünisttir» diyen Barzani milliyetçiliğinin militanlarıdır. Câş grubunun, "Kürt komünistleri" dedikleri bunlardır, Gerçekten de sol oportünist ihanet ne kadar komünistse, Barzani milliyetçileri de o kadar komünisttir.

Kürt halkına düşman, bağnaz milliyetçi bu antikomünist grup, "Câşların Sesi"ni balyalarla bölgede dağıtıyor. Aralarında böylesine bir işbirliği de vardır. İngiltere'de "baba" dedikleri Vanlı'yla başlayan diyalog, Türkiye Kürdistan'ında "Komünizme geçit yok" diyen antikomünist bir bağlaşmaya dönüşüyor. Câşların Yürüğü'nün, "bizden habersiz gazetemiz dört yerde basılıp çoğaltılıyor. Kendiliğinden dağıtım ağı kuruluyor" demesinin altındaki gerçek budur. Antikomünistlerden, polislerden oluşan bir dağıtım ağı!

Sonuç olarak, ihanet grubu, Barzani milliyetçiliğinin kullandığı işlemez hale gelmiş karşı propagandayı Parti'ye karşı kullanıyor. Bu propaganda tutmaz. Barzani milliyetçiliğinin bu propagandayla yol aldığı dönemlerde, Kürdistan'da Marksizm-Leninizm bugünkü etkinlikte değildi. Bugün, bu konuda çok önemli adımlar atılmıştır. Barzani milliyetçiliğinin karşı propagandası geriletilmiş, Marksizm-Leninizm alternatif olmaya başlamıştır. Câş gru-

bunun bu gelişmelerden, "eski camların bardak olduğu"ndan haberi yoktur.

İhanet grubu, Kürt hareketindeki sınıfsal ayrışmadan da haberdar değildir. Kürt sorunu konusundaki tüm bilgileri Vanlı'dan aldıkları için, Kürt hareketini Barzani milliyetçiliğiyle sınırlıyorlar. Böylelikle Kürt devrimci-demokrat hareketini atlıyorlar, Barzani milliyetçiliğini aklıyorlar.

Küçükburjuva milliyetçi akımın amacı Parti'ye karaçalma olduğu için demagoji yapıyor. "Özgürlük" diyor ama, özgürlüğün nasıl koparılıp alınacağını söylemiyor. Çözüm yolunu göstermekten özellikle kaçıyor. Kürt milliyetçiliğini şahlandırmayı hedefliyor. Böylelikle, Parti'yi yıpratacağını sanıyor. Ama, dediğimiz gibi, kurduğu ilişkilerle, soruna yaklaşımıyla batağa saplanıyor. Kılavuzu **karga**'dır. Onun için de sonunun ne olacağı bellidir!

Leninci öncü oportünizmin defterini dürecektir. Leninizm'in bayrağını yükseltmede başarı gösterenler oportünizme karşı savaşımda da aynı başarıyı göstereceklerdir. Bundan hiç kimsenin kuşkusu olmasın. Oportünizmin canına okuyacağız.

Ulusal baskıya, ırkçılığa, şovenizme karşı savaşımı yükselteceğiz. Kürt halkıyla, Kürt yurtseverleriyle daha aktif dayanışma! Türk ve Kürt halklarının özgür gelecekleri için ortak savaşımda ileri!

Oportünizme karşı savaşımda Leninci öncüyü güçlendirelim!

TARİŞ Direnişi

Ç. SAVAŞ

TARİŞ direnişi, Türkiye işçi sınıfı tarihine kanla, kurşunla kazındı. Türkiye proletaryasının bu yiğit evlatları, onlarla dayanışmaya geçen genel grevci işçiler milyonlarca emekçiyi uyandırdı. Onlara direniş gücü aşıladı. TARİŞ direnişi çevrende kümelenen fırtına bulutları arasında çakan ve önümüzdeki görevleri aydınlatan bir şimşek oldu.

Direnişin Nedeni ve Amaçları

TARİŞ işletmeleri yıllardan beri sınıf savaşının başlıca odaklarından biriydi. MC döneminde TARİŞ işçileri işletmeye sızdırılan faşist komandoların en ağır saldırılarıyla boğuştular. Egemen sınıfların TARİŞ'deki saldırılarının amacı açıktır. Bir avuç holdingci en kısa zamanda küçük üreticilerin malına, mülküne el koymak, kisa zamanda tekelleşmeyi daha yüksek düzeye ulaştırmak için her yola başvuruyor. TARİŞ türü işletmeleri bu hızlı tekelleşmeye ayak bağı olarak görüyorlar. Emperyalist reçete uyarınca batının sütçüsü, manavı, kasabı olabilmek için tarım ürünlerinin üretimine elçabukluğuyla oturmak, bu üretim alanında tekel oluşturmak isteniyor. Holdingciler, TARİŞ ve benzeri kooperatifleşme hareketinin elbette kapitalizmin yadsınması olmadığını biliyorlar. Ama onlar yine de böylesi girişimlerin yığınların bilincinde tekellere karşı tepkilere dayanak olmasından korkuyorlar. Bu nedenle, CHP yönetiminin böylesi reformcu uygulamalarını, sosyalizm olarak göstererek saldırıyorlar. İşte TARİŞ'de yıllardır süregiden saldırı tekellerin TARİŞ gibi kuruluşları onbinlerce üretici köylünün elinden zorlayıcı yoldan almak amacını taşıyor. Tekeller bu amaçlarına ulaşmak için herşeyden önce TARİŞ işçisini sindirmek, işçilerin bu kuruluşlara sahip çıkmasını önlemek, onların üretici köylülerle bağlaşmasına fırsat vermemek için TARİŞ'i faşist sürülerin yatağı yapmak istediler. Gözü dönmüşcesine binlerce işçiyi işten atmaya karar verdiler. Holdingciler aynı zamanda TARİŞ işletmelerine elkoyduklarında karşılarında haklarını söke söke alan işçileri görmek istemiyorlar. Eli silahlı komandoların ustabaşılığında binlerce işçiyi boğaz topluğuna köle gibi çalıştırmayı, sömürüyü alabildiğine artırmayı istiyorlar.

İşte TARİŞ direnişi özünde tekellerin bu planına karşı işçi sınıfımızın karşıkoyuşudur. TARİŞ'i tekellere kaptırmamak, işten atmaları önlemek, işletmelerin faşist yuvası yapılmasını engellemek, TARİŞ'te onbir bin işçinin ve seksen bin TARİŞ ortağı küçük üretici köylünün denetimini sağlamak direnişin amacıdır. Direnişin bu amacı, eylemi ekonomik savaştan politik savaşıma dönüştürmekle kalmadı. İşçi-köylü bağlaşıklığı yolunda da ileri bir adım oldu.

Direniş Haklıdır

TARİŞ işçilerinin bu haklı istemlerine egemen sınıflar bugüne dek görülmemiş sertlikte bir saldırıyla yanıt verdiler.

Tariş işçilerine, onların mahallelerine saldırıldı. Bu saldırı, askersel bir devirme provası haline getirildi. Türkiye işçi sınıfının politik öncüsü, TARİŞ işçilerini ve yöre halkını Demirel yönetiminin ve militarist kliğin kışkırtmalarına karşı sürekli uyardı. Çünkü egemen sınıflar, işçileri zorla silahlı çatışmalara sürüklemek, bu en yasal istekler uğrundaki savaşı alçakça bastırmak için ellerinden geleni yapıyorlardı. Bu amaçla kışkırtmaları işçi ailelerinin oturduğu mahallelere bilinçli olarak yaydılar. Görülmemiş bir terör estirdiler. TARİŞ işçileri, emekçiler, çoluk-çocuk bu saldırıyı önce saldırganları engellemeyi amaçlayan barikatlarla göğüslemeye çalıştı. Sonunda halk işçilerin direnişini ve çoluk-çocuklarının can güvenliğini korumak için silahlı çatışmalara zorlandı. Goşist grupların varolduğu yerlerde kışkırtmaların yoğunlaşması bu amacı güdüyordu. TARİŞ direnişinde ortaya çıkan kanlı çatışmaların sorumlusu Demirel hükümetidir. Militarist kliktir. Bu nedenle CHP sağ kanat yönetiminin bir yandan sözlerle TARİŞ'deki baskıları kınarken öte yandan işçilerin eylemini «yasa dışı olduğu» gerekçesiyle desteklememesi, bu kanlı saldırılara dolaylı destek anlamı taşıyor. Komünistler bu direniş boyunca her türlü provokasyona ve serüvenci çıkışa karşı yığınları uyarmakla yetinmediler. Onlar yığınların zorlandığı çatışmalarda da komünist özverinin, yiğitliğinin örneklerni de verdiler. Emekçileri barikatlarda yalnız bırakmadılar.

Direnişe Kimler Katıldı?

TARİŞ direnişi tüm yığınsal direnişlerde olduğu gibi arı-duru bir işçi eylemi değildi. TARİŞ direnişi, sıralarında temel olarak proletaryanın yer aldığı, ama küçükburjuvaziden gelme ögelerin ve her tür politik akımın katıldığı canlı ve sözcüğün gerçek anlamında devrimci bir eylemdir. Yakın geçmişte kimilerinin terör eylemlerini en uzak bölgelere yayılan sınıf savaşı diye tanımlaması ne denli serüvencilikse, şimdi yığınların bu güçlü direnişine goşist grupların da bulaşmasına bakarak TARİŞ eylemini terörcü

grupların eylemi gibi gösteren burjuva propagandasına kapılmak öylesine sakat, eylem kaçkını bir görüştür. Yığınlar her ayağa kalktığında onlardan arı eylem bekleyen bir kimse, Lenin'in belirttiği gibi, bunu hiçbir zaman göremeyecektir.

TARİŞ direnişi birbirinden kökten ayrı üç politik gücün bütün çizgileriyle ortaya çıkmasına yardımcı oldu. Bu üç politik güçten **birincisi** CHP'dir. CHP yönetimi sözle TARİŞ işçilerinin haklarını savunmaya çalıştı. Ama öte yandan TARİŞ işçileri kanlı bir saldırıya uğradığı zaman sustu. Dahası TARİŞ direnişini ezdirmemenin biricik yoluna, tüm demokrasi güçlerinin her yerde direnişlerle TARİŞ işçilerini desteklemesine karşı çıktı. CHP tabanı bir kez daha yönetimden ayrıldı. CHP'li TARİŞ işçileri direnişe aktif olarak katıldı. **İkinci** politik öge serüvenci gruplardır. Bunlar TARİŞ direnişini serüvenlere çekmek için tüm yöntemleri kullandılar. Kuşkusuz bu grupların tabanında çok sayıda dürüst devrimci gençler vardır. Ve bunlar TARİŞ işçilerinin başarısını istiyorlardı. Ama goşist yöneticilerin taktikleri nesnel olarak egemen sınıflara geniş olanaklar verdi. Bu taktikler egemen sınıfların işçileri zamansız silahlı çatışmaya sürükleme isteklerine yardımcı oldu. En geniş demokratik güçlerin TARİŞ'le dayanışmasını zayıflattı ve burjuvazinin tüm güçlerini birleştirerek işçilerin üzerine saldırıya geçmesi için fırsat yarattı. **Üçüncü** politik güç, Komünistler ve giderek somutlanan demokratik eylem birliği hareketi; Komünistler'in, TİP'in, TSİP'in, Kürt devrimci demokratlarının ve CHP sol kanadının güçleridir. Bu güçler, birbirlerinden şu ya da bu ayrımlara karşın biricik devrimci doğrultuda yer almayı başardılar. TARİŞ direnişinin yalıtlanmasını, ilk kez İzmir'de başarılan genel grevlerle, yurt ölçüsünde örgütlenen eylemlerle ulusal ve uluslararası dayanışmayla önlediler. Egemen sınıfların çok daha kanlı saldırısına fırsat vermediler. Ve planlanan tüm işçilerin işlerinden atılmasına bir ölçüde engel oldular. İşçi sınıfının politik öncüsü, onun üyelerinin ve örgütlerinin direnişin her bir evresinde yiğit TARİŞ işçilerinin en önünde panzerlere, tanklara, ölüme meydan okumasından haklı bir gurur duyuyor. Sınıflar ve politik güçler için böylesi eylemler en iyi sınav günleridir. Bu sınavın sonucu ne olmuştur? İşçilere bu konuda ne anlatılmalıdır?

TARİŞ Direnişinin Dersleri

Yıllar boyu süregiden çalışma yaşamında her işçi kendisini sömüren sınıfı tanıyor. Ama işçi sınıfının politik bilinçle donanması böylesi direniş günlerinde atılımlar yapıyor. Direniş on yıllar boyu süren devrimci ajitasyonun yığınlarca benimsenmesi sonucunu doğuruyor. Şimdi TARİŞ direnişine katılan işçiler politik düşmanlarını somut olarak gördüler, tanıdılar. Direnişte işçi sınıfı ve onunla dayanışmaya geçen emekçiler, orta katmanlar, köy-

lüler ile işbirlikçi tekelci burjuvazi-militarist klik arasındaki kutuplaşma çıplak olarak ortaya çıktı.

Tekellerin örgütleri "işçileri ezin, devletin gücünü gösterin" dedi. Demirel yönetimi bu isteği kanlı saldırılarla yerine getirdi. Proletarya, devletin ve hükümetin niteliğini daha açık gördü. Proletaryaya, halka baş düşmanı göstermek için TARİŞ direnişi parlak bir örnektir.

TARİŞ direnişi eşsiz deneyimler kazandırdı. Şimdi her TARİŞ işçisi, egemen sınıfların değil erki, en küçük bir hakkı bile kendi isteğiyle vermeyeceğini daha iyi görüyor. Burjuva yasalcılığının ve burjuva parlamentarizminin zehirli etkilerini yoketme, devrim ister barışçı ister barışçı olmayan yolu izlesin devrimci şiddet olmadan devrimin utkuya ulaşamayacağı gerçeğini görme süreci böylesine çetin direniş günlerinde hızlanıyor.

Erki ele alan proletaryanın ve yoksul köylünün devrimi niçin her yöntemle savunmak zorunda olduğu, proletarya diktatörlüğünün niçin devrimin temel yasallığı olduğu işte böylesi direniş günlerinde yığınların bilincine sökülmezcesine yazılıyor. TARİŞ direnişi, tam da Türkiye'nin içinde debelendiği ağır bunalımdan kurtulmanın ordu eliyle olacağı masallarının anlatıldığı günlerde başladı. Böylece, yarım yüzyıldır işçi sınıfını, emekçileri şaşırtmak için uydurulan bu gerekçenin nasıl büyük bir yalan olduğunu TARİŞ işçisi de, Türkiye halkı da gördü, yaşadı. Ama bir başka gerçeği de gördü yığınlar: Kaput giymiş halk çocuklarının, yurtsever subayların barbarca yöntemlere nasıl karşı koyduklarına da tanık oldular; bu kesimi halkın savaşımına kazanmak, emperyalizme ve işbirlikçi tekelci burjuvaziye karşı savaşımı utkuya ulaştırmak, halkın gücüyle kaput giymiş halk çocuklarının, yurtsever subayların güçlerini birleştirmek olanaklıdır. Bu yalnız olanaklı değil her türlü köklü dönüşümün ve devrimin utkusu için zorunludur.

Direniş halkın sıralarında devrimci coşkuyu uyandırdı. Ama bir de egemen sınıfların işçi hareketini yalıtlamak ve onu silahlı serüvenlere sürükleyerek vurmak için ne denli alçakça çabalar harcadığını da gösterdi. Goşist grupların tabanı işçi hareketini destekliyoruz sanısıyla egemen sınıfların ve serüvenci şeflerin peşinden sürükleniyorlar. Evet, Türkiye'de böylesi eylem günleri gelip çattığında kuyruğunu bacaklarının arasına alıp kaçanlar her zaman çıkar. Böyleleri özellikle gençlerin arasında goşizme savrulma yönünde bir ters tepki yaratır. Ama şimdi goşist şeflerin ardında sürüklenen bu gençler için proletarya hareketinin önderi binlerce Komünist'in örneği var. Onlar, eylemsizliğe de, serüvenciliğe de karşı çıkıyorlar ve proletaryanın savaşı hangi biçimleri alırsa alsın, savaşın ön sıralarında yiğitçe Partri bayrağını dalgalandırıyorlar. İşte şimdi bu Komünist militanlar direnişin dersleri

arasında serüvenciliğin işçi hareketine verdiği zararları sırtlarındaki dipçik, cop ve kurşun yaralarının onuruyla işçi yığınlarına anlatıyorlar.

"Komünist öncüyü destekle!.." Bu belgi TARİŞ işçisinin dolaysız dersidir. Niçin? Çünkü yığınların hareketlenmesinin arttığı bu ortamda sübjektif etkenin, Parti'nin rolü aralıksız artıyor. Onun önderlik rolünü güçlendirmek her zamankinden büyük önem taşıyor. Öyleyse buna uygun görevleri çözmek de gerek. Kadrolar için önem taşıyan görevlerden önemlileri şöyle beliriyor : **Birincisi** Parti'nin fabrika örgütlerini daha da güçlendirmek gerekiyor. Özellikle legal, sendikal çalışan biçimlerinin dışında ve bir çok kez kendiliğinden ortaya çıkan işgal ve benzeri değişik savaş biçimlerini örgütleme, yönetme yeteneklerinin geliştirilmesi daha da önem kazanıyor. **İkincisi** yığınlardan öğrenmek, yığınların nabzını elde tutmak, eyleme katılan yığınların isteklerini, bilinç durumlarını ve psikolojilerini iyi tanımak her şeyin başında geliyor. Çünkü ancak böylelikle yığınların tümünü kavrayacak ve eylemi ileriye götürecek belgiler hazırlanabilir. Yığınlardan kopmamak, yığınlarla birlikte olmak ancak böylelikle sağanabilir. **Üçüncüsü** yığınlara öğretmek, eyleme bilinç ve örgütlülük kazandırmak, yığın eylemlerinin kabardığı her dönem yüzkat daha fazla önem kazanır. Değişik politik akımların etkisinde kalan yığınlarla ortak eylem yürütürken onları Parti'nin ideolojik, politik çizgisine yaklaştırmak görevi savsaklanamaz. Direniş içindeki yığınların güncel istemleriyle sınırlı kalmamak, bu istemleri Parti'nin öne koyduğu politik hedeflere bağlamak sınıf savaşının alfabesidir. Bu kadar da değil. Eylemler yükseldikçe ideolojik savaşımda artan bir önem kazanıyor. Reformizmin ve goşizmin işçi hareketindeki yansımalarına, sağ ve "sol" oportünizmin her tür belirtilerine karşı savaşta dur-durak yoktur. Yığınların önünde başka türlü yürünemez. Milyonlarca işçi ve emekçinin politik, ideolojik önderliği başka türlü kazanılmaz. İşçi sınıfının politik öncüsü, saksıda büyütülmüş entellektüel grupçuklara hiç mi hiç benzemez. Parti, sert sınıf savaşlarının içinde güçleniyor. Her direniş Parti sıralarına savaşkan yeni kadrolar, militanlar kazandırıyor. Bu süreci derinleştirmek direnişler sırasında ortaya çıkan işçi önderlerini Parti'ye kazanmak canalıcı görevdir. Çünkü onlar yığınların geri kesimleri eylem sonrası geri çekilirken ön sırada kalan granit taşlar gibidirler. Devrimci eylemin git-gelli sel yatağı böyle granit taşlarla döşendikçe öyle bir duvar ortaya çıkacaktır ki, bir kez o sel yatağını dolduran sular bir daha geri çekilmeyecek egemen sınıfların düzenini yıkıp geçecektir. Egemen sınıflar böylesi yığınsal bir direnişi zorbalıkla bastırmaya kalkmakla işte bu dersleri işçi sınıfının daha büyük bir coşkuyla öğrenme sürecini istemeyerek hızlandırmış oldu. TARİŞ direnişinin ürünleri toplandıkça militarist kliğin, Demirel yönetiminin ve boyalı burjuva basının utanç verici bayramı derin bir korkuya dönüşecektir.

Güncel Görevler

TARİŞ işçilerinin direnişi kuşkusuz bugün de sürüyor. Değişik yöntemlerle direniş tüm bölgeyi etkiliyor. Şimdi TARİŞ direnişinin önündeki görevler nelerdir? Genel olarak bu görev; saldırı sonrasında güçleri yeniden toplamak, yaraları onarmak ve direnişi amacına ulaştırmak için yorulmadan savaşmak; TARİŞ işçileriyle dayanışmayı daha geniş çevrelere yaymak; TARİŞ direnişinin uyandırdığı yığınları, tekellerin, emperyalizmin, gericiliğin saldırılarını püskürtmek amacıyla genel greve hazırlamaktır.

Türkiye işçi sınıfının politik öncüsü, tutuklanan işçilerin serbest bırakılmasını, işlerinden atılan tüm TARİŞ işçilerinin işlerine alınmasını, TARİŞ'de işçi ve köylü kontrolünün sağlanmasını istiyor.

TARİŞ'i tekellere kaptırmamak ve TARİŞ işletmelerini faşist yuvası yaptırmamak için tüm demokrasi güçleri omuz omuza!..

L. İ. Brejnev'in Pravda Muhabirinin Sorularına Yanıtları

«... BİZ DE, UYARILMASI GEREKENLERİ
UYARDIK VE SALDIRIYA SON VERİLMEZSE
AFGAN HALKINI TEHLİKE KARŞISINDA,
BÖYLESİ BİR ZOR DURUMDA
YALNIZ BIRAKMAYACAĞIMIZI
BİLDİRDİK.
BİLİNDİĞİ GİBİ BİZ
SÖZÜMÜZÜN ERİYİZ ...»

• SBKP Merkez Komitesi Genel Sekreteri ve Yüksek Sovyet Prezidyumu Başkanı L. I. Brejnev, dünyadaki son gelişmeler üzerine **Pravda** muhabirinin sorularını yanıtladı. Yumuşama, Avrupa'da nükleer silahların kısıtlanması, Afganistan, Iran ve öteki önemli sorunlara değinen Brejnev'in konuşmasının tamamını aşağıda sunuyoruz.

Soru: **Leonid İliç, günümüzde, özellikle Amerikan yönetiminin son girişimleri ışığında uluslararası durumu nasıl değerlendiriyorsunuz?**

Yanıt: Barış, yumuşama ve silahsızlanma, SBKP'nin 24. ve 25. Kongreleri'nde onaylanan Barış Programı'nı yaşama geçirme doğrultusunun Partimizce ardıcıl ve yaratıcılıkla uygulanması, çok şeyin elde edilmesini sağladı. Daha geniş açıdan baktığımızda, başlıcası, dünya savaşı -barış koşullarında kısa bir nefes al-

ma- yine dünya savaşı biçimindeki yürekler acısı döngüyü kırmanın başarılmış olduğunu görürüz. Bu tarihsel sonuçtan biz Sovyet insanları, dostlarımız —kardeş sosyalist ülke halkları, barış için, yumuşama için, toplumsal düzenleri farklı devletlerin barış içinde yanyana yaşaması için savaşmış ve savaşmakta olan herkes— haklı olarak kıvanç duyuyor.

Ne var ki, 70'li yıllarla 80'li yılların kavşağında uluslararası durum, üzülerek belirtelim ki, hissedilir bir biçimde ağırlaştı. Ve halkların gerçeği bilmesi gerekiyor: bunun sorumlusu kimdir? Üstü örtülü değil, açık yanıtlıyorum: bunun suçlusu emperyalist güçlerdir; her şeyden önce ABD'ndeki belirli çevrelerdir. Bunun suçlusu, gerginliği giderme sürecini kendi saldırgan amaçları, savaş histerilerini körükleme ve başka ülkelerin içişlerine karışma girişimleri için bir engel sayanlardır. Bunun suçlusu, başka devletlere karşı saygısızca davranma alışkanlıklarından kurtulamamış kimseler, uluslararası alanda kendilerine herşeyi yapma hakkı verilmiş gibi davranan çevrelerdir.

Bir süreden beri ABD'nde ve NATO üyesi öteki kimi ülkelerde, yönetici çevrelerin yumuşama davasına düşman, savaş tehlikesinin artmasına yolaçan silahlanmayı körükleyen bir yol izledikleri açıkça görülüyor. Bu yola, daha 1978'de Washington'da, NATO'nun Mayıs toplantısında, NATO üyesi ülkelerin askersel bütçelerinin 20. yüzyılın sonuna kadar otomatikman artırılmasının kararlaştırılmasıyla girildi. ABD'nin politikasında militarist eğilimler, son zamanlarda yeni uzun dönemli silahlanma programları hazırlanmasının hızlandırılmasında, ABD sınırlarının çok uzaklarında, bu arada Yakındoğu ve Hint Okyanusu bölgesinde yeni askersel üslerin kurulmasında, askersel müdahale politikasının bir aracı olarak "çevik kuvvetler" denilen ordu birliklerinin oluşturulmasında kendini gösteriyor.

SALT-2 Anlaşması gibi önemli bir belgeyi ele alalım. Bu Anlaşma'nın yaşama geçirilmesiyle, silahsızlanma alanında büyük adımların atılması yolunu açma olanakları doğacaktı. Bu Anlaşma, bilindiği gibi, tüm dünyada, bu arada ABD'nin NATO üyesi bağlaşıklarında, uluslararası kamuoyunun çok geniş çevrelerinde destek bulmuştu. J. Carter yönetiminin Anlaşma konusundaki tutumu ne olmuştur? Anlaşma imzalanır imzalanmaz, ABD'nde SALT-2 Anlaşması'nı gözden düşürme kampanyası başlatılmış; Anlaşma'nın düşmanları, parafe etme sürecinin kendisini ise —ABD yönetici çevrelerinin de göz yummasıyla— Anlaşma'nın fiilen onaylanmasını zorlaştırmak için kullanmaya başlamışlardır. SALT-2 Anlaşması'nın onaylanmasını belirsiz bir süre için dondurma yönünde bir karar çıkarmakla, Başkan Carter, bu çirkin davranışa bir çizgi daha eklemiştir.

ABD, Aralık 1979'da, NATO'lu bağlaşıklarına, bir dizi Batı Avrupa ülkesine yeni orta menzilli nükleer roketlerin yerleştirilmesi

kararını dayatmıştır. Bu ise, silahlanma yarışına yeni bir halka eklemektedir. Üstelik Washington, Sovyetler Birliği'nin bu sorunlarla ilgili hemen görüşmelere başlamasına ilişkin yapıcı önerilerine olumlu yanıt verme eğiliminde olan bağlaşıklarına baskı yapmış, onları sözün tam anlamıyla susturmuştur.

Bugün, barış ve yumuşama düşmanları Afganistan'daki olaylar üzerine spekülasyon yapmaya yelteniyorlar. Bu olaylar çevresinde dağlar gibi yalan üretiliyor, yüzsüzce bir antisovyetik kampanya körükleniyor. Gerçekte, Afganistan'da ne olmuştur?

Nisan 1978'de orada devrim yapılmıştır. Afgan halkı kendi yazgısını kendi eline almış, bağımsızlık ve özgürlük yoluna koyulmuştur. Tarihte her zaman olduğu gibi, geçmişten kalma güçler devrime karşı başkaldırmışlardır. Elbette Afganistan halkı tek başına bunların üstesinden gelebilirdi. Ne var ki, devrim, daha ilk günden başlayarak dıştan bir saldırıyla, içişlerine dıştan bir kaba müdahaleyle karşı karşıya gelmiştir.

Binlerce, onbinlerce karşıdevrimci, sınırdışında eğitilerek ve silahlandırılarak, silahlı birlikler halinde Afganistan topraklarına sürülmüştür. Emperyalizm, kendi yardakçılarıyla birlikte aslında devrimci Afganistan'a karşı ilan edilmemiş bir savaş başlatmıştır.

Afganistan, bu saldırıya kesinlikle son verilmesini, yeni yaşamı rahatça kurmasına engel olunmamasını ısrarla istiyordu. Dış saldırıyı göğüslerken Afgan yönetimi daha Taraki'nin cumhurbaşkanlığı sırasında ve daha sonraları yardım için Sovyetler Birliği'ne birkaç kez başvurmuştur. Biz de uyarılması gerekenleri uyardık ve saldırıya son verilmezse Afgan halkını tehlike karşısında, böylesi bir zor durumda yalnız bırakmayacağımızı bildirdik. Bilindiği gibi biz sözümüzün eriyiz.

Saldırganların Afganistan'a karşı yürüttükleri eylemlere, erki ele geçirerek Afgan toplumunun geniş katmanlarına, Parti ve askersel kadrolara, aydınlara, din adamlarına, yani Nisan Devrimi'nin dayandığı güçlere karşı gaddarca baskılara başvuran Amin yardımcı olmuştur. Ve halk, başında Babrak Karmal'ın bulunduğu Demokratik Halk Partisi'nin yönetiminde, Amin zorbalığına karşı ayaklandı ve bu rejime sonverdi. Bugün Washington'da ve kimi başkentlerde, Amin'in arkasından gözyaşı dökülüyor. Bu da, onların ikiyüzlülüğünü daha açık bir biçimde gösteriyor. Şimdi sel gibi gözyaşı dökenler, Amin'in yığınsal kırımlar uyguladığı, yeni Afganistan devletinin kurucusunu zorla alaşağı ettiği, yasalara aykırı bir biçimde onu fiziksel olarak ortadan kaldırdığı zaman neredeydiler?

Ardı arası kesilmeyen silahlı saldırılar, gerici dış güçlerin tehlikeli boyutlar alan komplosu, Afganistan'ın bağımsızlığını yitirmesi, onun ülkemizin güney sınırında emperyalizmin askersel üssü, köprübaşı haline getirilmesi için gerçek tehlikeler oluşturdu.

Başka bir deyimle, dostumuz Afganistan hükümetinin istemine olumsuz bir yanıt vermemizin olanaksız olduğu bir döneme gelindi. Bunu yapmamak, Afganistan'ı emperyalizmin ezgisine itmek, saldırgan çevrelerin halkların özgürlüklerini kana boğduğu Şili'deki gibi, burada da aynı şeyi yinelemelerine göz yummak olurdu. Başka türlü hareket etmek, ülkemizin güney sınırında Sovyet devletinin güvenliği bakımından ciddi bir tehlike ocağının belirmesi karşısında pasif bir gözlemci olarak kalmak olurdu.

Afganistan bize başvururken, Aralık 1978'de Afganistan ile SSCB arasında imzalanan dostluk, iyi komşuluk ve işbirliği anlaşmasına, öteki devletlerin birçok kez başvurduğu Birleşmiş Milletler Tüzüğü uyarınca, her devletin savunmasını bireysel ve kollektif savunma hakkına dayanmıştır.

Afganistan'a Sovyet birliklerinin gönderilmesi kararını almak, bizim için kolay olmamıştır. Ama Parti Merkez Komitesi ve Sovyet hükümeti, tüm koşullar toplamını gözönünde bulundurarak, kendi sorumluluğunun tam bilinciyle hareket etti. Sovyet birliklerine verilen tek ödev de, dıştan gelecek saldırıyı püskürtmede Afganistan halkına yardım etmektir. Bu birlikler, Afganistan yönetiminin bunların Afganistan'a gönderilmesi istemine başvurmasını gerektiren nedenler ortadan kalkınca hemen Afganistan'dan çekileceklerdir.

Emperyalistlerin ve Pekin'in propagandası, bilinçli olarak ve yüzsüzce, Sovyetler Birliği'nin Afganistan olaylarındaki rolünü tepe takla ediyorlar.

Kuşkusuz, hiç bir Sovyet "işgali" ya da "saldırısı" olmamıştır ve yoktur. Başka birşey vardır: biz, yeni Afganistan'a, onun hükümetinin isteği üzerine, dışardan silahlı saldırı hareketleri karşısında ulusal bağımsızlığını savunmasına, özgürlüğünü ve onurunu korumasına yardım ediyoruz.

Dahası var: Afganistan olaylarının ABD'nin ve öteki devletlerin ulusal çıkarları ve güvenliğiyle hiç bir ilişkisi yoktur. Sorunu başka türlü gösterme yönündeki her çaba saçmadır. Bunlar kötü niyetle, kendi emperyalist planlarını gerçekleştirme amacıyla yapılıyor.

Sovyetler Birliği'nin Pakistan'a, İran'a ve bölgedeki öbür ülkelere karşı herhangi yayılımcı planları olduğu yönündeki açıklamalar da kesinlikle yalandır. Sömürgecilik politikası ve psikolojisi bize yabancıdır. Bizim başkalarının topraklarında, başkalarının zenginliklerinde gözümüz yoktur. Petrol kokusu yalnız sömürgecileri çekiyor.

Sicillerinde Vietnam'a karşı "iğrenç savaş" bulunanların, Çin saldırganları sosyalist Vietnam'a karşı silahlı saldırıya geçtiğinde kılları kıpırdamayanların, Küba topraklarında halkın ve hükümetin iradesine karşın on yıllardır askersel üs bulunduranların, devrimci İran halkına karşı açık askersel baskı uygulayanların,

bu ülkeyi ambargo ile tehdit edenlerin, silah şakırdatanların, İran'ın kara sularına nükleer silahlarla donatılmış deniz kuvvetleri donanmasını, bu arada ABD'nin uçak gemilerinin önemli bir bölümünü gönderenlerin uzun uzadıya "barışa karşı Sovyet tehdidi"nden sözetmeleri; uluslararası moral bekçisi kesilmeleri açıktan açığa ikiyüzlülüktür.

Sonuç olarak bununla ilgili şunu söylemek gerekiyor. Afganistan'ın içişlerine gerçekten karışılıyor, hatta böylesi bir girişim için Birleşmiş Milletler Örgütü gibi çok saygıdeğer bir kurum kullanılıyor. Afganistan hükümetinin karşı çıkmasına karşın, sözümona "Afganistan sorunu"nun Birleşmiş Milletler'de görüşülmesi, aslında Afganistan devletinin egemenlik hakkını kabaca çiğnemekten başka birşey değildir.

Nitekim Afganistan hükümeti ve onun Birleşmiş Milletler'deki temsilcisi, herkesin duyacağı bir biçimde belirtmiştir: Bizi rahat bırakın, Sovyet birlikleri bizim isteğimiz üzere gelmiştir ve bu, Sovyet-Afganistan anlaşmasına, BMÖ Tüzüğü'nün 51. maddesine uygundur.

Bu arada, koparılan gürültü-patırtı perdesi ardında, Afganistan'a sokulan ve yasal yönetime karşı saldırı eylemlerini sürdüren unsurlara yardımlar artırılmaktadır. Beyaz Saray, geçenlerde bu elemanlara silah, savaş malzemesi ve bu düşmanca eylemler için gerekli her şeyi sağlamayı daha da genişletme kararında olduğunu açıklamıştır. Batı basını, Pekin'deki görüşmeler sırasında, ABD harp bakanının bu tür eylemlerin koordine edilmesi konusunda Çin yönetimiyle anlaştığını bildirmiştir.

Afgan konusunu sonuçlarken, Afganistan'daki olaylarla ilgili emperyalist güçlerin düşmanca tepkisinin bir sürpriz olmadığını belirtmek gerekiyor. İşin özü şudur: burada emperyalistlerin ve yardakçılarının hesapları boşa çıkarılmıştır.

Kısacası, bugünkü uluslararası durumun daha da gerginleşmesinin gerçek nedeni; Afganistan'daki olaylar değildir. Afganistan olmasaydı, ABD ve NATO'da belirli çevreler dünyadaki durumu gerginleştirmek için mutlaka başka bir bahane yaratacaklardı.

Son olarak da, Afganistan'daki olaylar bahanesiyle ABD yönetiminin attığı tüm adımlar —SALT-2 Anlaşması'nın onaylanmasının dondurulması, önceleri bağlanmış anlaşmalar hiçe sayılarak SSCB'ne bir dizi malların bu arada buğday satımının durdurulması, ikili ilişkilere ilişkin birçok sorunla ilgili olarak Sovyetler Birliği'yle sürdürülen görüşmelerin kesilmesi, vb.— açıkça gösteriyor ki, Washington, onyıllar önce olduğu gibi, şimdi gene bizimle "soğuk savaş" diliyle konuşmayı denemeye kalkışıyor. Bu arada J. Carter yönetimi önemli devletlerarası belgelere saygısızlığını gözlerönüne seriyor; bilim, kültür alanında kurulan bağları, insanlar arasındaki ilişkileri çiğniyor.

Ülkelerimiz arasında çeşitli alanlarda iyi ilişkiler konusunda varılan ve son zamanda Carter hükümetince keyfi ve tek taraflı bozulan anlaşma, hükümetlerarası sözleşme, karşılıklı görüş değiştokuşu ve sözleşmeleri sıralamak bile güçtür. Biz, elbette ABD'nle şu ya da bu ilişki olmadan da oluruz ve hiç bir zaman böyle bir şeyi dayatmaya kalkışmadık; çünkü kanımızca bu ilişkiler karşılıklı yarara dayanıyor, ülkelerimiz halklarının çıkarlarına uygundur ve her şeyden önce barışın güçlenmesine yardım ediyor.

Ama Washington'un bağımsız, egemen devletleri keyfince kâh "ödüllendirme", kâh "cezalandırma" gibi bir "hakka" küstahça sahip çıkmış bulunması, ortaya ilkesel bir sorun çıkarıyor. Bu tür hareketlerle ABD yönetimi, devletlerarası ilişkilerde yerleşmiş olan uluslararası hukuk sistemine fiilen bir darbe indiriyor.

Carter yönetiminin bu tür davranışları yüzünden dünyada, ABD'nin, devletlerarası ilişkilerde güvenilmez bir taraf olduğu, yöneticileri bazı iştahların, kaprislerin dürtüsüyle, duygusal patlamayla ya da o andaki çıkarları dar çerçevede kavrama alışkanlığıyla hareket eden ve her an kendi uluslararası yükümlülüklerini çiğneyebilen, imzaladıkları anlaşma ve sözleşmeleri bozabilen bir devlet olduğu kanısı giderek güçlenmektedir. Üstelik, halkların ölçülü ve sorumlu bir politika uygulamasını haklı olarak bekledikleri büyük, etkili bir devletin yöneticileri böylesi bir tutum içinde olurlarsa, bunun tüm uluslararası duruma ne kadar tehlikeli, yıkıcı bir etki yapacağını uzun uzun anlatmaya gerek yoktur.

Kuşkusuz, ABD yönetiminin bu eylemleri, bize, bunun girişimcilerinin hesapladığı zararları veremez, vermeyecektir. ABD'nin bize buğday satışını durdurması sonucu Sovyetler Birliği'nde besin maddeleri açısından sözümona bir "sıkıntı" başgöstereceği yolundaki hayasız hesaplar, bizim ekonomik potansiyelimizle ilgili saçma tasarımlar üzerine kurulmuştur. Sovyet halkı, rahatça yaşamak ve çalışmak, öngörülen planları yerine getirmek ve kendi genliğini sürekli yükseltmek için yeterli olanaklara sahiptir. Ve kesinlikle belirtmek istiyorum ki, Sovyet insanlarının ekmek ve öteki yiyecek gereksinimlerini karşılama planlarında bir kilo bile azalma olmayacaktır.

Biz, Amerikan hükümetinin hareketlerini olsa olsa, askersel tehlikeyi azaltma, barışı güçlendirme, silahlanma yarışını kısıtlama yönünde uluslararası çabaları engellemek amacıyla, başka bir deyimle tüm insanlığı ilgilendiren konuların önüne baraj çekmek amacıyla yanlış bir hesapla Afganistan olaylarını kullanma yeltenişi olarak değerlendirebiliriz.

ABD'nin aldığı tek yanlı önlemler, ciddi bir politik yanlış hesaptır. Bunlar, bir bumerang gibi, bugün değilse yarın, dönerek onu fırlatanlara çarpacaktır.

Eğer politikamıza yapılan bu saldırılarla, bizim dayanıklığı-

mızı sınamak istiyorlarsa, bu, tarihin deneyimlerini tamamen gözardı etmek demektir. 1917'de dünyada ilk sosyalist devlet doğduğu zaman, halkımız hiç kimseden izin istememiştir.

O, bugün de yaşamını hangi yasalara göre sürdüreceğine kendi karar veriyor. Emperyalizm, Sovyet devletini daha doğuşu sırasında sınamaya kalkıştı. Ve bunun nasıl sonuçlandığını herkes anımsıyor. İnsanlığın yaşadığı en kanlı savaşta faşist saldırganlar bizi dize getirmeyi denediler. Ama yenilgiye uğradılar. "Soğuk savaş" yıllarında, dünyayı uçurumun kenarına iterek, ardarda uluslararası bunalımlar yaratarak bizi sınadılar. Ama o zaman da bizi kimse sarsamadı. Bugün bütün bunları anımsamakta yarar vardır.

Soru: **Size göre Avrupa'da durumun gelişme perspektifleri nelerdir?**

Yanıt: Bugün Avrupa'da durum, örneğin 70'li yılların başındakinden çok daha iyidir. Ama kuşkusuz, Washington'un giriştiği son sorumsuzca eylemler, burada da etkisini gösteriyor. ABD, Sovyet-Amerikan ilişkilerini bozmak için, elden gelen herşeyi yapmakla yetinmiyor. ABD, Batı Avrupa ülkelerinin Sovyetler Birliği'yle olan ve bilindiği gibi son 10 yılda epeyce yararlı sonuç veren ilişkilerini de bozmak istiyor. ABD, Avrupa'da güvenliğin güçlenmesi ve barışçı işbirliğinin gelişmesinde yeni bir dönemi başlatan Helsinki Toplantısı Sonuç Belgesi'nin ruhunu, özünü boşaltmayı deniyor. Ve, son olarak, uluslararası durumu gerginleştirmeye yönelik adımlarıyla Washington, Avrupa devletlerine ve en başta bağlaşıklarına boyun eğdirmeyi amaçlıyor.

Ama Avrupa halklarının temel çıkarları yumuşama ile kopmaz bir bağ içindedir. Avrupalılar kendi deneyimleriyle onun olumlu sonuç verdiğini gördüler. Biz eminiz ki, birçok kez yıkıcı alevleriyle yanan bir anakaranın halkları olarak onlar, okyanus ötesinin politikacılarının isteğiyle serüvencilik yoluna girecek değillerdir. Yumuşamanın meyvalarını, bunları ezmeye hazır olanların ayakları altına atmayı isteyecek bir Avrupa devlet bulunacağına inanılamaz. Avrupa'da yumuşama, en azından sosyalist ülkelere, Sovyetler Birliği'ne olduğu kadar, Batılı devletlere, ABD'ne de gereklidir.

Avrupa'da yakın gelecekte, barış yararına, özellikle Madrid'de yapılacak toplantıyla ve Varşova Antlaşması üyesi ülkelerin askersel yumuşama ve silahsızlanma konusunda bir Konferans düzenlenmesi önerisiyle ilgili olarak birçok yapıcı şeyler yapılabilir. Biz, Avrupa anakarasında, küçük olsun büyük olsun, tüm devletlerin yıllar boyu süren kollektif çabalarıyla sağlanan bütün olumlu gelişmelerin pekiştirilmesinden ve çoğaltılmasından yanayız. Biz, gelecekte de barış ve halklar arasında dostluk politikasını uygulayacağız. Washington'un bugünkü aşırı tutumuna karşıt ola-

rak bizim konumumuz, son yıllarda silahlanma yarışını durdurmak amacıyla çeşitli alanlarda başlatılan görüşmelerin sürdürülmesi yönündedir. Doğal olarak bu, Avrupa'da askersel anlaşmazlıkların giderilmesi sorunlarıyla da ilişkilidir.

Yineliyoruz: Biz, görüşmelerden yanayız; ama dürüst, eşit haklılık, eşit güvenlik ilkesine dayanan görüşmelerden yanayız. Biz, kısa bir zaman önce, orta menzilli nükleer silahlarla ilgili olarak işte böylesi görüşmeler önerdik. Sovyetler Birliği'nin, NATO tarafından ileri sürülen ve görüşmelerin kuvvet konumundan hareketle yapılmasını öngören koşullarını kabul etmesini kimse bekleyemez. NATO ülkelerinin bugünkü konumu, bu konudaki görüşmeleri olanaksız kılıyor. Biz, bütün bunları, son günlerde ABD hükümetine resmen bildirdik.

Biz geleceğe iyimserlikle bakıyoruz. Ve bu, haklı bir iyimserliktir. Biz anlıyoruz ki, uluslararası durumun Amerikan emperyalizmince bilinçli olarak gerginleştirilmesi, onun, sosyalizmin konumlarının güçlenmesi, ulusal kurtuluş hareketinin yükselmesi, yumuşama ve barıştan yana çıkan güçlerin güçlenmesi karşısındaki hoşnutsuzluğunu dile getiriyor. Biz biliyoruz ki, halkların iradesi, tüm engelleri aşarak, dünya işlerinin "yumuşama" sözüyle geniş bir biçimde dile getirilen olumlu doğrultu yolunu açtı. Bu politikanın derin kökleri vardır. Bu politikayı büyük, etkin güçler destekliyor ve onun devletler arasındaki ilişkilerde başta gelen eğilim olarak kalma şansı kesindir.

Halkımız ve ülkemiz, komünizm kuruculuğu yolunda emin adımlarla ilerliyor, onuncu beşyıllık planın ödevlerini yerine getiriyor ve Parti'nin ileriye yönelik kararlarını uyguluyor. Sovyet insanları ve dış ülkelerdeki dostlarımız emin olabilirler ki, Leninci dış politikamız, değişmez bir politikadır. O, SBKP'nin Kongre kararlarınca saptanmıştır ve tüm dış politika eylemlerimizde yaşama geçirilmektedir. Bu politika, ardıcıl barışseverlikle saldırıyı kararlılıkla püskürtme ilkelerini birbirine kopmaz biçimde bağlamaktadır. Geride bıraktığımız onyıllar, bu politikanın doğruluğunu kanıtlamıştır ve biz gelecekte de aynı politikayı izleyeceğiz. Bizi bu politikadan kimse saptıramaz.

Afganistan Halkıyla Dayanışma ve Antisovyetik Kampanyaya Karşı Savaş

A. BARIŞ

1980 yılına girerken Afganistan'daki Nisan 1979 devrimi yeni bir aşamaya yükseldi. Başta ABD emperyalizmi olmak üzere dünyanın dört bir yanında tüm gerici güçler, onların haber ajansları, gazeteleri, radyoları, televizyonları Afganistan devrimi ve Sovyetler Birliği'nin Afganistan halkına uzattığı dostluk eli etrafında büyük bir yaygara kopardılar, korkunç bir yalan kampanyası başlattılar.

Afganistan devriminin deneyiminden, bu devrimin yeni bir aşamaya yükselmesiyle Afganistan halkına, Sovyetler Birliği'ne karşı başlatılan karalama kampanyasından çıkartılacak sonuçlar nelerdir?

HER DEVRİM KENDİSİNİ SAVUNMAK ZORUNDADIR

Her ülke için geçerli bir devrim modeli, şeması yoktur ve olamaz. Çünkü her devrim gerçekleştiği ülkenin ekonomik, toplumsal, politik koşulları içinde, özgüllükleri içinde yer alır ve özgül koşulları içinde biçimlenir. Ama öte yandan, her devrim için geçerli öyle genel yasallıklar vardır ki, bir ülkenin özgüllükleri ne olursa olsun, bunlar bu genel yasallıkları yürürlükten kaldıramaz. Özgül koşullar genel yasallıkları ortadan kaldırmaz, bu genel yasallıkları yoğurur, somutlaştırır.

İşte, her devrimin kendisini, kazanımlarını koruması zorunluluğu böylesi bir genel yasallıktır. Çünkü her devrim, politik erki yitiren, konumları sarsılan eski egemen sınıfların saldırısıyla, direnişiyle karşılaşır. Bu direnişe, bu saldırıya karşı kendisini savunmayan devrim yenilgiye mahkumdur. Tarih bunun acı örnekleriyle doludur.

Afganistan'da, 1979'un son günlerinde Nisan devriminin yeni

bir aşamaya yükselmesi, Nisan devriminin kazanımlarının iç ve dış gericiliğin saldırılarına karşı savunulmasıyla doğrudan bağlıdır.

27 Nisan 1979'da Afganistan'da gerçekleşen devrim politik erkin sınıfsal içeriğini değiştirmiş, onu eski toplumsal ve ekonomik düzeni ortadan kaldıracak bir öze kavuşturmuştur. Ama her devrimde olduğu gibi, yönetimi ele alan sınıfın savaşımı politik erki ele geçirmekle bitmemiştir. Bir yandan yeni toplumun maddi, manevi kuruluşu sağlanırken, öte yandan eski konumlarını yitiren sınıfların direnişini bastırma işine girişilmiştir. Afganistan gibi gericiliğin derin köklere sahip olduğu bir ülkede bu iş daha da zordur. Afganistan Demokratik Halk Partisi'nin (ADHP), Programı'nda da açıklandığı gibi, «Afganistan, bu ülkeyi yüzyıllar boyunca kuran, burada yaşayan, aynı acıları çeken, feodalizme ve emperyalizme karşı ortak savaşan farklı kültürlere sahip, farklı emekçi halkların ve kabilelerin yaşadığı bir ülkedir. Feodalist istediğini yap yönetimi ve emperyalist politika nedeniyle bu halkların hakları ve özgürlükleri gaspedilmiştir.» [1]

1973'te 11.521.000 yerleşik, 1.331.000 göçebe nüfusa sahip olan Afganistan'ın sadece % 15'i kentlerde yaşamaktadır. 1978'de nüfusun % 80'inin uğraşı tarımdır. Tarımda ilkel araçlar kullanılmakta, feodal, yarı-feodal ilişkiler ağır basmakta, toplam ekilebilir alanların yarısı bile işlenmemektedir. İşlenen toprakların yarısı, tüm suların iyeliği, tarımdaki nüfusun yalnızca % 5'ini oluşturan ağalarındır.

Afganistan'da kapitalist ilişkiler yeni yeni boyatmaktadır. Buna bağlı olarak, sanayi de son derece geridir. Ülkede 160 fabrika, 70 bin dolaylarında küçük işletme vardır; bunlarda 230 bin kadar işçi çalışmaktadır.

Nüfusun % 90'ı okur-yazar değildir. Dinin ve din adamlarının halk üzerindeki etkisi büyüktür.

ADHP'nin Programı'nda da belirtildiği gibi, «üretici güçlerin yavaş gelişmesinin ve Afgan halklarının trajik durumunun nedeni, sınıf çıkarları Afgan halkının çıkarlarıyla çelişkili olan büyük toprak sahibi sınıfın, büyük tacirlerin, spekülatör ve kompradorların, yozlaşmış bürokratların ve emperyalist tekellerin şubelerinin ekonomik ve politik etkinliğidir.» [2]

Böyle bir toplumsal-ekonomik yapı içinde erki ele alan ve işçilere, köylülere, ilerici aydınlara, zanaatçılara, kentteki ve köydeki küçük mülk sahiplerine, toplumun tüm ilerici güçlerine dayanan ulusal demokratik hükümet: 1) demokratik bir toprak reformunu gerçekleştirmeyi; 2) işlenmemiş toprakları tarıma açmayı, feodal ilişkileri yıkmayı; 3) devlet sektörünü geliştirmeyi;

---

1 **Günümüzde Dünya ve Türkiye**, Ürün Yayınları s. 54.
2 **Agy.**

4) milliyetler sorununu hakça çözmeyi; 5) ve emperyalizme olan bağımlılığa son vermeyi amaçlamaktadır. Bu köklü dönüşümler sosyalizm kuruculuğuna geçişin önündeki yolu açacaktır. ADHP'nin 1965'de onaylanan programında, partinin sonul amacının sosyalist bir toplum düzeninin kurulması olduğu belirtilmektedir.

Nisan devrimi sonrasında toprak reformunun belirli bir aşaması tamamlanmış, 3,5 milyon topraksız köylüye toprak dağıtılmış; yeni sanayi girişimleri kurulmuş; yeni örgütlenen sendikalar işçi sınıfının okuma-yazma da içinde pekçok ivedi sorununu ele almaya başlamış; emekçi yığınlar her geçen gün çıkarlarının devrim hükümetinin yaşamasına bağlı olduğunu açık seçik görmeye başlamışlardır.

Ama Afganistan'da devrim kazanımlarının gelişmesi, demokrasi yolundaki ilerleme, feodal beylerin, tefecilerin, monarşi yandaşı askerlerin ve bürokratların, din adamlarının gerici kanadının oluşturduğu iç gericilik cephesinin işine gelmedi. Devrimin ilk gününden beri başını Amerikan emperyralizminin çektiği dış güçler bu gericilik cephesini beslediler; karşıdevrimci çeteleri destekleyerek Afganistan devrimine karşı doğrudan saldırı yürüttüler. Afganistan'ın iç işlerine başından beri silahla karıştılar.

Afganistan devrimiyle bölgede yeni bir durumun ortaya çıkması, güçler dengesinin emperyalizmin daha da aleyhine dönmesi, yayılıcı Amerikan emperyalist çevrelerinin işine gelmedi. ABD, dünya petrol yataklarının 2/3'ünden fazlasının toplandığı Basra körfezi bölgesinde egemenliğini korumak istiyordu. Buna bağlı olarak Afganistan devriminin ilk günlerinden başlayarak çeşitli manevralarla Afganistan'da eski sömürücü, feodal düzeni geri getirmeyi denedi.

CIA'nın Afgan-Pakistan sınırındaki faaliyetleri yoğunlaştırıldı. Afgan göçmenlerinin durumunu kolaylaştırmak bahanesiyle Pakistan'a mali yardım ayrıldı; Pakistan'da karşıdevrimcilerin eğitimi için kamplar kuruldu; Amerika'lı, Çin'li, Mısır'lı eğitimciler bu çeteleri yetiştirmek için kullanıldı.

Bu arada Pekin'li hegemonyacılar da Afganistan'daki karşı devrimci çetelere ilişkin eylemlerini ABD ile uyumlu bir biçimde yürütme kararı aldılar. Ayrıca, Güneydoğu Asya'da gerginliği artırmak için Pakistan'dan yararlanmayı, bu ülkeyi Afganistan ve diğer ülkelere karşı savaşa kışkırtmayı amaçlayarak, Pakistan'a her türlü ekonomik ve askersel yardım yığmaya başladılar.

İç ve dış gericilik, ABD emperyalizmi, yönetimi ele geçirmiş olan Amin kliğinden de yararlandı; devrim hareketine karşı ters bir tavır alan, emperyalizme hizmet eden Amin kliğinin güçlenmesini sağladı. Bu klik, Nisan devrimi önderlerinden Taraki'yi devirdi; devrimi destekleyen din adamlarına, aydınlara karşı sekterlikten başlayıp onbinlerce Afganistan yurttaşına karşı yoğun bir terör uygulanmasına kadar uzanan kanlı bir zorbalık rejimi

kurdu. Eski sömürücü, feodal düzeni geri getirme yolunu açmak istedi. Amerikan emperyalizminin ajanı Amin kliğinin halka ihaneti, devrim kazanımlarını tehlikeye soktu. Böylece, 1979'un sonlarında hem Afganistan'ın ulusal bağımsızlık ve toprak bütünlüğü, hem de bölgenin barış ve güvenliği için büyük bir tehlikeye kapı açan bir durum ortaya çıktı. Bu tehlikeyi savuşturmak, Nisan devriminin kazanımlarını korumak zorunluluktu.

PROLETARYA ENTERNASYONALİZMİ

Her devrimin utkusunun kaçınılmaz bir başka yasallığı, proletarya enternasyonalizmidir; yani devrimi yapan ülkenin işçi sınıfının, emekçilerinin, öteki ülkelerin işçi sınıflarıyla dayanışmasıdır. Bu dayanışma olmadan, devrim kazanımlarının savunulması, dış gericilikle, emperyalizmle el ele veren iç gericiliğin saldırılarının boşa çıkartılması, ekonomik, toplumsal, politik, kültürel her alanda devrim kazanımlarının ilerletilmesi, sonul amaca doğru yol alınması olanaksızdır.

Günümüz dünyasında güçlü bir sosyalist sistem var. Sosyalist sistem yeryüzündeki toprakların 1/4'ünden fazlasını kaplıyor ve dünya nüfusunun 1/3'ünden fazlası bu topraklar üzerinde yaşıyor. İşte, günümüzün devrimleri böylesine güçlü bir sistemin desteğine sahiptir. Başta Sovyetler Birliği olmak üzere sosyalist sistemin bu desteği, her devrimin utkusunun en büyük güvencesi oluyor.

Afganistan'da ortaya çıkan tehlikeli durumu önleyecek, devrimin kazanımlarına sonuna dek sahip çıkacak güçler vardı. Afganistan Demokratik Halk Partisi Genel Sekreterliğine seçilen Babrak Karmal yönetiminde devrim konseyinin kurduğu yeni hükümet, ülkenin bütün ulusal ve ilerici güçlerini bu amaçla savas birliğine çağırdı. Devrim kazanımlarını, ülkenin toprak bütünlüğünü, bağımsızlığını korumak için yeni kesin önlemler aldı. Bu çerçevede, Afganistan hükümeti, 5 Aralık 1978'de Sovyetler Birliği ile yaptığı dostluk ve işbirliği anlaşmasına dayanarak Sovyetler Birliği'nden ivedi askersel yardım isteminde bulundu. Bu anlaşma, her iki tarafın savunma gücünün geliştirilmesi uğruna tarafların işbirliğini askersel alanda da sürdürmelerini öngörmekteydi. Böylesi bir istek, Birleşmiş Milletler Tüzüğü'nün herhangi bir ülkenin askersel bir saldırı tehlikesi karşısında dost bir ülkeden yardım isteyebilme hakkını belirleyen 51. maddesine tümüyle uygundur. Emperyalist propaganda, Sovyetler Birliği'nin bu enternasyonalist yardımını, "işgal" diye karalamaya çalıştı. İşgal nedir? İşgal, bir ülkenin uluslararası yasaları çiğneyerek, ortada iki ülke arasında hertürlü yardımı içeren bir anlaşma olmaksızın bir başka ülkeye girmesidir, askersel müdahalede bulunmasıdır. Kopartılan tüm yaygaraya karşın, Sovyetler Birliği'nin Afganis-

tan halkının yardımına koşmasının, işgalle hiçbir ilgisinin bulunmaması böylesine ortadadır.

Böylesi bir yardımı vermek de SSCB'nin sarsılmaz Leninci dış politika ilkeleriyle tümüyle bağdaşmaktadır. Sovyetler Birliği, barışseverlikle her türlü saldırıya kesin karşılık vermeyi her zaman bir arada yürütmüş; bağımsızlık ve özgürlük yolunda ilerleyen halklara dostluk elini uzatarak, enternasyonalist görevini her zaman yerine getirmiştir. Bu dostluk eli, kurtuluş savaşımızda Türkiye emekçilerine, halkına da uzanmıştır.

SBKP MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev, Afganistan'daki 1978 Nisan devriminden sonra gericilik cephesine destek olan ABD emperyalizmini, öteki emperyalist güçleri saldırılarına son vermedikleri takdirde Afgan halkını böylesi bir zor durumda yalnız bırakmayacakları konusunda uyarmıştı. L. İ. Brejnev sorunu şöyle koyuyordu :

«Ardı arkası kesilmeyen silahlı saldırılar, gerici dış güçlerin tehlikeli boyutlar alan komplosu, Afganistan'ın bağımsızlığını yitirmesi, onun ülkemizin güney sınırında emperyalizmin askersel üssü, köprübaşı haline getirilmesi için gerçek tehlikeler oluşturdu. Başka bir deyimle, dostumuz Afganistan hükümetinin istemine olumsuz bir yanıt vermemizin olanaksız olduğu bir döneme gelindi. Bunu yapmamak, Afganistan'ı emperyalizmin ezgisine itmek, saldırgan çevrelerin halkların özgürlüklerini kana boğduğu Şili'deki gibi, burada da aynı şeyi yinelemelerine göz yummak olurdu. Başka türlü hareket etmek, ülkemizin güney sınırında Sovyet devletinin güvenliği bakımından ciddi bir tehlike ocağının belirmesi karşısında pasif bir gözlemci olarak kalmak olurdu.» [3]

SBKP MK Genel Sekreteri L. İ. Brejnev'in ve 4 Ocak 1980 günlü basın toplantısında Babrak Karmal'ın açıkça vurguladıkları gibi, Sovyet askersel birlikleri Afgan hükümetinin isteği üzerine ülkenin bağımsızlık, özgürlük ve onurunu **dışarıdan** gelen saldırılara karşı korumak için oradadır. Bu tehlike savulduktan sonra bölgeden tamamen çekileceklerdir. Aynı basın toplantısında Babrak Karmal, Sovyet-Afgan ilişkilerinin, hak eşitliği olan bağımsız devletler arasında yeni tip ilişkilerin en parlak örneği olduğunu belirtmiş ve şöyle demiştir :

«Afgan halkının bütün tabakaları, Sovyet halkı ile olan dostluğa üstün bir değer vermektedir; çünkü Sovyetler Birliği her zaman uluslararası arenada ulusal bağımsızlıktan yana, Afganistan'ın egemenliğinden ve devlet topraklarının bütünlüğünden yana çaba göstermiştir. ... SSCB'nin Afganistan'ın sözümona iç iş-

---

3 Bkz, "L. İ. Brejnev'in **Pravda** Muhabirinin Sorularına Yanıtları", **Çağ**, bu sayı, s. 44.

lerine "karışması" çevresinde koparılan propaganda şamatası apaçık bir provakasyondan başka birşey değildir, ona başka bir ad verilemez, bunlar çarpıtma ve yalandan başka birşey değildir. ABD bu yalanlarla kendi yenilgisini haklı çıkarmak istiyor.»

Yalnız Sovyetler Birliği, sosyalist sistem değil, kapitalist ülkelerin ilerici güçleri de Nisan devriminin daha ilk gününden Afganistan halkının yanında yer aldılar. Sovyetler Birliği'nin Afganistan halkına uzattığı dost eli proletarya enternasyonalizminin onurlu bir örneği olarak coşkuyla selamladılar; ABD emperyalizminin yaygarası karşısında gerekli tavrı aldılar. Amerikan Komünist Partisi, Alman Komünist Partisi, Fransız Komünist Partisi, Avusturya'lı Komünistler, Arjantin Komünist Partisi, Kolombiyalı Komünistler, Lübnan Komünist Partisi, Bengladeş Komünist Partisi, Venezuella Komünist Partisi, Kıbrıs Halkının İlerici Partisi (AKEL), Brezilya, Kanada, Şili, Danimarka, Ekvator, Finlandiya, Endonezya, İsrail, Lüksemburg, Norveç, Panama, Peru, Filipinler, Güney Amerika, Uruguay, Avusturalya ve Türkiye Komünist Partileri Afgan devrimiyle ve Afganistan'ın yeni hükümetiyle dayanışmalarını yaptıkları açıklamalarda ya da yayın organlarında açıkladılar. Amerikan emperyalizminin bölgedeki hegemonyacı tavrını kınadılar ve Sovyetler Birliği'nin Afganistan'a yardımını proletarya enternasyonalizminin onurlu bir örneği olarak içtenlikle desteklediler.

Türkiye Komünist Partisi Merkez Komitesi'nin Sovyetler Birliği'nin Afganistan halkına yaptığı yardıma yüksek değer biçen ve tüm ilerici güçlere, tüm halka seslendiği 31 Aralık 1979 günlü bildirisinde şöyle deniyordu :

«TKP, Türkiye işçi sınıfı ve halkımız, Sovyetler Birliği'nin Afganistan hükümetinin isteği üzerine yaptığı bu enternasyonalist yardımı doğru buluyor, yürekten destekliyor. Türkiye halkı, kara gün dostumuz Sovyetler Birliği'nin ulusal kurtuluş savaşımıza yardımlarını unutmamıştır. ... TKP, Afganistan devrimini, Afganistan halkının ortak düşmanımız emperyalizm ve gericiliğe karşı haklı savaşını destekliyor. Ülkemizin tüm barıştan, bağımsızlıktan, demokrasiden ve sosyalizmden yana güçlerini, tüm halkımızı, Afganistan halkıyla dayanışmayı güçlendirmeye, gericiliğin anti-Sovyetik kampanyasına karşı çıkmaya çağırıyor.»

Bu çağrı Türkiye işçi sınıfının, emekçilerinin, tüm ilerici güçlerin saflarında yankısını buldu. Onlar Afganistan devriminin yeni bir aşamaya yükselmesini, Sovyetler Birliği'nin sözünün eri olduğunu göstermesini, Afganistan halkına, onun devrimine dost elini uzatmasını coşkuyla karşıladılar. Afganistan devrimiyle dayanışma belgileri, işsizliği, pahalılığı, antidemokratik baskıları protesto gösterilerindeki belgilerin kopmaz bir parçası oldu.

ANTİSOVYETİK KAMPANYANIN ARDINDAKİ GERÇEK

Afganistan emekçi halkının, onun partisinin devrim kazanımlarını korumaktaki kararlılığı ve Sovyetler Birliği'nin bu savaşımında Afganistan halkına yaptığı enternasyonalist yardım karşısında başta ABD emperyalizmi olmak üzere tüm uluslararası gericilik, Pekin hegemonyacıları korkunç bir yaygara kopardılar. Carter, "dünya barışseverlerini (!) işgaldeki Afganistan'ı kurtarmaya" çağırdı. Afganistan'daki gelişmeler kamuoyuna "Rus orduları Afganistan'ı işgal etti; zavallı müslüman Afgan halkı yurdundan sürülüyor" biçiminde sunulmaya çalışıldı.

ABD emperyalizmi, NATO'cular kopardıkları bu yaygarayla kendi karanlık emellerini, oyunlarını gözlerden kaçırmak istiyorlardı. Onların gizlemek istedikleri nedir? Koparılan yaygaranın arkasında yatan gerçek nedir?

Birincisi : Nisan devriminin yeni bir aşamaya yükselmesiyle ve Sovyetler Birliği'nin enternasyonalist yardımıyla emperyalizmin Afganistan'ı yeniden boyunduruğa alma planları yıkılmıştır. Şimdi başta ABD emperyalizmi, tüm uluslararası gericilik, Pekin hegemonyacıları kopardıkları yaygarayla, uzun süreden beri Afganistan'ın iç işlerine silahla karıştıklarını, iç karşıdevrimi kışkırttıklarını örtbas etmek istiyorlar. Devrimin önderlerinden Nur Muhammed Taraki katledildiğinde, emperyalizmin ajanı Amin müslüman Afgan işçilerini, köylülerini ve aydınlarını boğazlarken ağızlarını açmayanlar, şimdi "islam dostu" kesiliyorlar, "müslümanları korumak" adı altında ve İsrail'in siyonist liderlerinin de desteklediği bir provakasyon kampanyası açıyorlar.

İkincisi : ABD emperyalizmi, başını çektiği yalan kampanyasıyla, bölgemizde yeni askersel bloklar çatıştırmak, üsler kurmak, askersel yığınak yapmak ve bunlarla saldırgan eylemlere hazırlanmak planlarını gizlemeye çabalıyor. İran'da kanlı Şah rejiminin yıkılmasıyla ve Afganistan devrimiyle, ABD emperyalizminin, NATO'nun bölgemizdeki konumları sarsıldı. CENTO çöktü. Ortadoğu petrol yatakları "tehlikeye" girdi. Şimdi ABD Ortadoğu'ya müdahale için 100 binlik özel ordu kuruyor. Türkiye'nin de içine gireceği yeni bir askersel blok tezgahlıyor. NATO'nun Güneydoğu kanadını güçlendirmek için Yunanistan ve Türkiye üzerindeki baskılarını yoğunlaştırıyor. İran'da yitirdiği üslerini Türkeyi'de açacağı yeni üslerle telafi etmeye çabalıyor. Türkiye'ye dayatılan yeni kölelik anlaşması bu amaçlara yöneliktir.

Üçüncüsü : Uluslararası gericilik, "Sovyet yayılması" yaygarası altında NATO'nun Batı Avrupa'ya atom roketleri, Perşing-2 ve Kruyz füzeleri yerleştirme kararıyla gerginliği, silahlanma yarışını tırmandırma girişimlerine karşı halkların yükselen tepkisini köreltmek istiyor. 1980'lerde ABD'nin birincil amacı askersel gücünü artırmaktır. Yalnızca gelecek mali yıl içinde ABD'nde as-

kersel harcamalar 20 milyon dolar artacak, 1980'lerin ortalarına doğru ise ABD'nin askersel bütçesi 200 milyarı aşacak, yeni stratejik saldırı silahları üretilecektir. ABD, NATO üyesi ülkelerin de askersel bütçelerinde her yıl % 5'lik artışlar yapmalarını dayatıyor.

Böylece, ABD'nin politikası uzun ve çetin bir savaşımla kazanılmış olan yumuşama koşullarında barış içinde yanyana yaşama ortamını yok etmeye, dünyayı soğuk savaş dönemine, hatta "savaş eşiğinde denge" politikasına geri döndürmeye yöneliktir. İşte Afganistan konusunda kopartılan yaygaranın bir amacı da ilerici, barışsever güçlerin buna karşı tepkisini köreltmektir.

AFGANİSTAN HALKIYLA DAYANIŞMA VE ANTİSOVYETİK KAMPANYAYA KARŞI SAVAŞ

ABD emperyalizmi, NATO'cular, uluslararası gericilik, karanlık amaçlarını nasıl Afganistan konusunda kopardıkları yaygaranın ardına gizlemeye çabalıyorlarsa, Amerikancı, sıkıyönetimci, holgingci Demirel Hükümeti de aynı şeyi yapıyor.

Demirel hükümeti emperyalizmin Afganistan'ın içişlerine karışmasını onayladı; Carter hükümetinin direktifiyle Afganistan devrimine ve halkına, Sovyetler Birliği'nin enternasyonalist yardımına karşı karalama kervanına katıldı. Başta TRT, tüm burjuva basını Afganistan konusunda olmadık yalanlar, iftiralar kustu. Bununla da yetinilmedi; halkın piyasada bulamadığı, bulup da alamadığı şeker, çay gibi tüketim maddelerinin de içinde yer aldığı milyonlarca lira değerinde yiyecek, vb. emperyalizmin beslemesi karşıdevrimci çetelere yardım diye gönderildi.

Demirel hükümeti Afganistan olayları etrafında kopartılan yaygaraya katılmakla emperyalizmin barışı ve güvenliği baltalama, halkların bağımsızlığını boğma politikası yolunda bir adım daha attı. Hükümetin bu tutumu, komşularımızla ve kardeş Afganistan halkıyla iyi ilişkileri baltalamaya yöneliktir. Brüksel'de NATO'nun atom roketlerini onaylayan Demirel hükümeti, Afganistan devrimine, halkına, Sovyetler Birliği'nin enternasyonalist yardımına karşı karalama kervanına katılarak ABD emperyalizmiyle sürdürdüğü gizli pazarlıkları, daha da pekiştirilmek istenen ikili kölelik anlaşmalarını kamuoyundan gizlemeye çalışıyor.

Demirel hükümetinin emperyalizme her alanda bağımlılığı artırma, bölgede ve dünyada barış ve güvenliği baltalayıcı girişimlere katılma politikasıyla halkın demokratik kazanımlarına, konumlarına, işçi sınıfının, emekçilerin yaşam koşullarına, ekmeklerine saldırma politikası iç içe örülmüştür. İç politik gelişmeleri uluslararası ve bölgemizdeki durumdan ayırmak, egemen sınıfların emekçilere, halka karşı açtıkları savaşı, ABD emperyalizminin, NATO'nun soğuk savaş politikasından, bölgemiz ve yurdu-

muz üzerindeki planlarından koparmak olanaksızdır. İşçi sınıfının, emekçi halkın, tüm ilerici güçlerin baskı yasalarına, DGM'lere, Olağanüstü Durum yasalarına, teröre, baskılara, işkencelere, sendikal haklarının boğazlanmasına, ücretlerin dondurulmasına, işsizliğe, pahalılığa, açlığa karşı yürüttükleri savaş, barış savaşıyla, yeni kölelik anlaşmalarına karşı savaşla, Afganistan halkıyla dayanışmayla, antisovyetik kampanyaya karşı savaşla işte böylesine içiçe örülmüştür.

Sovyetler Birliği'nin Afganistan halkına yardımını karalamaya yeltenenler, aynı zamanda halkımızın haklı ulusal kurtuluş savaşının tarihine de saldırıyorlar; halkımızın bugün verdiği bağımsızlık, özgürlük savaşına da saldırıyorlar. Afganistan devrimini karalama kampanyasına, antisovyetik kampanyaya karşı kesin tavır almak, enternasyonalist bir görev olduğu kadar, bir yurtseverlik görevidir de.

★ ABD EMPERYALİZMİNE,

İKİLİ KÖLELİK ANLAŞMALARINA,

NATO'YA, IMF'YE, ORTAK PAZAR'A

HAYIR!

★ SELAM OLSUN GREV MEYDANLARINDA,

SİLAHLANMA YARIŞINA,

SAVAŞ TEHLİKESİNE KARŞI,

DÜNYADA VE BÖLGEMİZDE

BARIŞ VE GÜVENLİK İÇİN

SAVAŞIM VEREN TÜRKİYE PROLETARYASINA!

Komünist ve İşçi Partilerinden Haberler

Irak'ta Diktatörlüğe Son! Demokratik Bir Rejim Kurulsun!

• 1979 Temmuzunun sonlarında Irak Komünist Partisi Merkez Komitesi, ülke içindeki, Arap dünyasındaki ve uluslararası arenadaki durumu tartışmak üzere bir tamüyeli toplantı yaptı. Toplantıda alınan kararı çok az kısaltılmış bir biçimde sunuyoruz.

10 Mart 1979'daki MK toplantısının ardından gelen dönem Irak rejiminin politikasında ciddi bir geriye dönüş dönemi olmuştur. Yukarda sözü geçen toplantının eleştirici bir biçimde ele aldığı şey artık yalnızca, genel olarak ilerici bir çizginin içindeki olumsuz eğriler değildir.

Baas yönetimi, Ulusal Cephe'nin temel görevlerini yerine getirmesi ve Ulusal Tüzüğü'nün öngörülerini yaşama geçirmesinin koşul ve öngereklerini yaratmak gibi ivedi zorunlukların yerine, tek parti yönetiminin egemenliğini ve diktasını gizlemek amacıyla, tüm dikkatini Cephe'yi kendine bağlı bir organ haline dönüştürmek üzerinde toplamıştı. Cephe Yüksek Komitesi'nin toplantıları rastlantısal hale gelmiş ve yılda bir ya da iki kez yapılır olmuştu. Toplantılar, Irak'ın ve öteki Arap ülkelerinin belli başlı sorunlarını tartışıp çözüme bağlamak için değil de, üst yöneticilerin aldıkları şu ya da bu önlemlere ilişkin haberleri dinlemek üzere düzenlenir olmuştu. Cephe Sekreterliği ise, kavuşturmaya uğrayanların boşyere yaptıkları şikayetlerle uğraşıyordu. Böylelikle Cephe kötürüm edildi; sonra da tümüyle yıkıldı.

1968'den günümüze değin rejimin yönetici çevreleri, Baas Partisi yöneticilerinden (ki bunlar bir dizi iç tasfiyeye uğramıştır) oluşan Devrim Komuta Konseyi'nin bütün yasama, yürütme ve yargı yetkileri üzerindeki tekelini ısrarla koruyup sürdürmüştür.

Antikomünist kampanya 1977'den bu yana yoğunlaşmıştır. Bu kampanya, 1978 Mayısında 31 asker ve sivil Komünist ve devrimci demokratın idam edilmesi, yüzlerce Kürt yurttaşın sürekli öldürülmesi ve binlerce Komünist ve demokratın tutuklanmasıy-

la yeni bir evreye girmiştir. Bu tutuklular arasında, yazgıları hâlâ bilinmeyen bir dizi emekliye ayrılmış subay ve Partimiz'in MK üyeleri ve kadroları da vardır. Yanısıra, ilerici-ulusalcılar, demokrat unsurlar, Baas içindeki muhalifler ve dinadamları arasındaki rejim karşıtlarına karşı da kavuşturmalar, baskılar ve idamlar sürüyor. Bu terör kampanyasına, iletişim araçlarında, Irak Komünist Partisi, Arap ülkeleri Komünist Partileri ve dünya Komünist hareketine karşı, yoğun bir yalan ve iftira kampanyası eşlik ediyor. Bu kampanya ayrıca, Marksizm'i gözden düşürme, bilimsel sosyalizm ilkelerini çarpık bir biçimde sunma ve anti-sovyetizmi zincirlerinden boşandırma amacını da güdüyor.

Bu önlemler, devlet organlarının, toplumsal örgütlerin, eğitim sistemi ve kültürün ülke çapında yoğun bir biçimde Baaslaştırılmasıyla beraber yürüyor. Savunma, İçişleri, Dışişleri, Eğitim, Yüksek öğrenim, Kültür ve Enformasyon bakanlıkları ve bu bakanlıklara bağlı dairelerde Baas üyesi olmayanların işe alınmalarını önleyen bir meslek yasağı dayatıldı. Ayrıca sendikalar, kooperatif birlikleri, kadın, öğrenci ve gençlik örgütleri ve meslek kuruluşları tek elde toplanarak, rejimin politikasını yürürlüğe geçiren araçlar haline dönüştürüldü. Bunlara paralel örgütler kurmayı yasaklayan ve bu hakkı kullananları ömürboyu hapisle cezalandıran yasalar çıkarıldı. Halkı, özellikle de devlet memurlarını yönetici partiye ve ona bağlı örgütlere üye olmaya zorlamak için bir terör kampanyası açıldı. İşçilerin grev hakkı ellerinden alındı ve binlerce işçi yöneticilerin keyfi önlemleri, kovuşturma ve benzeri tüm davranışlarının kurbanı oldu. Korkutma ve tehditlerden başka, bir takım ayrıcalık vaadlerine başvuruldu. Baasçı olmayanlara yurtdışında öğrenim görme hakkı tanınmayarak, buna aykırı hareket edenlere ağır çalışma koşuluyla 15 yıl hapis cezası öngörülmüştü. Öte yandan, Baasçı olmayanların askersel okullara, ayrıca güzel sanatlar ve öğretmen okullarına ve enstitülerine girmeleri de yasaklanmıştır. Binlerce nitelikli öğrenci üniversite ve diğer yüksekokullara girme hakkından yoksun bırakılmış, ya da okullarından atılmıştır. Eğitim emekçileri de Baaslaştırmanın kurbanı olmuştur. Binlerce nitelikli öğretmen işinden atılmış; bu da öğretim düzeyinde keskin bir düşmeye ve çok sayıda öğretmenin ve çeşitli dallardaki uzmanların Irak'tan göçetmesine yolaçmıştır. İnsan Hakları Bildirgesi'ne ters düşen ve politik nedenlerle ölüm cezasına uğratma maddelerinin sayısı bakımından eşi görülmedik bir dizi keyfi terör yasası çıkarılmıştır. Bu, daha şimdiden dünya kamuoyu için bir endişe ve kınama nedeni olmuştur.

Öteki terörcü kararnameler gibi bu yasalar da, egemen parti yönetimine doğrudan doğruya bağımlı yığınsal baskı döneminde birdenbire kurulan ve bu yönetimin üyelerinden oluşan olağanüstü mahkemeler ve komisyonların eliyle yürürlüğe konmuştur.

Böylesi bir dizi yargılamalarda, son üç yılda ölüme mahkum edilen binden fazla kişi de içinde olmak üzere, binlerce ve binlerce masum insan kurban edilmiştir. Bütün bunlar, Baas yönetiminin kendi tabanına güven duymadığının ve terör ve darağacına başvurmadan erkte kalabileceğine inanmadığının çürütülmez kanıtıdır.

Kürt Ulusal Sorunu Üzerinde Şovenist Tutum

Rejim, Kürdistan'da zorla Araplaştırma ve Baaslaştırma politikası izleyerek, Kürt halkının ulusal duygularını provoke etmek için denemedik şey bırakmadı. Kürtlerin ağırlıklı olduğu yönetim birimlerinin tümünü "özerk bölge"den ayırıp attı; binlerce Kürt'ü evinden sürdü ve Türk ve İran sınırında yüzlerce kilometre uzunluğunda ve 15 kilometre derinliğindeki sınır bölgelerini boşaltarak, köylüleri ordu kamplarıyla kuşatılmış kışlaya benzer "kompleks"lere doldurdu. Bunlar her türlü üretim aracından yoksun bırakıldı. Kürt halkına seçimlere katılma hakkı verileceği yerde, Kürdistan yasama ve yürütme konseylerinin üyeleri, arka arkaya iki dönem cumhurbaşkanınca atandı.

Baas yöneticileri, Arap devletlerinde yaşayan Arap olmayan milliyetlere ve ulusal azınlıklara karşı eski konumlarını yeniden yaşama geçirdiler. Zorla Araplaştırmayı öngören bu konuma göre, etnik grupların, Arap dünyası içinde yaşayacaklarsa, Arap ulusuyla bütünleşmeleri gerekiyor. Bu sorun, Partimiz'le Arap Baas Sosyalist Partisi (ABSP) arasında bir ideolojik ve politik ayrılık nedeni olarak kalmıştır. Partimiz, Kürt halkının kendi yazgısını belirleme hakkını her zaman tanımış ve; tüm Irak'ı kapsayan bir demokratik devlet sistemi içinde, Kürtlerin özerklik ve dillerinin ve kültürlerinin gelişmesi hakları için savaşmıştır.

Ulusal azınlıklara gelince, rejim onlarla ilgili olarak bir hileli yaklaşım benimsemiştir. Başlangıçta onların dil ve kültürlerini, eşit haklarını koruyan yasalar çıkarmıştır. Ne var ki, bunun dürtüsü —o zamanlar rejimin ileri sürdüğü gibi— ilkeler değil, onları Kürt milliyetinin ulusal baskıya karşı savaşımından soyutlama niyetiydi. Ama kısa bir süre sonra, 1975'de Kürt silahlı hareketi sona erince, rejim onların haklarını tanımayacak ve zorla Araplaştırmayı dayatacaktı. Azınlıkların bu yasalarda belirtilen hakları kağıt üzerinde kaldı; bu da, binlerce ailenin Irak'dan göçetmesi sonucunu getirdi.

Rejimin Kürt sorununu çözmekteki başarısızlığı, Kürt silahlı hareketinin 1975'de sona ermesinden dört yıl sonra bugün Kürdistan'ın hâlâ bir savaş alanı ya da işgal altındaki bir ülke görünümünü sunması olgusuyla kanıtlanıyor. Rejim, Kürt halkına görüşlerini dilegetirmesi için hiçbir yasal yol bırakmamıştır; Kürt halkının duygularını dile getiren bir Kürt basını yoktur; politik,

toplumsal ve meslek örgütleri bulunmamaktadır. Merkezsel sendikaların Kürdistan'daki şubeleri bile birbiri ardına tasfiye edilmiştir. Irak Kürdistanı'nda askersel yol, karakol, savaş mevzileri ve kışla yapımına milyonlarca para harcanmıştır. Yetkili makamlar köylüleri verimli topraklardan çıkararak, buraları insansız bölgelere çevirmişlerdir. Bunun sonucunda, Irak Kürdistanı ve ülkenin öbür kesimlerine oranla ekonomik bakımdan daha geri bir düzeye gelmiştir.

Böylece Kürt halkına, onun varlığını ve ulusal haklarını savunmak için çeşitli araçlarla yeniden savaşıma girişmek zorunda bırakan bir durum dayatılmıştır.

Sosyo-Ekonomik Alanda Geridönüş

1972'de petrol sanayiinin ulusallaştırılması ve 1973 Ekim savaşının ardından petrol fiyatlarında oluşan hızlı artış, Irak'ın petrol gelirlerini 1972'de 575 milyon dolardan, 1974'de 5 milyar 700 milyon dolara çıkardı; yani iki yılda on kat. Artış düzenli sürerek, 1978'de 15 milyar dolara ulaştı.

Petrol gelirlerinden üretim ve hizmet sektörlerine aktarılan muazzam ödeneklerden ayrı olarak, bu gelirlerin büyük bir oranı, tüm alanlarda devlet aygıtının, özellikle baskı, istihbarat, propaganda ve komplo organlarının ve aynı zamanda gösteriş uğruna israf ve yersiz harcamaların beslenmesine ayrıldı. Bu gelirler egemen çevrelerin Arap dünyasında hegemonya kurma arzusunu, aynı zamanda bir dizi entrika ve komploya girmesini kamçıladı. Irak yöneticileri yalnızca dar politik amaçlar için ödenen yardım, bağış ve borç biçiminde değil, aynı zamanda, kapitalist devletlerin bankalarına yatırılan mevduatlar ve belirli hareket, hükümet ve bireylere verilen rüşvetler biçiminde ülke dışına milyonlarca dolar akıttılar. Bu rüşvet örneklerinden biri, İsrail siyonistlerinin dostu Jacques Chirac'ın yönettiği sağcı politik partinin Fransız soluna karşı seçim kampanyasını finanse etmeleri olayıdır. Ayrıca kapitalist devletlerin para pazarlarına milyonlarca dolar yatırılmış, böylelikle bu devletlerin ekonomilerini geliştirmelerine ve ödemeler dengesi açıklarını kapatmalarına yardım eli uzatılmıştır. Bundan başka, iflas tehlikesiyle karşı karşıya bulunan birçok kapitalist şirketi kurtarmak amacıyla dev boyutlu iş anlaşmaları bağlanmıştır. Planlı bir maliye ve para politikasının olmamasından dolayı, sık sık kağıt para basımına gidilmiş, bu da dolu dizgin bir para enflasyonu, fiyat artışları ve yabancı değiştokuş pazarlarında yerli kur değerinin düşmesi sonucunu vermiştir.

1974-1978 kalkınma planının yerine getirilmesine gelince, sanayi sektöründeki yatırımların % 90'ından fazlası, ulusal ekonominin zararına astronomik kârlar vuran kapitalist korporas-

yonlara ve çokuluslu şirketlere havale edildi. Hâlâ ağır basan eğilim budur.

Ekonomik gelişme konusunda, kârlılık derecesi ciddi bir hesaplamadan geçirilmemiş olan ve ürünlerin pazarlanması, işletilmesi için gereken uzmanlık ve ilk ve aramaddelerin sağlanması bakımlarından gelişmiş kapitalist ülkelere bağımlı projelere milyarlarca dolar harcanmış, böylelikle de Irak'ın bu ülkelere bağımlılığı daha da artırılmıştır.

Böylesine yoğun bir ölçüde yapılan milyonluk harcamaların, bürokrat-asalak burjuvazinin hem sayısal bakımdan, hem de maddesel zenginlik bakımından büyümesinde derin etkileri olmuştur. Ayrıca bu harcamaların ekonomik doğrultu ve genel politika çizgisi üzerinde de hatırısayılır bir etkisi olmuştur. Bu katman devlet sektörünün zararına, asalak bir büyüme göstermiştir. Dolgun maaşlar ve harcırahlar, haksız kamu fonları alır olmuşlar; yerli ve yabancı sermayeyle, gizlice ödenen muazzam komisyonlar karşılığında anlaşmalar bağlamışlardır. Orta ve küçükburjuvazinin tabanı büyük ölçüde genişlemiş ve her zamankinden daha zenginleşmiştir.

Kırda, eski feodaller, tüccarlar ve zengin köylüler arasından, rejimin kendileri için açtığı daha da zenginleşme ve başkalarını sömürme olanaklarından, ayrıca çocuklarını orduya, baskı organlarına, yönetime ve yönetici partinin politik ve toplumsal örgütlerine sokma olanağından yararlanan geniş burjuva katmanları boyatmıştır.

Öte yandan, işçi sınıfı özellikle sanayi ve tarım işletmelerinde ve inşaat sektöründe yığınsal bir ölçüde büyümüştür. Sayısal gücü ve yoğunluğu artmış, toplumun çeşitli alanları üzerindeki etkisi büyümüştür. Ayrıca nüfusun bileşimi de, kırsal nüfusun aleyhine, kentleşme lehine değişmiştir.

Bütün bunlar toplumun sınıfsal bileşiminde önemli değişiklikler ve sınıf savaşında bir keskinleşme sonucunu vermiştir. Bürokrat ve asalak burjuva katmanların büyüyen etkisi, Irak Baas Partisi'nin ideoloji ve politikası üzerinde giderek artan bir etkide bulunmaktadır; çünkü bu katmanlar Parti'nin esas toplumsal tabanıdır.

Çeşitli üretim ve hizmet sektörlerinin, ayrıca ticari ve mali politikaların son üç yıla ilişkin ekonomik verileri, özellikle devlet sektöründe israf ve yitiklerin, yüksek proje masraflarının ve geniş ölçüde verim düşüklüğünün yanısıra, belirgin gerileme göstergelerini yansıtıyor. Bu gerilemelerin nedeni devlet sanayi ve tarım sektörlerinin ulusal gelirin oluşumuna katkısının azalmasında görülebilir.

Bu politikanın sonucu olarak halk yığınları ağır sorunların yükü altında ezilmektedir: yüksek geçim masrafları, tüketim maddeleri yetersizliği, inşaat malzemeleri yokluğu, konut soru-

nunun derinleşmesi, ulaşım ve haberleşme bunalımı, yetersiz belediye ve sağlık hizmetleri vb.

Baas'ın Antiemperyalist, Antisiyonist Savaşıma Zararlı Konumu

Özellikle Camp David anlaşmasının ardından, Arap ulusal kurtuluş hareketine karşı açılan saldırının tehlikelerinin büyüdüğü ve bu tehlikelerin halk yığınlarını harekete geçirmeyi, Arap dayanışmasını ve Sovyetler Birliği'yle bağlaşıklığı pekiştirmeyi ve bu saldırıyı geri püskürtmek için etkili bir Arap planının geliştirilmesine katkı yapmayı ivedilikle gerekli kıldığı bir sırada, rejim bu gerekliliklerle hiçbir ilgisi olmayan konumlar almaya başlamıştır. Irak'ın sahip bulunduğu hatırısayılır maddesel, insansal ve askersel potansiyellere karşın, rejim bu tehlikelerin ciddiyetine uygun birleşik bir konumun maddeleşmesinin başlıca bir engeli haline gelmiştir.

Camp David anlaşmasının imzalanmasının hemen ardından toplanan Direnme ve Kararlılık Doruğu'nda onaylanan doğrultu, açıkça belirlenmiş genel çizgileri, hedefleri ve görevleri olan bir eylem birliği programıyla sonuçlanabilirdi. Bu doğrultu ayrıca, Arap askersel, politik ve ekonomik potansiyellerinin seferber edilmesi için gerekli olanakları sağlayan, resmi ve halklar düzeyinde etkili bir ulusal kurtuluşçu birlik için temel hizmeti de görebilirdi. Ama bu çizginin yerine gerici rejimlerin niyet ettikleri ve Bağdat doruğunda ve ondan sonra kararlaştırılan, Camp David'e "enaz" karşıkoyma ve yalnızca Mısır'ı boykot etme çizgisinin getirilmesi, sözüedilen gereklilik ve hedefleri gerçekleştirme yönündeki doğru doğrultuyu bozmuş ve dolayısıyla bugün Arap dünyasını tehdit eden büyüyen tehlikelerin başarıyla önlenmesi şansını zayıflatmıştır.

Irak rejimi, İsrail saldırısına karşı savaşım alanında üzerine düşen ulusal yükümlülüklerden kaçınmak amacıyla —daha önce de birçok kez yaptığı gibi— kasıtlı olarak yeni çatışmalar çıkarmıştır. İran devrimiyle kasıtlı bir sürtüşmeyi kışkırtmıştır. Bu İran devrimine düşmanlık yolu, emperyalist çevrelerden ve onların yığınsal iletişim araçlarından cesaret ve kışkırtma buldu. Irak rejiminin Afgan halk devrimine ve Etiyopya devrimine karşı tavrı da, İran devrimine karşı aldığı tavırdan daha iyi olmadı; rejimin, Çin'in çirkin saldırısına uğrayan sosyalist Vietnam'a karşı önyargısı da aynı oldu.

ABD Beşinci Filosu'nun savaş gemilerinin Arap Denizi'nin sularında gezindiği ve ABD emperyalistlerinin Arabistan Yarımadası ile Basra Körfezi'ndeki komplolarının yoğunlaştığı bir sırada, Irak yöneticileri Suudi Arabistan'a yakınlaşmaya başlayarak, karşılıklı güvenlik anlaşmaları bağlamış ve Mart'ta Küveyt doruğunda varılan olumlu sonuçları suya düşürerek ve Dr. Tev-

fik Rüşdi yoldaşı öldürmekle Demokratik Yemen'in egemenliğini çiğneyerek, Demokratik Yemen'e ve Kuzey Yemen'deki Ulusal Demokratik Cephe'ye karşı entrikalar çevirmek için çabalarını onunla birleştirmiştir.

Filistin direnişine gelince, bu hareket, artık Filistin Kurtuluş Örgütü'ne karşı kötü niyetlerini açığa vurmaktan çekinmeyen Irak yöneticilerinin komploları, düşmanca hareketleri ve cinayetlerinin sürekli bir hedefi olmuştur. Bu tutuma tanıklık eden en son olay, Abdel Vasfi'nin —öbür adıyla Halid El-Iraki— öldürülmesidir.

Uluslararası ilişkiler alanında, rejim "iki süpergüç" dedikleri ABD emperyalizmi —halkların düşmanı— ile Sovyetler Birliği'ni —Araplar'ın sadık dostu ve kararlı bağlaşığı— eşit tutmayı amaçlayan düşünce ve görüşleri yaymaya başlamıştır.

Sovyetler Birliği'yle stratejik bağlaşıklığın önemi vurgulanmak şöyle dursun, halklara ve onların kurtuluş hareketlerine destek veren konumları ve ilkeli politikasından ötürü, Sovyetler Birliği'ne karaçalınıyor.

Fransız emperyalizmiyle, öncelikli fiyattan bol miktarda petrol sağlanması da içinde olmak üzere, politik ve ekonomik ilişkileri güçlendirme yönünde atılan adımlar arasında, son zamanlarda rejim "silah kaynaklarını çeşitlendirme" yaftası altında, Fransız tekelleriyle ve Batı Almanya, İtalya, İspanya ve Brezilya'daki başka silah üreticileriyle dev silah anlaşmaları yaparak, bu işbirliğinin alanları daha da geliştirmiştir. Anımsanacağı gibi, Sedat'ın politikasının yozlaşmasının ve açıktan açığa antisovyetizme yuvarlanmasının ilk habercisi de aynı yafta olmuştu.

Rejim, Baas'ın "Arap birliği" kavramını —yani, Irak rejiminin Araplar üzerinde egemenliğinin tanınması— Batı'ya anlatmak ve kabul ettirmek için, emperyalist güçlere Irak yöneticilerinin önderliğindeki böyle bir "birliğin" onların çıkarlarına karşı olmayacağı yolunda güvence vermeye çabalamıştır. Rejimin en rağbet ettiği örnek, şayet Sovyetler Suudi Arabistan topraklarının bir karışını bile işgal ederlerse, Irak ordusunun bu ülkeyi "savunma"ya hazır olduğunu bildiren sözlerdir!

Irak yönetici çevreleri, Camp David bağlaşmasına karşı çıkan en savaşkan güçlerden biri olan Irak Komünist Partisi'ne saldırıyı tırmandırmak için, Arap ulusal kurtuluş hareketinin bu bağlaşmaya karşı savaşta içinden geçmekte olduğu en zor bir zamanı seçmiştir. Arap ülkeleri Komünist partilerinin de bu saldırıya hedef olması nedensiz değildir; çünkü emperyalizm, siyonizm ve gericilik, yurtseverlik ve enternasyonalizmleriyle tanınmış bu partileri kendi çıkar ve tasarıları için gerçek bir tehlike olarak görüyor. Arap ülkelerindeki partilerimize karşı açılan bu kampanya Bağdat yöneticilerinin emperyalizme bölgedeki çıkarları konusunda güvence vermek, Arap gericiliğinin beğenisini kazan-

mak ve onunla işbirliğini güçlendirmek üzere, emperyalizme bir başka kanıt daha sunma niyetini ortaya çıkarmıştır.

Partimizin yürüttüğü ideolojik savaş işçi sınıfının, onun Komünist hareketinin savaşı, onların burjuvazi ve küçükburjuvazinin hegemonya gayretlerine karşı bağımsızlık savaşıdır. Bu, tekbaşına Partimiz'in savaşı değildir; Arap dünyasındaki tüm kardeş partiler de bu savaşı veriyorlar. Bu, aynı zamanda, şimdiki Irak rejiminin dağıtmaya çalıştığı Arap ulusal kurtuluş hareketinin tüm müfrezelerini savunma savaşıdır. Kardeş Komünist partileri ve tüm ilerici, devrimci güçler Partimizi savunmakla ya da onunla dayanışma göstermekle, ortak davamızı, halkımızın ve bütün Arap halklarının özgürlük ve ilerleme davasını savunuyorlar.

Irak ile Suriye Arasında Birlik Üzerine

Partimiz her zaman, Arap ülkeleri arasında birlik ya da birleşme hakkının halkın demokratik haklarından biri olduğunu vurgulamıştır. Aynı zamanda Partimiz demokratik bir tabana dayanan, emperyalizm ve siyonizme karşı toplumsal ilerleme savaşını yükselten ve İsrail saldırısının üstesinden gelmeye, işgal altındaki Arap topraklarının kurtarılmasına ve Filistin'li Arap halkın anayurduna dönerek kendi bağımsız ulusal devletini kurmasının sağlanmasına etkin bir biçimde katkı yapan kalıcı Arap birliği için sürekli bir savaş vermiştir.

Geçtiğimiz yıllar boyunca Partimiz, Irak ile Suriye arasında yakınlaşma ve birleşme için, emperyalizm ve siyonizme karşı ve işgal altındaki Arap topraklarının kurtarılması için bu ülkelerin FKÖ ve aynı zamanda özgürlüğüne kavuşmuş bütün Arap devletleriyle bağlaşması için savaşmıştır. Partimiz bu savaşımdan geri durmayacaktır.

Sedat'ın başını çektiği Mısır burjuvazisinin ihanetinden ve ortak düşmanla bağlaşarak Suriye'nin üzerine yürümesinden sonra, iki devlet arasında yakınlaşmayı başlatan Suriye oldu. Ama bu yöndeki uğraşlar olumlu sonuçlar vermedi. Bu, Irak rejiminin Suriye üzerinde kontrol kurma emeline sımsıkı sarılması, onu Direnme ve Kararlılık Cephesi'nden çıkarmaya ve Suriye'nin bağımsızlığını pekiştirmesinin ve İsrail işgali altındaki topraklarını geri almasının tek yolu olan Sovyetler Birliği'yle bağlaşıklığını zayıflatmaya kalkışması başta olmak üzere, bir dizi etken ve nedenden kaynaklanmıştı.

Demokratik Seçenek

Partimiz, rejimin geriye doğru kayışını durdurmak için elindeki tüm araçlarla savaşmıştır. Ayrıca Partimiz kovuşturmaya uğrayanları ayrım gözetmeden savunmaya çalışmış, dolayısıyla

rejimin kullandığı baskıcı ve hoşgörüsüz yöntemleri açığa vurmuş ve acımasız terör olaylarını dünya kamuoyunun gözleri önüne sermiştir.

Terör politikası, Baas yöneticilerinin, halk arasında derin kökleri bulunan politik ve ideolojk bağımsızlığa sahip, emekçi yığınların haklarını şaşmaz bir biçimde savunan, doğru ulusal politikalar geliştiren, rejimi içtenlikle eleştiren ve onu Irak halkına ve Arap ulusuna karşı işlediği hatalar ve suçlar için hesap vermeye çağıran bir Komünist Partisi'nin varlığından duyduğu endişeleri yansıtıyor. Baas liderlerinin Partimize karşı terör kampanyalarını haklı göstermek için uydurdukları bütün düzmeceler yerle bir olmuştur.

Bu gidiş, halkın kazanımlarını tehlikeye düşürmüş ve ülkeyi çokyönlü bir politik, ekonomik ve toplumsal bunalımın içine yuvarlamıştır. Bu da halkın öfkesine ve bütün Arap ve Kürt yurtsever, demokratik ve ilerici partilerinin, güçlerinin ve gruplarının bu gidişe karşı çıkarak, savaşımı yoğunlaştırmalarıyla birlikte, şimdiki rejime karşı muhalefet cephesinin genişlemesi sonucuna yolaçmıştır. Bu, rejimi, gerek Arap düzeyinde, gerekse dünya ilerici çevrelerinde daha büyük ve daha derin bir ölçüde halktan yalıtlanmaya götürmüştür. Bütün bunların sonucu olarak, durum keskin bir hükümet bunalımına ve yönetici parti içinde ve yüksek erk düzeylerinde şiddetli sürtüşmelere dönüşmüştür. Geçenlerde bu, Ahmed Hasan El-Bekr'in bu koşulların baskısı altında, Baas Partisi ve devletteki sorumluluklarından alınması ve yerine Saddam Hüseyin ile bir avuç yardakçısının merkezsel yetkileri üstlenmesine değin vardı. Durumun en kötüye doğru böylesine keskin bir dönüş alması üzerine, büyük bir sayıda yönetici parti lideri ve kadrosu egemen kliğin sürdürdüğü sıkı boyunduruğa başkaldırdı. Beklendiği gibi, bu durum egemen kliğin açtığı acımasız bir tutuklama ve temizlik kampanyası biçiminde patlak verdi. Kampanya, erk yapısının ciddi ölçüde yıpranışını boşuna dikkatlerden uzak tutma amacını taşıyan ve konumları sarsılmış, partideki yandaşları ve en yakınları arasındaki saygınlıkları onarılmaz bir biçimde sönükleşmiş olan yeni cumhurbaşkanı ile yardakçılarının despot çizgisini perçinleme gayreti niteliğindeki suçlamalarla toplanan yüzlerce Baas Partisi lider ve destekleyicisini, devlet memuru ve ordu subayını kapsadı.

Bunalımı şiddet yoluyla çözmeye kalkışmak, yalnızca bunalımı alevlendirir ve daha derinleştirir. Bu despotik çizgide ayak diremek, hiç kuşkusuz, aynı zamanda son derece ciddi karmaşıklıklar ve sonuçlar da doğuracaktır. Diktatörlüğün bunalımdan bir çıkış yolu bulması olanaksızlaşacaktır.

Bundan dolayı, halkı ve bütün muhalefet partileri ve güçlerini bir **ulusal demokratik cephe** içinde seferber etme sorunu ivedi bir görevdir.

Bu nedenle Partimiz, biçim ve içerik bakımından demokratik olan bir ulusal cephe için, esas olarak ideolojik, politik ve örgütsel bakımdan bağımsız parti, örgüt ve güçlerden oluşan ve kararları oybirliğiyle alınan bir cephe için, bağlı partilerin eleştiri ve aralarındaki anlaşmazlıkları demokratik yollardan çözme hakkına sahip oldukları bir cephe için, üzerinde anlaşmaya varılmış bir program temelinde ulusal demokratik devrimin görevlerini yerine getirmek için savaş veren bütün antiemperyalist, antisiyonist ve gericiliğe karşı güçlere açık olan bircephe için savaşıyor.

Partimiz şu noktalar uğrunda savaşıyor ve bütün yurtsever parti ve güçleri, bütün halk yığınlarını savaşıma çağırıyor:

- **Diktatörlüğe son verilmesi** ve derhal bir genel af ilan ederek, politik tutuklu ve mahkumları salıvererek, politik nedenlerle işinden ve okulundan atılan sivil ve asker kişileri eski yerlerine döndürerek, izlemeleri, keyfi tutuklamaları ve fiziksel işkenceyi yasaklayarak, "olağanüstü" mahkemeleri ve terör organlarını dağıtarak, politik ve sendikal etkinlikler üzerindeki her tür erk tekeli belirtilerini ortadan kaldırarak ve aynı zamanda Baaslaştırma ve ulusal, dinsel ve etnik zeminlerde ayrımcılığın her belirtisini yokederek, baskı ve terör politikasının sonuçlarının üstesinden gelecek ilerici bir ulusal koalisyon hükümeti kurulması;
- Parti, sendika ve toplumsal örgüt kurma ve bu örgütler için faaliyet özgürlüğü ve yayım, ifade, toplantı, grev ve gösteri özgürlüğü sağlanarak **demokratikleşme**;
- **Sıkıyönetime son verilmesi**, onu sürekli kılan bütün yasa ve düzenlemelerin ayrıca tüm terör yasalarının kaldırılması ve demokratik bir anayasa taslağı hazırlayacak ve halkın iradesini dile getiren yürütme, yasama ve yargı organlarının kurulmasına yolaçacak bir ulusal kurucu meclis seçilerek, ülkenin demokratik, anayasal bir yaşama yöneltilmesi;
- **Ordunun** anayurda ve tüm halka sadık demokratik bir kuruma **dönüştürülmesi** ve safları arasındaki tekelci eğilimlerin ve ulus ve mezhep ayrımcılığı belirtilerinin tasfiye edilmesi;
- Ulusal baskı, Araplaştırma ve sürgün politikasının sonuçlarını ortadan kaldırarak, Kürt halkına tüm Kürt ağırlıklı yönetim birimlerinde, demokratik bir Irak çerçevesinde gerçek özerklik hakkını güvenceleyerek ve ulusal azınlıkların yasal, yönetsel ve kültürel hakları sağlanarak, **Kürt sorununun barışçı, demokratik bir çözüme ulaştırılması**;
- Petrol gelirleri ve mali kaynakların kullanımı için **bilimsel planlamanın benimsenmesi**, sanayi, tarım ve öbür üretim ve hizmet sektörlerinin geliştirilmesi, ülkenin dünya kapitalist ekonomisi ve pazarına ekonomik bağımlılıktan kurtarılması ve emekçilerin yaşam düzeylerini yükseltmek ve yüksek geçim masraflarını, konut ve ulaşım sorununu, temel tüketim maddeleri yetersizliğini gidermek için önlemlerin başlatılması;

• **İşçi sınıfı ile köylülüğün kazanımlarının korunup geliştirilmesi**, uğradıkları haksızlık ve kovuşturmaların düzeltilmesi, iş ve yaşam koşullarının iyileştirilmesi, üretim işletmeleri, sendikalar ve işyerlerinde demokratik ilişkiler istemlerinin karşılanması, işçi ücretlerinin yükseltilmesi, sağlık ve kültür hizmetlerinden, ayrıca yaşam ve üretim düzeylerini yükseltmeleri için gerekli öbür önkoşullardan daha iyi yararlandırılmaları ve ülkenin politik ve toplumsal yaşantısına etkin katkılarının sağlanması;

• **Arap ulusunun emperyalizm, siyonizm ve gericilikle savaşına**, Camp David anlaşmasının suyadüşürülmesi ve işgal altındaki Arap topraklarının kurtarılmasına **etkinlikle katkı yapılması** ve Filistin'in Arap halkının FKÖ önderliğinde anayurtlarına dönmek ve bağımsız ulusal devletlerini kurmak için verdiği savaşın desteklenmesi;

• **Arap halkları arasında daha sıkı savaşkan dayanışma** ve emperyalizm, siyonizm ve gericiliğe karşı şaşmaz bir muhalefet ve demokratik bir taban üzerinde birlik;

• Antiemperyalizme dayalı **bağımsız bir dış politika**, bağlantısızlar hareketinin geliştirilmesi, dünya barışı ve uluslararası yumuşamanın, Sovyetler Birliği, öbür sosyalist ülkeler, dünyadaki bütün ilerici hükümet ve güçlerle işbirliğinin savunulması.

Cephe programının gerçekleştirilmesi, tümüyle, en geniş halk yığınlarının bütün alanlarda ve en değişik biçimlerdeki devrimci savaşımına bağlıdır.

Herşey, halk güçlerinin birliğine ve özgür, demokratik, sosyalist yönelimli bir Irak'ın yeniden dirilişinin önkoşulu olan diktatörlüğe sonvermek için direşken, yorulmak bilmez savaşımına bağlıdır.

İran Devrimi Bir Yaşında

• Geçtiğimiz Şubat ayında İran'da kanlı Şah rejimine sonveren antimonarşist, antiemperyalist devrim bir yılını doldurdu. Yalnızca despot Şah rejimini alaşağı etmekle kalmayan, bölgemizde emperyalist egemenliğe, özellikle ABD emperyalizmine ağır bir darbe de indiren İran devriminin dayandığı güçleri, kazanımlarını, şu anda vardığı noktayı, karşı karşıya olduğu sorunları ve İran işçi sınıfının partisi TUDEH'in politikasını, amaçlarını özetleyen bir derlemeyi aşağıda sunuyoruz.

İran'da kanlı Şah diktatörlüğüne son veren halk hareketine İran halkı, bir avuç büyük kapitalist, toprak ağası ve onların güdümündeki politikacı dışında tümüyle, işçisi, köylüsü ve ulusal burjuvazisiyle katıldı. Aralarındaki politik ve ideolojik ayrılıklara karşın işçi sınıfının, köylülüğün ve ulusal burjuvazinin çıkarları ortak bir noktada birleşti. İlk amaç Şah'ı devirmek, monarşiye ve emperyalist egemenliğe son vermekti. O aşamada hareketi destekleyen güçler arasındaki ayrılıklar o kadar ağır basmıyordu. Tüm İran halkı yıllardır kendisini sömüren, ezen, soluk aldırmayan zorba rejime karşı tavır almakta birleşti.

İran'da büyük toprak sahipleri ve burjuvalar, ABD ve diğer emperyalist ülkelerin askersel-endüstriyel kompleksleriyle kolkolaydılar. İran ekonomisi, özellikle ekonominin öncü endüstrisi olan petrol, uluslararası tekellerin çıkarlarına göre yönetiliyordu. Son 25 yıl içinde Şah, emperyalizmle elele İran halkını olağanüstü bir biçimde soymuş ve her türlü karşı çıkış hareketini SAVAK adlı gizli polis örgütü kanalıyla bastırabilmişti. Ülkede petrolden büyük bir gelir elde edilmesine karşın, bunun önemli bir kısmı emperyalist ülkelerden silah ve pay senetleri satın almak ve bölgedeki gerici rejimlere yardım etmek için kullanılıyordu. İşçi sınıfı olağanüstü boyutlarda sömürülüyor; grevler engelleniyordu. Şah'ın güttüğü tarım politikası da milyonlarca köylüyü yoksulluğa itmiş; köylüler bir yandan kentlere göçerek kentli işsizlerin oranını artırırken, öte yandan da kırdaki hoşnutsuzların sayısı giderek artmaya başlamıştı. Ülkenin yabancı tekeller tarafından soyulmasının yarattığı ekonomik bunalım ulusal burjuvaziyi de etkiliyor; ulusal burjuvazi gelişemiyor, o kesimdeki hoşnutsuzluklar da artıyordu.

Böylece, 25 yılın ekonomik, politik ve toplumsal ezgisi halk

hareketinin niteliğini belirledi. Bunun yanısıra, İran'da dinin ve dinadamlarının toplum içindeki tarihsel ve toplumsal işlevi sonucu halk hareketi dinsel bir görüntü kazandı. Ayetullah Humeyni'nin belgileri etrafında savaşım veren kesim yalnızca yığınların istemlerini yükseltmekle kalmadı; bir dereceye kadar bu antimonarşist ve antiemperyalist hareketi yönlendirdi, başını çekti. TUDEH MK Birinci Sekreteri N. Kiyanuri'nin de belirttiği gibi * İran'da egemen durumda olan İslam akımı aleviliğin, halk ve devrim hareketi ile geleneksel bağları vardır. İran'da tarih içinde alevi dinadamları yabancı işgalcilere karşı yürütülen savaşlara defalarca katılmışlardır. Ayrıca, kanlı Şah rejimi ilerici unsurların her çeşit çalışmasını engellediği dönemde, camilere açıktan açığa saldırmaya korktuğu için, yurtsever dinsel gruplar camilerde toplanarak halk yığınlarıyla ilişkilerini sürdürebilmişler, diktatörlüğe ve emperyalizme karşı istemleri yığınlar arasında yayabilmişlerdir.

Ama hareketin bu dinsel yönelimi, ona katılan başlıca güçleri, başta işçi sınıfı olmak üzere köylülüğün, şehir küçükburjuvazisinin, aydınların, öğrencilerin ve kadınların hareket içindeki rolünü ortadan kaldırmamıştır.

Şubat 1979 Devrimi'nin Aşamaları

Yığınların çıkarlarını birleştiren ve 10-11 Şubat ayaklanmasıyla doruğuna ulaşan halk hareketi 1978-79 döneminde üç aşamadan geçti.

Halkın hoşnutsuzluğunu yığınsal gösterilerle belirttiği ilk aşamada, önce kimi ödünler vermeye hazırmış gibi davranan Şah rejimi, 8 Eylül 1978'de Tahran'da yapılan gösterilere ateş açtırdı ve 4.000'i aşkın insan öldürüldü.

Bu olaylardan kısa bir süre sonra, hatta herkesin oyunu Şah'ın kazandığını düşünmeye başladığı sırada hareket, işçi sınıfının giriştiği güçlü grevlerle yeni bir aşamaya ulaştı. Önderliğini petrol sanayii proletaryasının yaptığı, işçi, devlet memuru, aydın, öğrenci vb. tüm emekçileri kapsamına alan grevler, temel sanayi dallarını, ulaşım, ticaret, hizmetler ve eğitim alanlarını etkileyerek rejimi kökünden sarsmaya başladı. Şah ve emperyalistler ancak askersel bir hükümeti işbaşına getirerek bu hareketleri engelleyebileceklerini düşündüler. Oysaki bu durum yeni hoşnutsuz yığınların, örneğin köylülerin de harekete katılmasından başka bir işe yaramadı. Köylüler milis kuvvetleri oluşturdular; büyük toprak sahiplerinin topraklarına ve üretim araçlarına el koydular, kendi yönetsel organlarını oluşturmaya başladılar.

Askersel hükümetle duruma egemen olamadığını gören Şah

* Bkz. N. Kiyanuri, "Halk Devriminde Yeni Bir Aşamanın Başlangıcı", **Barış ve Sosyalizm Sorunları**, Sayı: 1979/4.

ve ABD emperyalistleri, yeniden sivil bir hükümete, hatta kimi ödünler vermeye hazır gibi görünen bir hükümete dönerek, bunun gerisinde şiddetli bir askersel darbe hazırlığına giriştiler.

N. Kiyanuri'nin belirttiği gibi TUDEH, Ocak ayı başlarında Ayetullah Humeyni'ye gönderilen mektupta ve MK'nin 13 Ocak'ta yayımlanan bildirisinde, halkın silahlı direnişe ve rejimin kendisine dayatmak istediği iç savaşa hazır olması için çağrıda bulundu. Diğer devrimci güçlerin de desteklediği bu çağrının ne kadar yerinde ve zamanında olduğunu kısa sürede yaşam doğruladı. Şah'ın muhafız birlikleri bir darbe denemesine giriştiklerinde halk hazırdı. Darbeye karşı hava kuvvetlerinde de ayaklanma başgösterdi; 10-11 Şubat'ta genel silahlı ayaklanma utkuya ulaştı. Şah yönetimine son verildi; emperyalist egemenlik ciddi bir darbe yedi ve erk ulusal demokratik güçlerin eline geçti.

Genel ayaklanmanın utkuya ulaşmasıyla iki nokta açık bir biçimde ortaya kondu :

— Emperyalizme ve diktatörlüğe karşı direniş, harekete katılan güçler arasındaki politik anlaşmazlıklara, toplumsal eşitsizliklere ve dinsel farklılıklara üstün geldi.

— Yıllar boyunca dayatılmış olan Amerikan taraftarlığı ve Sovyet düşmanlığına karşın halk hareketi açıkça Amerikan aleyhtarıydı; buna karşılık Sovyet ya da sosyalizm aleyhtarı bir tek olay görülmedi.

Şubat 1979 Sonrası Devrimci Dönüşümler ve Humeyni'nin Rolü

Halk ayaklanmasının utkuya ulaşmasından bu yana geçen süre içinde Humeyni önderliğindeki dini gruplar antiemperyalist savaşımın nesnel istemlerinden kimilerini yerine getirebildiler. İran CENTO'dan çıktı; Amerikan askersel ve haberalma üsleri kapatıldı; petrol konsorsiyumuyla tüm ilişkiler kesildi; Filistin Kurtuluş Örgütü tanındı; İsrail ile ilişkiler kesildi; İsrail, Rodezya ve Güney Afrika Cumhuriyeti'ne karşı ekonomik boykot uygulanmaya başlandı; özel bankalar, sigorta şirketleri, enerji, madenler, uçak, otomobil, gemi endüstrileri, metalürji dalındaki işletmeler ve hafif endüstri dallarındaki kimi işletmeler devletleştirildi.

Halk hareketi sırasında ve sonraki gelişmelerde Humeyni'nin kişiliğinde simgelenen İslami hareket, yığınları emperyalizme ve monarşiye karşı birleştiren bir rol oynadı. İran halkının % 80'i, ezilen yığınları, yoksul Müslümanları koruduğu için Humeyni'nin arkasında yeralıyorlar. İran işçi sınıfının partisi TUDEH de Humeyni'yi, programının antiemperyalist, antimonarşist, halk demokrasisinden yana olan özü ve ezilen yığınlardan yana köklü ekonomik ve sosyal değişiklikler öngördüğü için destekliyor. Şu

anda Humeyni'nin yaptıkları Marksist devrimci güçlerin amaçladıkları ile çakışıyor. *

TUDEH Merkez Komitesi Organı **Mardom**'un 3 Ocak 1980 günlü sayısında Humeyni tipi din anlayışı üzerinde önemle duruluyor; yaratıcı, kalıplardan kaçan Marksizm'in, "müstakberin"e (burjuvaziye, büyük toprak sahiplerine, kapitalistlere, sömürücülere, vb.) karşı içtenlikli bir savaşım platformuna ve Kuran'ı da bir toplumsal savaşım manifestosuna dönüştürmüş olan Humeyni gibi büyük bir devrimci dinadamını hiçbir zaman "toplumun uyuşturucusu" diye nitelemeyeceği belirtiliyor. **Mardom**'da Humeyni'nin Noel öngünlerinde verdiği demeçte yeralan, «Ey kiliselerin pederleri ve İsa'nın izleyicisi dinadamları, gözünüzü açın; ayağa kalkın ve dünyanın ezilmiş halklarını, "müstakberin"e karşı güçsüz düşmüşleri (mustazafin) destekleyin ... ve bir kez için kiliselerinizin çanlarının ezilmiş İran halkının savunmasında ve ezenleri kınamak için çalmasına izin verin.» sözlerine önemle işaret ediliyor.

Barış ve Sosyalizm Sorunları dergisi bünyesinde TUDEH MK üyesi G. Galarig, TKP'nin dergideki temsilcisi Kemal Kervan ve Prof. R. Ahramoviç'ten oluşan uluslararası çalışma grubu şu saptamayı yapmaktadır : **

İran'da dini grupların üstlendikleri görevler, dinin devrime hizmet etmesi, Afganistan devrimindekinden çok farklıdır. Afganistan emekçi halkının öncü partisi ADHP önderliğinde utkuya ulaşan Afganistan devriminin ekonomik ve sosyo-politik amaçları başından açıktır. Öte yanda, Afganistan'da devrimci darbe sırasında ulusal bunalım İran'da olduğu gibi keskinleşmemişti; işçi sınıfı ve diğer emekçi yığınlar açıkça belirlenmiş amaçlar uğruna aktif bir savaşım içinde değildiler; nüfusun önemli bir kesiminde devrimin toplumsal özgürlük getireceğine ilişkin toplumsal bilinç henüz gelişmemişti. Uluslararası çalışma grubu, bu bilincin gelişmesinin köklü toplumsal-ekonomik değişmelerle birlikte, yığınların gerçek bilinç düzeyinden, gelenek ve göreneklerinden soyutlanmamış, sürekli politik çalışmaya bağlı olduğunu da belirtmektedir. Afganistan'da, bu koşullarda, gerici güçler dini karşıdevrim silahı olarak kullanmaya çalışmakta ve kısmen de başarılı olabilmektedirler.

Sınıf Savaşımı Keskinleşiyor

Şah'a karşı aralarındaki politik ayrılıklara karşın antimonarşist ve antiemperyalist bir konumda birleşen yığınlar, yeni

---

* Kiyanuri ile Röportaj, **Information Bulletin**, 4/1980, s. 33.

** "Ortadoğu'da Politik Kaymalar: Kökleri, Etkenleri, Eğilimleri", **BSS**, Şubat 1980.

İran'ın kurulması döneminde giderek farklılıklarını daha belirgin bir biçimde ortaya koymaya başladılar. TUDEH, Şubat-Mart 1979'daki MK Plenumu'nda, devrim sonrası güçlüklere işaret etti; devlet mekanizmasında, orduda, poliste ve ekonomide emperyalizmin ve gericilerin halen uzantıları olduğunu; uzlaşmacı maskelerinin ardında, hareketi geriletme planları yaptıklarını; geçici hükümetin ancak emekçi yığınların istemlerini yerine getirerek, emperyalist egemenliğin ve Şah despotizminin kalıntılarını temizleyerek ülkenin olusal bağımsızlığını ve bölgesel bütünlüğünü koruyabileceğini belirtti. * Ancak, ezilen yığınların yükselen savaşımı döneminde erke gelen ve burjuva liberal kesimlerin uzlaşmacı politikasını güden M. Bazargan'ın geçici hükümeti bu görevleri göğüsleyemezdi. Halk hareketi içinde yeralan devrimci yığınlar, devrimin, liberal burjuvazinin sınırlı sınıf çıkarları çerçevesine oturtulmasına izin vermediler; geçici hükümet düştü ve Humeyni'nin emriyle Devrim Konseyi ülkenin yönetimini ele aldı. TUDEH MK bu değişikliği, İran halkının antiemperyalist devriminin devamı ve gelişimi açısından önemli bir adım olarak nitelendirdi. **

BSS'nin uluslararası çalışma grubu, bugün İran'da çok sayıda politik grup ve eğilim içinde iki temel politik çizgiyi belirliyor: Devrimciler ve reformistler. İşçi sınıfı, yoksul köylülük, orta burjuvazinin yurtsever kanadı, ilerici aydınlar ve öğrenciler farklı biçimlerde olmakla birlikte devrimci çizginin temel istemlerini desteklemektedirler. Çalışma grubu, bu çizgi içinde soldaki devrimci-demokrat örgütlere ve TUDEH'e önemli görevler düştüğüne işaret ediyor. Devrimci çizginin istemleri devlet aygıtının ve ordunun yeniden biçimlendirilmesi, tüm ilerici güçlere özgürlük verilmesi, ekonomide emperyalist bağımlılığın kaldırılması, kamu sektörünün geliştirilmesi, büyük özel sermayenin devletleştirilmesi, emperyalizmin dayattığı tüm anlaşmalardan çıkılması, emekçi yığınların yaşam koşullarının iyileştirilmesi, bağlantısızlar hareketi içinde antiemperyalist bir dış politika izlenmesidir.

Liberal burjuva gruplar ise her konuda daha ılımlı bir politika izlenmesine taraftardırlar. Liberal burjuvazi, çeşitli konularda gerici ve emperyalizm yanlısı güçlerle işbirliğine girme eğilimindedir.

Politik sahnede önemli ağırlığı olan Humeyni ve çevresindeki dinadamları ise şimdiye kadar devrim hareketi içindeki güçleri birleştirici ve emekçi yığınların çıkarlarını savunan bir politika uygulamışlardır. Humeyni sağ unsurların devrimi geriletme çabalarını engellemiş; kitap yakma, ilerici kuruluşlara ait yerleri

* İran Halk Partisi —TUDEH— MK Bildirisi, **Information Bulletin**, 1/1980, s. 14.

** TUDEH MK Bildirisi, **Information Bulletin**, 2/1980, s. 51.

yağmalama gibi girişimlere karşı kesin tavır almış, Kürdistan ilerici hareketi ile birlik çağrısını yinelemiştir.

Ancak, Humeyni ve çevresindekilerin ilerici potansiyelinin sınırları vardır. Humeyni'nin çevresinde geçmişte Şah'a karşı tek söz söylememiş ve şimdi de Amerikan emperyalizmine karşı tavır almayan dinadamları da yeralmaktadır. Devrimin gerilemesi, sağ-İslam unsurların ve gericilerin güç kazanması hâlâ olanaklıdır. Bu durumda karşıdevrimci bir ortam oluşabilir. TUDEH MK Birinci Sekreteri N. Kiyanuri, ordunun şu anda temelde Şah'ın ordusuyla aynı olduğuna önemle işaret etmektedir. * Çalışma grubunun tartışmasında da ele alındığı gibi, emperyalist etki altında olan Şah'ın ordusu, tüm ulusun desteklediği genel ayaklanmaya bile hava kuvvetlerine bağlı bazı birlikler dışında katılmamıştır. Bunun nesnel nedenleri vardır: askerler Şah'a olan bağlılıklarından ötürü özel olarak seçilmişlerdir; diğer katmanlara kıyasla ayrıcalıkları vardır; askersel birliklerde gizli polisin ve CIA'nın faaliyetleri yoğundur; askerlerin sürekli antidemokratik ve antikomünist propagandayla beyinleri yıkanmaktadır. TUDEH, Şah'ın ordusunun kökünden değiştirilmesinin devrimci hareket açısından yaşamsal önem taşıdığını sürekli vurgulamıştır.

İran devrimi yeni bir aşamaya gelmiştir: ülkenin emperyalizmle bağlarını tümüyle koparmak; eski rejimin politik, ekonomik temelini ortadan kaldırmak sorunları gündemdedir. Devrimin kazanımlarının derinleştirilmesi aşamasına, Şubat 1979 hareketini desteklemiş olan güçlerin tümü katılmayacaklardır. Hareketin en sağında yeralan unsurlar, eski rejimden kalma gericilere yaklaşarak devrimin demokratik içeriğinin derinleştirilmesini engellemeye kalkışabilirler. Karşıdevrim tehlikesi ciddidir. Yakındoğu'daki jandarmalık rolüne güçlü bir darbe indirilen ABD emperyalizmi İran devriminin derinleşmemesi için elinden geleni yapacaktır.

İran'da toplumun demokratik yönde gelişmesini sağlayacak, bilimsel temellere dayanan programa sahip biricik parti TUDEH'tir. TUDEH, ortak bir program temeli üzerinde, halk güçlerinin birleşik devrimci cephesini yaratmayı, ve devrimci dönüşümlerin sonuçlarından en geniş yığınların yararlanmasını sağlamayı amaçlamaktadır. Parti, böyle bir cephenin oluşturulması için program önerilerini 1979 Şubat-Mart aylarında hazırlamış; devrimci, ulusal ve barışsever tüm güçlerin en geniş birlikteliğini sağlayacak diğer önerileri de tartışmaya hazır olduğunu belirtmiştir. ** TUDEH MK 16. Plenumu, Parti üyelerine ve sempatizanlarına, gerçek devrimci tüm güçlerle, özellikle Humeyni'nin

---

* N. Kiyanuri ile Röportaj, **Information Bulletin**, 22/1979, s. 53.

** TUDEH MK Bildirisi, **Information Bulletin**, 1/1980, s. 16.

önderliğindeki aktif devrimci güçlerle birleşme görevini vermiştir.

Nüfusun yarıdan fazlasını Azerilerin, Kürtlerin, Türkmenlerin, Arapların ve Belucilerin oluşturduğu İran'da, TUDEH'in ve diğer devrimci-demokrat parti ve örgütlerin azınlıklar konusundaki tavrı en geniş cephenin oluşturulması açısından önem taşımaktadır. TUDEH, çokuluslu bir ülkede ulusal birliğin ancak halklar arasında karşılıklı saygı ile sağlanabileceği inancındadır. Buna bağlı olarak, merkezsel bir hükümetin otoritesi altında her ulusun idari ve kültürel bağımsızlığa kavuşmasından, kendi dilinde eğitim görmesinden, dilini, kültürünü geliştirebilmesinden yanadır.

TEMEL DAĞITIM

Kitap - Dergi - Poster - Kart - Plak - Bant Dağıtımı

İthalat ve İhracatı

■

DAĞITIMINI YAPTIĞIMIZ YAYINEVLERİ

A Be Ce — A. Kadir — Alaz — Ana — Ar — Ararat — Arkadaş — Bilim — Bilim ve Sosyalizm — Cem — Çevre — Der — Devrim — DİSK — Doğrultu — Evren — Güncel — Güneş — Gözlem — Habora — Haziran — İlke — İYG — İzlem — Karikatürcüler Der. — Kızılırmak — Kitle — Konuk — Koza — Köyün Çocuğu — M. M. Odası — Mimari Bilimler — Nadas — Oda — Okar — Okul Sesi — Ortam — Öncü — Özgürlük Yolu — Piya — Sanat Emeği — Savaş Yolu — Sorun — Sosyal — Sosyal Klasikler — Tayko — Temel — Teori — Ürün — Vardiya — Yansıma — Yansı — Yar — Yasa — Yeni Büyük Dağıtım Yayınevi — Yeni Dünya — Yeni Türkü — Yol — Yöntem — Z

İngilizce-Fransızca-Almanca

Progress — Mir — Russky Yazyk — Pedagogika — Aurora Art — Social Sciences — Today — Novosti Press Agency — Malysh — Iskusstvo — Union of Soviet Film Workers — Statistika

■

DAĞITIMINI YAPTIĞIMIZ DERGİLER

Barış ve Sosyalizm Sorunları — Çağ — Sanat Emeği — Kadınların Sesi — Kitaplar Dergisi — Bilim, Teknik, Politika

İngilizce-Fransızca-Almanca

Soviet Union — Sport in the USSR — Soviet Literature — Soviet Woman — Culture and Life — International Affairs — Socialism: Theory and Practice — Sputnik — Foreign Trade — XX Century and Peace — Soviet Film — Soviet Military Review — Travel to the USSR — Asia and Africa Today — Far-Eastern Affairs — Social Sciences — Ukraine — New Times — News From Ukraine — Moscow News

■

ŞUBELERİMİZ

İSTANBUL — İZMİR — ANKARA — ADANA — DİYARBAKIR — BURSA — İZMİT — ESKİŞEHİR — ZONGULDAK — TRABZON — MERSİN

■

- Kitabevlerine % 25 indirim,
- 2.000 TL.'nın üzerindeki toptan alımlarda % 25 indirim.

■

İst. Şb : Himaye-i Etfal Sokak Dr. Orhanbey İşhanı No. 6/1

Cağaloğlu-İSTANBUL

KADINLARIN SESİ

■

NİSAN SAYISI ÇIKTI

■

8 MART
DÜNYA EMEKÇİ KADINLAR GÜNÜ
YURDUN DÖRT BİR YANINDA
KUTLANDI!

Beyaz eşarplı kadınlar savaşın, sömürünün, evlat acısının olmadığı bir Türkiye için savaşmaya ant içtiler.

•

"Çay toplaya toplaya
Elim döndü çalıya
Adam çay toplatır mı
Ben gibi sevdalıya"

BİR ÇAY TOPLAYICISININ ÖYKÜSÜ...

•

HAYDİ TÜM GREVCİ İŞÇİLERLE DAYANIŞMAYA!

•

BARIŞ OLMADAN YAŞAM OLMAZ

Bölgemizde ve dünyada kalıcı ve adil bir barışın sağlanması için ileri!

•

EVLENMEKTEN KİM KORKAR?

•

YAŞANMIŞ OLAYLAR

•

ÇOCUKLAR! EVİMİZDE SEYAHATE ÇIKIYORUZ

•

KENDİ ÇANTAMIZI KENDİMİZ YAPALIM

Barış ve Sosyalizm Sorunları

● Sömürü ve Baskı Politikasına Karşı Ulusal Demokratik Güçler — **İ. Bilen** ● Pentagon ve NATO, Avrupa'yı Neyin İçine Sürüklüyor? ● Bir Anakaranın Antiemperyalist Potansiyeli — **Enriko Rodrigez** ● Vladimir İlyiç Lenin'in 110. Doğum Yıldönümü ● Lenin'in Çalışma Tarzı ● Lenin'in Doğumunun 110. Yılı Üzerine ● Bunalıma Karşı Politika ve Sınıf Savaşımı — **V. Vinogradov, O. Salkovski** ● Baskı Silahı mı, Egemenliğin Koruyucusu mu? ● Ortadoğu'da Politik Kaymalar : Kökleri, Etkenleri, Eğilimleri ● İki Dünyada Konut Sorunu.

şubat 1980/ 2

60 Lira